

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Mazankówna Maria, Tyszkowski Kazimierz: Bibliografia historii polskiej za rok 1927

Źródło:

Kwartalnik Historyczny 1928 rocznik 42, strony 179-200, 431-462

Artykuł udostępniony w ramach zadań projektu pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Minister
Edukacji i Nauki

Społeczna
Odpowiedzialność
Nauki

BIBLIOGRAFJA HISTORJI POLSKIEJ ZA ROK 1927.

I. Historja. Ogólne. — Epoki. — Historja lokalna.

Wędkiewicz St.: Organizacja nauki w Polsce. *Przegl. Współcz.* nr. 59. s. 482—490.

Bujak Fr.: Co Polska traci skutkiem niedostatecznego uprawiania nauki. *Kasa Mian.* s. 23.

Siemieński J.: Nasze potrzeby. *Archion.* zesz. I. s. 226—8, zesz. II. s. 208—11.

Strzygowski J.: *Histoire, préhistoire et étude spéciale. Conférence des historiens des états de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.*

Bobrzański M.: Dzieje Polski w zarysie. Wyd. IV, uzup. Warszawa, Gebethner. T. I. s. 296 + 1 mapa. T. II. s. VI + 332 + 1 mapa.

Dzieje Polski średniowiecznej. T. I. opr. R. Grodecki i St. Zachorowski. T. II. opr. J. Dąbrowski. Kraków, Sp. Wyd. 1926. s. VII + 418, 475. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11. Bogatyński Wł., *Przegl. Współcz.* nr. 67. s. 322—9. Charlampowycz K., *Ukraina*, kn. 5. s. 156—60.

Dyboski R.: *Poland old and new*. Oxford, Univ. Press. 1926. s. 68 + 1 mapa. R: Boswell A. Br., *Slav. Review*, vol. V. s. 698—9.

Laubert M.: Polens geschichtliche Entwicklung. Süddeut. Monhefte. Jg. 24. H. 1. s. 44—50.

— **u. Brandenburger C.:** Polnische Geschichte. Bd. 2. Sammlung Göschen. Berlin u. Leipzig, W. de Gruyter. s. 162.

Hansen E. R. B.: Polens Drang nach dem Westen. Mit e. Vorw. v. A. Müller. Berlin, Koehler. s. 64.

Runcie S.: Jak upadła Polska szlachecka. Warszawa, Spółdz. Księg. „Książka“. s. 121.

Od wydawców. Rok wydania, o ile nie będzie podany, oznacza r. 1927. Za pomoc w zbieraniu materiału bibliograficznego zechce przyjąć serdeczne podziękowanie p. Zofja Żebrowska.

Tamaro Att.: La lotta delle razze nell'Europa danubiana: Cecoslovacchia, Austria, Ungheria, Jugoslavia, Romania, Polonia. Bologna 1926.

R: Iorga N., *Revue hist. du sud-est eur.* IV. nr. 4/6, s. 132—5.

Laubert M.: Ein interessantes Urteil über das polnische Volk. Grenzgau Ostland. Isververlag. 1926. Jg. 3. H. 7.

Pohoska H.: Poglądy na nauczanie historii w XVIII w. *Minerwa Pol.* nr. 1. s. 34—40.

Knapowska W.: Rozwój dydaktyki historii u nas i zagranicą. *Muzeum.* T. XLII. s. 275—294.

Moszczeńska I.: Tendencja w nauczaniu historii. Tamże. T. XLII. s. 224—233.

Handelsman M.: O nauce i nauczaniu historii nowożytnej w szkole wyższej. *Przegl. Hist.* 1926. ser. II. t. 6. s. 107—123.

Wojtkowski A.: Na powitanie Zjazdu Historyków Polskich. Poglądy pisarzy poznańskich pierwszej połowy wieku XIX na epoki w historii. *Kron. m. Poznania.* 1925. s. 217—235.

Pamiętnik IV. Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Poznaniu, 6—8 grudnia 1925. I. Referaty. Lwów, Pol. Tow. Hist. 1926. R: Forst-Battaglia O., Jahrh. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. Bd. 3. s. 260—3.

Pamiętnik IV. Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Poznaniu, 6—8 grudnia 1925. II. Protokoły, wydał K. Tyszkowski. Lwów, Pol. Tow. Hist. i O. P. s. VIII + 4 nlb. + 252 + 4 nlb.

Pokłosie bibljograficzne Zjazdu. Zestawiła M. Mazankówna. Pamiętnik IV. Powszechnego Zjazdu Historyków w Poznaniu. II. Protokoły. s. 237—240.

Drużczyk W.: Zjezd polskich historyków u Poznani u śnieżni 1925 h. Histaro-archeol. zbornik. Inst. Beł. Kult. I. s. 356—358.

Conférence des historiens des États de l'Europe Orientale et du Monde slave. Varsovie, le 26—29 juin 1927. I-ère Partie, travaux de préparation, résumés des communications. Varsovie. Société Polonaise d'Histoire. s. 74 nbl.

Korduba M.: Konferencija istorykiw u Warszawie. Ukraina. kn. 5. s. 196—199.

Forst-Battaglia O.: Polnische Geschichtsschreibung in den Jahren 1925 und 1926. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 109—144.

Rauschning H.: Das wissenschaftliche Leben in den ehemals preuss. Gebietsteilen Polens, Westpreussens und Posens. Mitteil. d. Akad. z. wiss. Erforschung u. z. Pflege d. Deutschen. H. 10. s. 345—353.

Koczarowski S. P.: Joachim Lelewel. Revue des études historiques. Juillet-septembre. Odb. Paris s. 22.

Finkel L.: Papiery i korespondencje Karola Szajnoch. Przew. Bibljogr. s. 40—1.

A. J.: Korespondencja Józefa Szujskiego. Przew. Bibljogr. s. 129—30.

Czapelski T.: Rewindykator polskości. [Wojciech Kętrzyński]. Lwów. Ossolineum. s. 32. Odb. z Rocznika Zal. Nar. im. Ossolińskich. I.

Pomarański St.: Marjan Dubiecki. Droga. 1926. nr. 12.

Siemięński J.: Nad trumną Władysława Smoleńskiego. Przegl. Hist. 1926. ser. II. t. 6. s. 1—4.

Leśniewski Cz.: Poglądy Władysława Smoleńskiego na metodę i zadania historii. Przegl. Hist. 1926. ser. II. t. 6. s. 5—22.

Pomarański St.: Stanisław Ptaszycki. (Z powodu 50-lecia pracy naukowej). Ruch Lit. s. 255—6.

F. B.: Drogi mojego rozwoju umysłowego. Nauka Polska. t. VI. s. 77—136.

Michalski W. ks.: Ks. prof. Władysław Szczepański T. J. Muzeum. XLII. s. 321—3.

F. P.: Ś.p. Teodor Tyc. Kwart. Hist. XLI. s. 712—4.

K. T.: Ś. p. Teodor Tyc. Roczniki Histor. III. s. 327—33.

Warschauer A.: Deutsche Kulturarbeit in der Ostmark. Erinnerungen aus vier Jahrzehnten.

Berlin 1926. R: Bellée. Hist. Ges. v. Posen, Mitteilungen. H. 2. s. 45—6.

Bahelij D.: Narys ukraińsko istoriografii. T. I. Kyjiv 1923. s. 138. R: Zajkin W., Zap. Tow. Szewc. 1926. t. 144/5. s. 225—38.

Krypjakewyc J.: L'état actuel de l'historiographie ukrainienne. Conférence des historiens des États de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.

Sulgın A.: La vie scientifique de l'Ukraine de 1880 à 1918. Monde Slave. nr. 6. s. 466—75.

Zajkin W.: Ukrainskaja istoriczeskaja literatura poslednich let. Na Czujoj Storone. 1925. kn. XII. s. 236—51 i odb. s. 16.

Wasylenkowa-Połonśka N. D.: Istoryky Zaporozzja XVIII w. Zbirn. ist. filo. Widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 811—24.

Krypjakewycz I.: Mychajlo Maksymowycz — istoryk. (W stolitiji wydannja „Małorossijskija piesni” 1827 r.). Zap. Tow. Szewc. T. CXLVII. s. 165—72.

Hruszewskyj M.: Socjalno-tradycyjni pidosnowy Kuliszewoju tworczosty. Ukraina. kn. 1/2. s. 9—38.

Mordowcewa-Aleksandrowa W.: Mykoła Iwanowycz Kostomarow i joho przyjacieli. (De-szczzo z spomyniw). Ukraina. kn. 5. s. 69—98.

Studynskyj K.: Ostap Terleckij pro archeologiczny Zjazd u Kyjiwi. Ukraina. kn. 5. s. 37—49.

Barwiński B.: Dr. Julian Celewycz (23 III 1843 † 24 XII 1892). Joho naukowa dijalnist na poli ukraińskoi istoriografii i etnografii w świti dawniszych ta nowiszych doslidow. Z 2 portretami, 1 faksimile i 8 ilustracjami. Lwiw. Nauk. Tow. Szewc. s. VI + 334.

Jubilej akademika M. S. Hruszewskiego, 1866—1926. Kyjiw. s. 143.

Hruszewskyj M.: Naukowo-dośledczy katedra istorii Ukrajiny. Studiji z istoriij Ukrajiny. t. I. Kyjiv 1926. s. III—XVII.

Naukowo-dośledczyj i naukowo-wydawniczyj ruch Radjanśkoj Ukrajiny w 1926 roci. Ukraina. kn. 3. s. 145—71.

Treść: Hruszewskyj M.: Peredmowa; Hermajze O.: Istor. literatura; Koperzyński K.: Ukr. literaturoznavstwo; Sawczenko F.: Folklor i etnografia; Matynowskyj O.: Juryd. literatura; Krister A.: Ukr. cywilist. literatura.

Büchler O.: Die Tätigkeit der Vitebsker Kommission zur Auswahl und Herausgabe alter Urkunden. Osteuropa. 1927/8. Jg. III. H. 4. s. 274—79.

Karskij E. F.: Otczet o komandi-

rowke s nauczenoju celju za granicu na letnie mesjacy. Izwiestja Akad. Nauk SSSR. 1926. nr. 18. s. 1701—13.

Jm. i. w Polsce.

Łaszczenko A.: Otczet o zagranicznoj komandiriowce w Czechiju i Polszu. Tamże. 1926. nr. 18. s. 1788—93.

Wielkopolska w przeszłości. Poznań. Roczniki Hist. I. 1925. s. 314. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.

Laubert M.: Studien zur Geschichte der Provinz Posen. Deutsche Wissensch. Zeitschr. f. Polen. H. 11. Posen. s. 192.

Fournol E.: La Pologne et le germanisme. Monde slave. s. 271—84.

Laubert M.: Nationalität und Volksville im preussischen Osten. Breslau, Hist. 1925. s. 72. R: P. R., Ost-Europa. 1926/7. Jg. 2. s. 562.
— Die preussische Polenpolitik von 1772—1914. Berlin, 1920. R: Warschauer A., Hist. Ges. f. Polen, Mittelr. 1925. H. 1. s. 54.

Witte H.: Forschungen zur Geschichte des Deutschtums im Osten. Altpreuss. Forsch. Jg. 4. s. 5—14.

— Forschungen zur Geschichte des Deutschtums im Osten. Bericht üb. d. 15. Versamml. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Pribatsch. s. 36—7.

— Ziele und Arbeitsweise der Forschungen zum Deutschtum der Ostmarken. Rasse u. Volk. 1926. Jg. 1. s. 239—43.

Volz W.: Der ostdeutsche Volksboden. Aufsätze zu den Fragen des Ostens. Breslau 1926. Hist. s. 388.

[Zbiór artykułów Kötzschkego, Döpscha, Holtzmann, Schlütera, Segera, La Baume'a, Mucha, Vasmera, Gieracha, Beltza, Wittego, Krollmann, Keysera, Lorentza, Ehricha, Golubia, Kaufmannia, Lhuberta, Aubina i Baumdissa].

Laubert M.: Die Geschichte der Ostmark. In „Ostmark“. Dariverlag. s. 10—15.

Hampe K.: Die ostdeutsche Kolonisation des Mittelalters und das heutige Grenzlanddeutschland. Zeitwende. Jg. 3. s. 43—58.

Dietze C.: Der Kampf um den Boden der deutschen Ostmark. Rostock, Hinstorff. s. 19.

Der Kampf um die Weichsel. Untersuchungen zur Geschichte des polnischen Korridors. Stuttgart 1926. s. LX + 178. R: Tymieniecki K., Przegl. Polit. I. VI. zeszyt. 3/4.

Fürst J.: Der Widersinn des polnischen Korridors, ethnographisch, geschichtlich und wirtschaftlich dargestellt. Berlin, Deut. Rundschau. 1926. s. 147. R: Keyser E., Mitt. d. Westpreuss. Geschver. nr. 1. s. 16.

Keyser E.: Die geschichtliche Einheit des preussischen Weichsellandes. Zeitschr. f. Geopolitik. Jg. 4. s. 226—33.

Dittmann H.: Die Provinz Grenzmark Posen-Westpreussen, ihre Entste-

hung und Selbstverwaltung. Meseritz. Matthias. 1926. s. 107.

Lüdtke Fr.: Grenzmark Posen-Westpreussen. Ein Heimatbuch. Leipzig, Brandstetter. s. XI + 404 + 1 mapa.

Pomorze i Ziemia Chełmińska. Poznań. Tow. Miłośn. Hist. s. 323 + 1 mapa. Roczniki Histor. T. III.

Treść: Kostrzewski J.: Czasy przedhistoryczne Pomorza; Tymieniecki K.: Pomorze za Bolesławów; Tyc T.: Pomorze polskie a Krzyżacy; Tymieniecki K.: Upadek rządów krzyżackich na Pomorzu; Śląsarczyk K.: Sprawa zespolenia Prus Królewskich z Koroną za Jagiellonów (1432—1572); Konopczyński W.: Prusy Królewskie w unii z Polską (1569—1772); Tenże: Polska polityka batycka; Kniat M.: Życie gospodarcze Pomorza (Prus Królewskich) w czasach Rzeczypospolitej; Grabowski T.: Literatura polska na Pomorzu; Wojtkowski A.: Zabor pruski (do kongresu wiedeńskiego); Mańkowski A. ks.: Pod rządami pruskimi (1815—1918); Semkowicz Wl.: Mapa Prus Królewskich.

Frankiewicz Cz.: Historja Pomorza w zarysie. Toruń, Pomorska Druk. Rolnicza. s. XV + 318.

Kerstan E. G.: Die Geschichte des Landkreises Elbing. Elbing, Verl. d. Altertumsse. 1925. s. 472. R: Marquardt A., Zeitschr. f. Gesch. Ermland. 1926. Bd. 22. s. 530—1. Keyser, Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 46—7. Weise, Korresp. bl. d. Geschichtsver. s. 86

Dombrowski: Ermland. Neu bearb. v. Fr. Buchholz. Ostpreussen. 3 Aufl. Königsberg 1926. s. 137—49.

Kutzscher G.: Zur kassubischen Frage. Zeitschr. f. Politik. 1926. Bd. 16. s. 86—91.

Strukat A.: Aus Ostpreussens Geschichte. Langensalza, Beltz. [1926]. s. 215.

Krollmann C.: Ostpreussen. Geschichtliches. 3 Aufl. Königsberg 1926. s. 69—77.

Kutsch A.: Die Stellung Schlesiens zum Deutschen Reich im Mittelalter. Berlin, Ebering. 1924. s. 80. R: K. M., Kwart. Hist. t. XL. s. 161.

Schober G.: Beiträge zur Geschichte und Heimatkunde Schlesiens. Breslau, Preuss. u. Jünger. s. 158.

Die niederschlesische Ostmark und der Kreis Kreuzburg. Hrsg. v. Br. Salomon u. E. Stein. Berlin-Friedenau, Deut. Kommunal-Verl. s. 353

Laubert M.: Schlesien unter preussischen Verwaltung. Schlesien. Kultur und Arbeit einer deutschen Grenzmark. Berlin, Friedenau, 1926.

— Oberschlesiens Geschichte. „Volk u. Reich“. 1926. April-Mai. s. 178—86.

Siciński E.: Narysy z istorii Podilla. Cz. I. Winnycja. s. 73.

Czolowski A. i Janusz B.: Przeszłość i zabytki województwa tarnopolskiego. Tarnopol, Pow. Organizacja Narod. 1926. s. 198. R: Kopnopal K. ks., Przegl. Powisz. nr. 520. s. 119—20. W. A., Ziemia. nr. 12. s. 201.

Lappo I.: Zapadnaja Rossija i eja soedinenie z Polszeju u ich istoriczeskom proszdom. Praga. 1924. s. 225. R: Laszczenko R., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-rusk. ta wkrainijsk. prawa. wyp. III. s. 439—43.

Jungfer V.: Altltauen. Berlin, Neuner. 1926. s. 144. R: P. R., Ost-Europa. 1926/7. Jg. 2. s. 621—2.

Friederichsen M.: Litauen und das entrissene Memelland. 99. Jahresber. d. Schles. Ges. f. vaterländ. Cultur. 1926. Breslau 1927. s. 47—8.

Duzmans K.: Lettland förr och nu. Stockholm, Wessman. 1926. s. 350.

Fournier L.: Miscellanées. III. Lyon, Soc. An. Imp. A. Rey. [1926]. s. 94.

Treśc: Callinique Buonacorsi et les papes de son temps. — Fleurs d'une légende Dorée séraphique. — A la cour de Madrid, XVI-e siècle. — Chevaliers et bannières teutoniques. — Armoiries d'anciens évêchés de Pologne. — Christophe Colomb. — Au cimetière catholique et polonais de Dresden. — Victoires et défaites héroïques. — A propos d'une chasuble.

Księga pam. ku czci O. Balzera. T. I—II. Lwów 1925. R: Jedlicki S. M., Revue hist. t. 155. s. 438—42.

Weingart M.: Slovanská vzájemnost. Úvahy o jejích základech a osudech. Sbírka přednášek a rozprav extenze University Komenského v Bratislavě. 1926. sv. 2. s. 255.

Treść: Pojem o rozw. — Spolecny název Slovanu. — Na úsvitu historie. Vyznam doby Samovy a doby cyrillo-methodejské. — Początky stáluho života Slovanu jiznich ve svetle slovanské vzájemnosti. — Mezislovanské vztahy v pocátkach ruské ríše. — Mezislovanské vztahy v nejstarších dejinách Slovanů západních. Osud Slovanů polabských a pobaltských. — Kulturní vzájemnost česko-polská do poe. XV stol. — Styky česko-polské v politice do pocátku XV stol. — Vzájemné styky jihoslovanské a jiho-slovanskoro-ruské. — Vliv humanismu a renaissance na myslenuk slovanské vzájemnosti. — Pusobení humanismu mezi západními Slovanými a okrajovými kmeny ruskyňi. — Vliv reformace na slovanskou vzájemnost. — Církevní unie a katolická protireformace s hlediska slovanské vzájemnosti. — Jiří Krizaníč, první programový hlásatel slovanské vzájemnosti. — Absolutismus a pocátky osvícenství v poměru k slovanské vzájemnosti. — Josef Dobrovský zakladatel vedeckého slovanství. — O vedeckých základech jednoty Slovanstva v dobe nové. — Slovanská vzájemnost v minulosti a prítomnosti. — O studiu slovanské vzájemnosti. — Bibliografie. — Rejstrik.

Lednicki V.: Existe-t-il un patrimoine commun d'études slaves? Monde Slave. 1926, nr. 12. s. 411—31. Odb. Paris 1926, s. 20. R: Hruszewski M., Ukraina, kn. 3. s. 172—4.

Schmid H. F. und Trautmann R.: Wesen und Aufgaben der deutschen Slavistik. Ein Programm. Leipzig, Haessel. s. 92.

Czekanowski J.: Wstęp do historii Słowian. Perspektywy antropologiczne, etnograficzne, prehistoryczne i językoznawcze. Lwów, Jakubowski. s. XII + 326.

R: Brückner A., Kwart. Hist. t. XLI. s. 296—307. Vasmer M., Zeitschr. f. slav. Philol. Bd. 4. s. 273—85. Mgr., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 425.

Brückner A.: Początki Słowiaństwa i Polski. (Z powodu książki prof. Czechanowskiego). Lwów. s. 295—307. Nadbitka z Kwart. Hist. t. XLI.

Brückner A.: Starożytności słowiańskie. Lwów 1926. s. 14. Odb. z Ludu. s. II. t. IV.

Rozwadowski J. M.: Quelques remarques sur la „patrie dite primitive“ des peuples slaves. Conférence des historiens des états de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.

Bujak Fr.: Esquisse programme provisoire du dictionnaire des antiquités slaves. Tamże.

Niederle L.: Manuel de l'antiquité slave. T. II. La civilisation. Paris, Champion. s. 360 + 3 tabl.

Weingart M.: Slovánek, kulturni obraz slovanského světa. I. **Bidlo J.**: Dějiny Slovanstva. Praha, Vesmír. s. 292.

Chaloupecký V.: Staré Slovensko. Bratislava. 1923. s. 423 + francouzsky vytah + 5 map. Spisy fil. fak. Univeř. Komenského v Bratislavě. c. III. R: Hrubý V., Cas. Matice Mor. t. 51. s. 254—85.

Moszyński K.: Badania nad pochodzeniem i pierwotną kulturą Słowian. I. Kraków, Akad. Um. 1925. s. 140. R: Lega Wl. ks., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu, 1926—1928, t. VII. s. 163—4. Kotwicz Wl., Roczn. Orient. t. III. s. 290—326.

Ebert M.: Castrum Weklitze, Tolkeimita, Truso. Elbinger Jahrb. H. 5/6. s. 109—17.

Miegel A.: Truso. Tamże. H. 5/6. s. 118—22.

Petzsch W.: Rügens Burgwälle und die slawische Kultur der Insel. Bergen auf Rügen, W. Krohss. s. 91.

Paul I.: Wo lag Wineta? 700-Jahrfeier d. Kreuzschule zu Dresden. 1926. s. 161—5.

Stelmachowska B.: Wineta. Z Otchłani Wieków. 1926. r. I. s. 3—6.

Eggert O.: Die Wendenzüge Waldemars I. und Knuts VI. von Dänemark nach Wollin und Umgegend. Unser Pommerland. Jg. 12. s. 228—30.

Jacob G.: Arabische Berichte von Gesandten an germanische Fürstenhöfe aus dem 9 und 10 Jh. Berlin, Gruyter. s. III + 51.

Parchomenko W.: „Kiewskaja Ruś i Chazarija“. Slavia. r. VI. zesz. 2/3. s. 380—7.

— Drewlane i polane. Izw. otd. russk. jaz. i słow. 1926. kn. XXXI. s. 267—70.

Widajewicz J.: Licicaviki Widukinda. Studjum onomast.-geogr. Slavia Occid. t. VI. s. 85—181. Odb. Poznań. s. 101 + 1 mapa.

- Abramow J. S.:** Litopysnyj Woroniz na Czernihivszczyni. Zbirn. ist. filoł. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 462—8.
- Kozłowski I. P.:** Wniesznie snoszenie drewnej Rusi. [Główne perwaja i wtóra]. I. (II). nr. 1. s. 3—11. Zapiski Sew.-Kawkaz. Kraew. O-wo Archeol. Ist. i Etnogr.
- Baumgarten N.:** Généalogies et mariages occidentaux des Rurikides russes du X-e au XIII-e siècle. Roma. s. 94. Orientalia Christ. vol. IX. 1. nr. 35. s. 96.
- Mośin VI.:** „Trećie“ rusko pleme. Slavia. 1926. r. V. zesz. 4. s. 763—81.
- Parchomenko W. O.:** Kniaż Czornyj. Zbirn. ist.-filoł. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 379—82.
- Potkański K.:** Pisma pośmiertne. T. I. s. 479. T. II. s. 498. Kraków, Akad. Um. 1922—1924. R: Tymieniecki K., Kwart. Hist. t. XL. s. 116—24.
- Zakrzewski St.:** Bolesław Chrobry Wielki. Lwów, Ossolineum. 1925. s. VII + 439. R: Forst-Bataglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11. Tenże, Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 249—60. Laubert, Hist. Zeitschr. Bd. 136. s. 599—601.
- Wojechowski T.:** Sztki historyczne jednego wieku. Wyd. II. Ze wstępem St. Załkowskiego. Warszawa, Bibl. Polska. 1925. s. LIII + 389 + 16 tabl. R: V. Ch., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 426—7.
- Gumowski M.:** Przybysław książę braniborski. Spraw. Akad. Um. nr. 4. Także: Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 15—6.
- Tyc T.:** Zbygniew i Bolesław. Z życiorysem i podobizną autora. Poznań. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. s. XXXIII + 52.
- Heydebrand F. von:** Peter Wlast und die nordgermanischen Beziehungen der Slaven. Zeitschr. d. Ver. f. d. Gesch. Schlesiens. Bd. 61. s. 247—278.
- Umiński J. ks.:** Niebezpieczeństwo tatarskie w połowie XIII w. i papież Innocenty IV. Lwów, „Bibl. Relig.“. 1922. s. XVIII + 153. R: Tomaszewski S., Zap. Czymy sw. Wasylja W. 1926. t. II. s. 453—4.
- Riesch H.:** Die hl. Hedwig, Herzogin von Schlesien. Ein Lebensbild aus dem Mittelalter. Kaldenkirchen, Missionsdruckerei. s. 118.
- Fieberg H.:** Wilhelm von Modena, ein päpstlicher Diplomat des 13 Jahrh. Phil. Diss. Königsberg 1926. s. 51. [Maszynodruk].
- Caspar E.:** Hermann von Salza und die Gründung des Deutschordensstaates in Preussen. Tübingen, Mohr. 1924. R: Karwasinska J., Kwart. Hist. t. XL. s. 151—8.
- Polkowska-Markowska M.:** Dzieje Zakonu Dobrzyńskiego. Przyzyczek do kwestii kazyckiej. Roczn. Hist. 1926. t. II. s. 145—210. Odb. Poznań 1926. s. 66. R: Tyc T., Kwart. Hist. t. XL. s. 337—40. Karwasinska J., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926—1928. t. VII. s. 199—204.
- Karwasinska J.:** Sąsiedztwo kujawsko-kazyckie, 1235—1343. Warszawa. s. 226. Rozpr. hist. Tow. Nauk. Warsz. t. VII. zesz. 1.
- Bretschneider P.:** Urkundenbuch der Stadt Münsterberg in Schlesien. Teil I. Bis z. J. 1316. Münsterberg, Magistrat. s. X + 101. (Maszynopsis).
- Papé Fr.:** Początki Litwy. Kwart. Hist. t. XL. zesz. 3/4. s. 465—76.
- Zajączkowski St.:** Studja nad dziejami Żmudzi w. XIII. Lwów 1925. s. 110. Archiw. Tow. Nauk. dz. II. t. III. zesz. 2. R: Chodynicki K., Aten. Wil. zesz. 12. s. 216—9.
- Przynierze polsko-litewskie 1325 r. Kwart. Hist. 1926. t. XI. zesz. 4. s. 567—617. R: j. w., s. 219—220.
- Paszkiewicz H.:** Ze studjów nad polityką kazycką Kazimierza W. Cz. I. 1333—1338. Przegl. Hist. 1925. t. 25. s. 187—221. R: Zajączkowski St., Kwart. Hist. t. XL. s. 341—3.
- Regesten zur schlesischen Geschichte 1338—1342. Hrsg. v. K. Wuttke u. E. Randt. Lfg. 3/4. s. 105—208. Breslau. Codex diplom. Silesiae. Bd. 30.
- Gumowski M.:** Djabel Wenecki [Mikołaj z Chomiąży, †1400]. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 12—3.
- Hruszewskyj M.:** Wpływ czechosłowackiego ruchu XIV—XV w. w uk. żytiju. Zap. Tow. Szewcza. 1925. t. 138. s. 1—13.
- Schumacher Br.:** Der Staat des Deutschen Ordens in Preussen und seine Bedeutung für das gesamte Deutschland. Langensalza, Beyer. s. 24.
- Krollmann C.:** Die Politik des Deutschen Ordens. Der ostdeut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 206—31.
- Gindler:** Der Gau Nadrauen und seine Besitzergreifung durch den deutschen Ritterorden. Jahresber. d. Altertumsges. Insterburg f. 1924/25. s. 10—5.
- Prutenus:** Konrad Wallenrod w świetle historji. Tyg. Ill. nr. 20. s. 399.
- Nieborowski P.:** Der Deutsche Orden und Polen in der Zeit des grössten Konfliktes. 2 Aufl. Breslau, Wahlstatt-Verl. 1924. s. VIII + 296.
- Heinl K.:** Fürst Witold von Litauen in seinem Verhältnis zum Deutschen Orden, 1382—1401. Berlin, Ebering. 1925. s. VII + 200. Hist. Studien. H. 165. R: Chodynicki K., Aten. Wil. zesz. 12. s. 220—2. Keyser, Hist. Zeitschr. Bd. 136. s. 425—6.
- Prochaska A.:** Z dziejów Unii Jagiellońskiej. Aten. Wil. zesz. 12. s. 190—9.
- Treść: Jeszcze w kwestii lit. korony. — Projekt unii pol.-lit. z 1446 r.
- Rosetti R.:** Stephen the Great of Moldavia and the turkish invasion (1457—1504). Slav. Review. vol. 6. nr. 16. s. 87—103.
- Koneczny F.:** Sprawy z Mengli-Gi-

rejem, 1473–1504. Aten. Wil. zesz. 12. s. 138–89.

Monumenta medii aevi historica res gestas Poloniae illustrantia. T. XIX. Acta Alexandri, regis Poloniae, magni ducis Lithuaniae (1501–1506). Wyd. Fr. Papée. Kraków, Akad. Um. s. XIV–622. R: K. Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 222–4.

Memoriał pożaru miasta Lwowa. 1527–1927. Z wstępem hist. A. Czołowskiego. Z aktów radz. wyd. K. Badecki. Lwów, Gmina m. Lwowa. s. 38 + IV tabl.

Meuss H.: Noch einmal Paul Henzner. Schles. Geschichtsbl. nr. 1. s. 6–10.

Tretkowski G.: Walka o język na sejmach stanów pruskich w 16 w. Mestwin [dod. do Słowa Poin.]. nr. 2–3.

Hitzigraff O.: Zustände an der preußisch-litauischen Grenze im 16. u. 17. Jahrh. Unsere Heimat. 1926. Jg. 8. s. 390–1.

Konarski K.: „Graniczniak” polsko-litewsko-pruski z r. 1545. Ziemia, nr. 9. s. 130–3.

Jorga N.: Une biographie de Jacques Héraclide „le Despote”, prince de Moldavie. Revue hist. de sud-est europ. nr. 4–6. s. 124–6.

Cosack H.: Livland und Russland zur Zeit des Ordensmeisters Johann Freitag. Hans. Geschichtsbl. 1926. Jg. 51. Bd. 31. s. 72–115.

Johansen P.: Ordensmeister Plettenberg in Reval. Beiträge zur Kunde Estlands. Bd. 12. s. 100–15.

Hartleb K.: Zygmunt August na tle epoki. Próba analizy człowieka, jego charakteru i umysłowości. (Komunikat). Kwart. Hist. XLI. s. 724–6.

Belaruskij Archiw. Iust. Bel. Kult. T. I. s. XXXII + 268.

[Akty 1548–1697. Listy Zyg. Augusta 1566, akty do historii Mohilewszczyzny 1562–1697, sprawy skarbowe W. Ks. Lit. 1548–1610].

Kot S.: Z dziejów propagandy polskiej w w. XVI. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowiu). s. 541–62. [Agencji polskej w Neapolu].

Kizewetter A.: Zapiski niemcaprincznika. Na Czużoju Storonje. 1925. kn. XII. s. 220–35.

Kaufmann K. J.: Der Rückgang des Deutschtums in Westpreussen zu polnischer Zeit (1569–1772). Seine Ursachen und Wirkungen. Der ostdeut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 306–24.

Siemieński J.: „Rebus” w Konfederacji warszawskiej r. 1573. Warszawa. s. 34. Rozpr. z pol. prawa polit. T. I. zesz. 1.

Radziwiłł Mikołaj Krzysztof; Peregrynacja do Ziemi sw., 1582–1584. Wyd. J. Czubek. Kraków 1925. Archiw. do dziej. lit. i ósw. w Pol. t. XV. cz. II. R: Bednarski St. ks., Przez Powsta. nr. 521. s. 251–3.

Hornowska M.: Nieznany list Jana Zamoyskiego z 1585 r. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za l. 1925 i 1926. s. 34–7.

Lempicki St.: Rzekomy list Jana Zamoyskiego z r. 1585 do rektora Akademii hetmańskiej. Minerwa Pol. s. 413–6.

Koczała L.: Aufenthalt des Kardinals Hippolyth Aldobrandini, des späteren Papstes Clemens VIII in Beulien [1588/9]. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 79–80.

Salaba J.: Tretí legace Viléma z Rožemberka do Polska r. 1589. Časop. Nář. Musea. sv. 1/2. s. 35–49.

Ispescu Cl.: Alcuni documenti inediti della fine del cinquecento. Ephe-meris Dacoromana. 1924. t. II. s. 460–500, oraz Diplomatarium italicum. 1925. t. I. s. 378–505.

R: Stachon B., Kwart. Hist. t. XLI. s. 581.

Veress E.: Pápai nunciusok Erdélyben. Katholikus Szemle. 1925. nr. 5–6.

Buta N.: I ragguagli di Claudio Ran-goni, vescovo di Regio-Emilia e nunzio in Polonia, 1599–1605. Diplomatarium italicum. Documenti raccolti negli archivi ital. 1925. t. I. s. 259–377.

R: Stachon B., Kwart. Hist. t. XLI. s. 583.

Tyszkowski K.: Poselstwo Lwa Sapiehy w Moskwie 1600 r. Lwów. s. 88. Arch. Tow. Nauk. we Lwowie. dz. II. t. IV. zesz. 1.

— Plany unii polsko-moskiewskiej na przełomie wieku XVI i XVII (Komunikat). Kwart. Hist. XLI. s. 717–8.

Godziszewski W.: Polska wobec smuty moskiewskiej. (Komunikat). Tainze. XLI. zesz. 3/4. s. 726–7.

Sawicz A. A.: Polsko litowska interwencja w epochu wielkoj moskowskoj smuty. Sborniki Obszczestwa istor.-filosof. i socjalnych nauk pri Permiskom Universitete. II. s. 58–87.

Romanowski W.: Nowyj dokument z istoriji „Smutnoho wremeni”. Archivna sprawa. kn. 2/3. s. 1–5 dodatku „Czerwonyj archiw”.

Lukinich E.: La couronne de Pologne et les ducs de Transylvanie. Conférence des historiens des états de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.

Dobrowolska W.: Młodość Jerzego

i Krzysztofa Zbaraskich. (Z wstępem o rodzie Zbaraskich i życiorysem Janausza Zbaraskiego, wojewody bracławskiego). Roczn. Tow. Przyj. Nauk w Przemyślu, t. VII, s. 1—236. Odb. Przemyśl 1926. s. 236.

Prochaska A.: Hetman Stanisław Żółkiewski. Warszawa. Kasa Mian. s. XII + 419.

Buchholz Fr.: König Gustav Adolf im Ermland i. J. 1626. Unsere ermländ. Heimat. 1926. nr. 8—10.

Raab O.: Kungen som erövrade städer och hjiartan. När Gustav II Adolf stod med sina „fattiga bondpojkar“ i Ostpreussen. Stockholmstdingen. 1926. nr. 240 B. Söndagsbilaga.

Kowaleńko W.: Z powodu trzechsetnej rocznicy zwycięstwa polskiego pod Oliwą. Strażnica Zach. R. VI, s. 415—31.

Opanowanie w roku 1627 przez Marka Jakimowskiego okrętu tureckiego. Z pierwodruku wyd. B. Ślaski. Poznań, Druk. św. Wojciecha. s. 22.

Mienicki R.: Stosunki polsko-moskiewskie po pokoju polanowskim. (Kommunikat). Kwart. Hist. XLI, s. 732.

Eckert W.: Kurland unter dem Einfluss des Merkantilismus. Ein Beitrag zur Staats- und Wirtschaftspolitik Herzog Jakobs von Kurland (1642—1682). Riga, Löffler. s. XXV + 272 + 1 karta. R: Aubin G. Jahrb. f. Nationalökonom. u. Statistik. Bd. 72, s. 351—2.

Urkunden und Actenstücke zur Geschichte des Kurfürsten Friedrich Wilhelmin von Brandenburg. Bd. 22. Polit. Verhandlungen, Bd. 14. Hrsg. v. M. Hein. Berlin, Gruyter. 1926. s. VII + 605. R: Petersdorff H., Hist. Zeitschr. Bd. 136 s. 562—4.

Hein: M. Johann v. Hoverbeck. Ein Diplomateneben aus der Zeit des Grossen Kurfürsten. Königsberg, Meyer. 1925. R: Recke W., Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 78—80.

Smurlo E.: Jurij Krizanic (1618/83), panslavista o misjonarzu? Russia. 1926. u. 5. nr. 3'4.

Szmurlo E.: From Križanič to the slavophils. An historical survey. Slavonic Review. Vol. VI, nr. 17. s. 321—35.

Waldenberg W.: Pososzkow i Križanicz w ich obszestwennopoliticzskich wozzenijach. Slavia. 1926. r. V. s. 745—62.

Wełyczko Samijoł: Skazanie o wojnie kozackiej z Polakami. Pamiatnyky ukrajin. pyšmenstva. Wyd. Archeogr. Komisija Ukr. Akad. Nauk. T. I. Kyjiv 1925. s. XVI + 269.

Gubrynowicz Br.: Relacje nunciusza o przeprawie Skrzetuskiego. Ruch Lit. s. 236—7.

Korduba M.: Nowi pryczynki do poczatków Chmelnyczczyny. Zap. Tow. Szewcz. 1926. t. 144—5. s. 209—15.

Woźniak M.: Martyn Paszkowski pro kozacki sutyczky z Tatarami i dolju jasyru. Tamże. t. 147. s. 141—61.

— Bitwa pid Zahalem u suczsnij polskiej pismi. Tamże. t. 147. s. 161—5.

Rhode A.: Danzig in einem englischen Reisebericht aus dem J. 1653 [Robert Bargrave]. Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 58—63.

Tomasziwskyj St.: Do istoriji peremolu Chmelnyczczuy. (Lysty koroliwskoho sekretaria Paolo Domi do rymskoho nuncija Pietro Vidoni z 1653 r.). Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszczanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 528—79.

Jakowliw A.: Dohowir het'mana Bohdana Chmelnyckoho z Moskwoju roku 1654. Tamże. s. 580—615.

Folkierski Wł.: Z wywczasów bibliofila. I. Źródło francuskie ślubów lwowskich Jana Kazimierza, 1657. Krakow, Tow. Miłośn. Książki. s. 24.

Pasek J.: Pamiętniki. Kraków, Sp. Wyd. 1924. s. XXXI+356. Biblioteka Narodowa. Ser. 1 nr. 62. R: Gubrynowicz Br., Ruch Lit. s. 247—8.

Wynohradskyj J.: Marija Doroszycha. (Z Sosnyćkoji starowyny). Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 32—9. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad Nauk. nr. 46. Gawroński Fr. R: Kozačyna ukraїnna w Rzeczypospolitej Polskiej do końca XVIII w. Warszawa 1923. R: Panaitescu P. P., Revue hist. de sud-est eur. 1924. s. 73—80.

Oleksijiw M. P.: Ukraiński kozacy, jak jich zmalowuje francuzkyj poet XVII w. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszczanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 616—624.

Krypjakewycz I.: Nowi praci z istoriij Het'manszczyzy XVII—XVIII w. (1924—1926). Zap. Tow. Szewcz. 1926. t. 144—145. s. 259—71.

Krawcow D.: Brjuchoweckij i widmy. Ukraina. kn. 5 s. 3—5.

Iorga N.: Quelques renseignements contemporains sur la campagne du sultan Mohammed IV en Pologne. Revue hist. de sud-est europ. nr. 4/6. s. 126—32.

Levi-Weiss D.: Le relazioni fra Venezia e la Turchia dal 1670 al 1684 e la formazione della sacra lega. (c. d.). Archivio Veneto - Tridentino. t. 9. s. 97—155.

Skibiński M.: Francja a Polska w latach 1674—1683. Przegl. Powsz. nr. 518. s. 185—205.

Elze W.: Der Streit um Tauroggen. Breslau,

Hirt. 1926. s. 88. R: Laubert M., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 401.

Ohloblin Oł. P.: Dohowir Petra Iwanenka (Petryka) z Krymом 1692 roku. Zbirn. ist. filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszczanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 720—744.

Iwaszkiewicz J.: Historja dyplomacji XVIII w. Wykłady. Warszawa, Bratnia Pomoc SSNP. s. 96.

Haake P.: August der Starke. Berlin, Paetel. s. VIII + 244.

R: Tomaszewski S., Kwart. Hist. t. XLII. s. 350—3. Kretschmar, Korrespondenzblatt d. Gesamtvereins. Jg. 75. s. 259—61.

Roberts L. B.: Peter the Great in Poland. Slav. Review. vol. V. nr. 15. s. 537—51.

Hult O. T.: Om Lars Braunerskiöld och sjukvarden i Livland och Kurland under nordiska kriget, 1700 — 1710. Tidskrift i militär hälsovard. 1926. Bd. 51. s. 113—33.

Feldman J.: Polska a sprawia wschodnia. 1709—1714. Kraków 1926. s. 163. Rozpr. wydz. hist.-filoz. Akad. Um. s. II. t. 40. nr 5 R: Lechicka J., Kwart. Hist. t. XLII. s. 345—50.

Ghiurescu C.: Une relation inédite sur la campagne de Pierre le Grand en Moldavie. (1711). [Relation adressée à l'ambassadeur de France en Russie ou en Pologne]. Mélanges d'hist. génér. publ. par C. Marinescu. Université de Cluj. Publications de l'Inst. d'histoire. J. Cluj.

Eneroth H.: Kung Karls polske kung. När Steniuslaus Leszczynsky, den välgörande filosofen, Karl XII:s vän, soin flyktning gästade Stockholm 1711. Svenska Dagbladet. 1926. nr. 29. Söndagsbilaga.

Munthe A.: Vilka voro Karl XII:s sista planer? Svenska Dagbladet. 1926. nr. 313, 315, 318.

Barwiński B.: Ślidamy het'manna Mazepy. Zap. Tow. Szewcza. 1926. t. 144—145. s. 171—83.

Horbań M.: Lyst Petra Myrowycza do bat'ka mazepyncja. Ukraina. kn. 5. s. 6—22.

Warnke: Beiträge zur Geschichte der Grenzmark Posen - Westpreussen. Grenzmärk. Heimatblätter. Jg. 3. s. 61—73. [Dokumenty z lat 1722—1743].

Lecouvreur A.: Lettres à Maurice de Saxe, publ. par le marquis d'Argenson. II. Pendant l'affaire de Courlande, 1726—1727. Revue des Deux Mondes. 1 janvier. s. 104—28.

Heuer R.: Das Thorner Blutgericht. Berlin, Evang. Bund. s. 24.

Lechicka J.: Pisma polityczne z cza-

sów przedostatniego bezkrólewia. Kwart. Hist. t. XLII. s. 477—518 i nadb.

Boyd P.: La cour polonaise de Lunéville (1739—1766). Paris, Berger-Levrault. 1926. s. 352. R: Balteau J., Polybiblion. t. 169. s. 43—4.

Brayne: Journal unserer Elbinger Reise 1743. Hrsg. von E. Carstenn. Elb. Jahrb. H. 5/6.

Horbań M. W.: Hajdamaczczyna 1750 roku. Nauk. Zbirnyk. Cz. 2—3. Charkiw 1926. s. 97—115.

Lubomirski St.: Pamiętniki. Wyd. Wł. Konopczyński. Lwów, nakł. rodzinny. 1925. s. XVI + 222. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.

Konopczyński Wł.: Stanisław Komarski. Warszawa, Kasa Mian. 1926. s. XI + 471. R: Forst-Battaglia O., i. w.

Forst-Battaglia O.: Stanisław August Poniatowski und der Ausgang des alten polnischen Staates. Mit 1 Faks. u. 16 Bildbeil. Berlin, P. Framle. s. 394. Menschen, Völker, Zeiten. 17.

Loret M.: Rzym a Polska w po-czątku panowania Stanisława Augusta. Przegl. Współcz. nr. 67. s. 214—35.

Hrekow W.: Bunt siromy na Zaporożzu 1768 r. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 209—41.

Laubert M.: Westpreussen i. J. 1772 und die Kolonisation Friedrichs des Grossen. Der ostdeut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 325—39.

Zahn P.: Eine Dieustreise von Dresden nach Warschau im J. 1775. N. Arch. f. sächs. Gesch. 1926. Bd. 47. s. 56—69.

Wasylkowa-Połonka N.: Z istoriji ostańcich czasów Zaporozzja (z mapo.u.). Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. 1926. kn. IX. s. 278—331.

Manning C. A.: Pulaski et les États-Unis. Monde slave. nr. 7. s. 121—32.

Dumont-Wilden L.: La vie de Charles-Joseph de Ligne, prince de l'Europe française. Paris, Plon. s. 384.

Pan na Tulczyńie. Wspomnienia o St. Szcz. Potockim. Lwów-Poznań 1925. s. XV + 228. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.

Marmottan P.: Le marquis Jérôme de Lucchésini. (Premières années). Revue d' hist. diplom. t. XLII. s. 417—33.

Staszic St.: Przestrogi dla Polski. Wyd. St. Czarnowski. Kraków, Krak. Sp. Wyd. 1926. s. LIV + 250. Bibl. Nar. s. I. nr. 98.

Dembiński B.: Polityka Prus wobec konstytucji 3 maja. (Komunikat). Kwart. Hist. XLII. s. 728—9.

Recke Elisa von der: Mein Journal. Elisas neu aufgefondene Tagebücher aus den Jahren 1791 und 1793/95. Hrsg. von Joh. Werner. Leipzig, Kochler.

R: Korrespondenzblatt d. Geschver Jg. 75. s. 262.

- Doyon P.:** La mission diplomatique de Descorches en Pologne (c. d.). *Revue d'hist. dipl.* nr. 2. s. 185—209.
- Horoszkiewicz R.:** Mateusz Butrymowicz, poseł piński na Sejm Czteroletni. *Ziemia*. nr. 7. s. 107—9.
- Tokarz W.:** Milczkowie sejmowi. *Przegląd Współcz.* nr. 66. s. 40—55.
- Skalkowski A.:** Z dziejów insurekcji. Warszawa, Gebethner. 1926. s. 248. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.
- Brossowa A.:** Kościuszko i Pestalozzi. *Miesięcznik Pedag.* nr. 11.
- Braesch F.:** Les Lazowski. *Révolution Française. Juillet-septembre.*
- Czarnowski St. J.:** Pamiętniki. Wspomnienia z trzech stuleci XVIII, XIX, XX. Warszawa, skł. gł. Gebethner. 1926. s. 34.
- Wasylewski St.:** Podróże i miniatury Walerii Tarnowskiej. *Tyg. III.* nr. 9. s. 165—7.
- Schlesier des 18. und 19. Jahrh. Hrsg. v. Fr. Andrae, M. Hippe, P. Knötel, O. Schwarzer. Breslau, Korn. 1926. s. XI + 339. Schles. Lebensbilder, Bd. 2. R: Przechlewski H. *Hist. Jahr.* Bd. 47. s. 424—5. Dr. L., Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 115.
- Handelsman M.:** Francja-Polska, 1795—1845. Warszawa, Gebethner. 1926. s. 305. R: Leśniewski Cz., *Przegl. Współcz.* nr. 61. s. 345—50. Konopka K. ks., *Przegl. Powsz.* nr. 520. s. 118—9.
- Les idées françaises et la mentalité politique en Pologne au 19-e siècle. Paris, Alcan. s. 215.
- R: Pingaud A., *Revue d'hist. dipl.* t. 41. s. 479.
- La formation de l'esprit démocratique dans la Pologne moderne. *Monde Slave*. 1926. nr. 12. s. 334—46. R: P. R., *Ost-Europa*. 1926/7. Jg. 2. s. 638.
- Volker K.:** Von den Gründen preussischer Kolonisation auf polnischem Boden, 1793—1807. *Deut. Blätter in Polen.* Jg. 4. s. 15—9.
- Ujejski J.: Król Nowego Izraela. [Tadeusz Grabianka]. Warszawa 1924. s. 178. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.
- Urbański J.:** L. A. Dimuszewski wolnomularzem. *Ruch Lit.* s. 97—104.
- Kukiel M.:** Wojny napoleońskie. Wyd. nowe, uzupełn. Z atlasem. Warszawa, Gi. Księg. Wojsk. s. XIV + 318 + [atlas] VII + 81.
- Reli S.:** Zile de urgie, 1806. *Junimea Literara*. 1926 s. 153—60, 227—8.
- Mańkowski A. ks.:** Kronika pieniążkowska (1807—1824; 1832—1837). Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926—1928. t. VII. s. 133—50.
- Choledecki J.:** Lwów w czasie wojen Napoleona W. w latach 1809—1814. Lwów. s. 32 + 1 tabl.
- Kukiel M.:** Ze studjów nad strategicznym manewrem zaczepnym. Ma-
- newr smoleński, 1812. Bellona. t. 28. s. 1—28, 137—167 + 1 mapa.
- Samcewicz W.:** Pomniki kampanii 1812 g. u Barysawe. *Nasz Kraj.* (Mensk). 1926, s. 46—8.
- Świdzynski M.:** Do istorii Kozaczczyny 1812 roku. *Naukowy Zbirnyk Chark.* nr. 5. s. 5—44.
- Chmielowska M.:** Z materiałów do sprawy polskiej w r. 1812—1813. Lwów, Ossolineum. s. 35 + 1 nub. Odb. z „Rocznika Zakł. Nar. im. Ossolińskich“. t. I.
- Wojtkowski A.:** Przyjęcie wojsk polskich w Poznaniu r. 1814. *Kron. m. Poznania*. s. 69—79. Odb. Poznań. s. 11.
- Driault E.:** La chute de l'Empire. La légende de Napoléon 1812—1815. Paris, Alcan. s. 484.
- Batzel V.:** Notjahre im Ermland mit besonderer Berücksichtigung der Franzosenzeit. Bochum-Wesmar. 1926. s. 288. R: Buchholz Fr., Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. 1926. Bd. 22. s. 533—6.
- Wilhelmine J.: General Józef Wielhorski (1759—1817). Poznań, 1925. s. 84. R: Łobaczewski J., *Kwart. Hist. t. XL.* s. 175—6.
- Skalkowski A. M.:** Pułkownik Niegolewski. Poznań 1924. s. 86. R: Dutkiewicz J., Tamże. t. XL. s. 178—82.
- Das Tagebuch der Fürstin Lieven-Hrsg. v. H. Temperley. Berlin, Verl. f. Kulturpolitik. 1926. s. 316.
- Leśniewski Cz.: Stanisław Staszic, jego życie i ideologia w dobie Polski niepodległej (1765—1795). *Rozpr. hist. Tow. Nauk. Warsz.* 1925. t. V. zeszyt. 2. s. 352. R: Pohoska H., Minerwa Pol. s. 89—90.
- Berger A.:** Pog'ady polityczne Stanisława Staszica. W książce (tegoż autora): *Studia polityczne*. Lublin. s. 79—91.
- Radlińska-Orsza H.:** Staszic jako działacz społeczny. Księga zbiorowa „Stanisław Staszic“. Lublin. s. 449—528 i nadb.
- Udział Staszica w Komitecie Nowosilewskim. Minerwa Pol. s. 124—36.
- Kizewetter A.:** Waliszewskij ob Aleksandre I. Na Czujoj Storone. 1925. kn. XIII. s. 228—44.
- Vernadskij G.:** Alexandre I-er et le problème slave pendant la première moitié de son règne. *Revue des études slaves*, VII. s. 94—111.
- Pisarewskij G.: Iz istorii kongresowego carstwa polskiego (1815—1830) pri Alei sandre I. Smoleński 1926. s. 48. R: Więckowska H., *Kwart. Hist. t. XL.* s. 354—9.
- Funk Ph.:** Beiträge zur Biographie Josephs von Hohenzollern-Hechingen, Fürstbischofs von Ermland (1808—1836). *Verzeichnis der Vorlesungen an der Staatl. Akad. zu Braunsberg im Sommer 1927.* s. 1—47. Odb. Braunsberg, Herder. s. 47.

- R: Gugnberger K., Hist. Jahrb. Bd. 47. s. 584—5.
- Laubert M.:** Aus Posener Kleinstädten vor 100 Jahren. Ostdeutscher Heimatkalender. 1926. Jg. 5. s. 66—9.
- Beiträge zur Bekämpfung der Unmoral von Publikum und Beamtenstum in der Posener indirekten Steuerverwaltung vor 100 Jahren. Dt. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 283—9.
- Der Posener Statthalter Fürst Radziwiłł über seine Stellung an Hardenberg. Forschungen zur Brandenburgischen und Preussischen Geschichte. 1926. Bd. 39. s. 275—9.
- Der Kreis Kolmar auf den ersten Posener Provinziallandtagen. Grenzmärkische Heimatblätter. Schneidemühl. 1925 Jg. 1. s. 24—8.
- Stadt u. Kreis Fraustadt auf d. ersten Posener Provinziallandtagen. Heimatkalender f. d. Kreis Fraustadt. Fraustadt. 1926. s. 33—7.
- Schneidemühl u. d. Kr. Kolmar in d. Anfängen d. neupreuss. Zeit. Grenznärkische Heimatblätter. Schneidemühl. 1925. Jg. 1. s. 3—22.
- Neczakina M. W.:** Obszczestwo soedinnennych Słowian. Wozstanie dekabristow. Centrarchiw. Moskwa. s. 244.
R: Slavik J., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 623—4
- Małachowski - Łempicki St.:** Wincenty Krasiński na sądzie sejmowym. Ruch Lit. s. 205—6.
- Harbut J. St.:** Noc listopadowa w świetle i cieniach procesu przed Najwyższym Sądem Kryminalnym. (Jeden z największych procesów politycznych w dziejach narodów). Warszawa, skł. gł. Książnica - Atlas. 1926. s. 526 + 1 plan + 1 facsim.
- Dutkiewicz J.:** Mochnicki w gościnie u Lubeckiego. Kwart. Hist. t. XLI. s. 293—5.
- Pomarański St.:** Deputacja sejmowa, czuwająca nad władzą dyktatora, 1830/1. Warszawa. s. 23. Odb. z „Drogi“. nr. 6—7.
- Staszewski J.:** Województwo kaliskie w r. 1830—31. (Szkice hist.). Turek, Głądała. 1926. s. 108.
- Dangel St.: Rok 1831 w Międzyczyźnie. Warszawa 1925. s. 189. R: Jodziewicz A., Aten. Wil. zesz. 12. s. 214—6.
- Jarski Z.: Iganie. Po nań, Rzepecki. 1926. s. 71. R: Dutkiewicz J., Kwart. Hist. t. XLI. s. 182—4.
- Kozolubski J.:** Dywizja ułanów w osłonie (29. XI. 1830 — 9. II. 1831). Bellona t. 25. s. 56—75, 187—210. Odb. Warszawa. s. 47.
- Tokarz W.:** Zapomniany żołnierz [Karol Szon]. Tyg. Ill. nr. 13. s. 249—50.
- Nieznany raport gen. Prądryńskiego. Strzelec. nr. 9—11.
- Urbański A.:** Śmierć „Farysa“ Emira Rzewuskiego. Tyg. Ill. nr. 18. s. 355.
- Galicz J.:** Generał Józef Bem, jego życie i czyny. Cieszyn, Macierz Szk. s. 176.
- Bem de Cosban Wl.: General Józef Bem (1794—1850). Lwów, Ossolineum. 1925. s. 57. R: Podbradzky G., Századok. 1926. t. 60. s. 631—2.
- Naimski L.:** Generał Józef Bem. (Szkice biogr.). Tarnów. s. 24 + 8 tabl.
- Roman Sanguszko, zestrzelony na Sybir z r. 1831, w świetle pamiętnika matki, ks. Klementyny z Czartoryskich Sanguszkowej, oraz korespondencji współczesnej. Wyd. K. Firlej-Bielanska. Słowo wst. J. Potockiego. Przedmowa H. Mościckiego. Warszawa, Gebethner. s. XIII + 209 + 2 mapki.
- R: Moszyński J., Tyg. Ill. s. 145.
- Laubert M.:** Die politische Korrespondenz d. Generalkommissionspräs. Frhrn. v. Schroetter-Marienwerder mit d. Ministerium d. Inneren 1830/31. Grenznärk. Heimatblätter. 1926. Jg. 2. s. 21—34.
- Oberschlesien u. d. poln. Aufstände im 19. Jahrhundert. Der Oberschlesier. 1926. s. 313—7.
- Die polnischen Zeitungen in d. Prov. Posen 1831. Forschungen zur Brandenburgischen und Preussischen Geschichte. Bd. XL. s. 149—54.
- Müller J.: Die Polen in der öffentlichen Meinung Deutschlands 1830—1832 Marburg 1923. R: Kothe J., Hist. Ges. t. P. sen. Mitteil. 1923. H. 1. s. 54—5.
- Recke W.:** Die polnische Frage als Problem der europäischen Politik. Vergangenheit und Gegenwart. 6. Ergänzungs-Heft. s. 82—103. Także: Bericht üb. 15 Versamml. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Priebatsch. s. 20—1. Oraz osobno: Berlin, Stilke. s. XII + 399.
- R: Volker K., Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 83—6. R. P., Ost-Europa. 1926/7. Jg. 2. s. 391.
- Poniński M.:** L'évolution de la question polonaise depuis 1830 jusqu'à la Grande Guerre. Séances et travaux de l'Académie des sciences mor. et polit. janv.-févr.
- Pawlicowa M.:** O niektórych pomysłach monarchicznych na emigracji 1831 do 1856. Kwart. Hist. t. XLI. s. 40—50.
- Panaiteescu P. P.:** Planurile lui Ioan Câmpineanu pentru Unitatea națională a Românilor. Legaturile lui cu emigratia polona. Anuarul Institutului de Istorie Națională al Universitatii din Cluj. vol.

III. 1924–25. Cluj 1926. s. 63–106.

Langrod W.L.: Les journaux de l'émigration polonaise en France (1831–1848): les journaux de langue française. Pologne polit., écon., etc. 1 février.

Mickiewicz L.: L'Émigration polonoise. Revue Bleue. 1926 s. 613–25.

— Pamiętniki. T. I. 1838–1861. Warszawa, Gebethner 1926. s. 454. R: Płoszowski L., Ruch Lit. s. 151–4.

— T. II. 1862–1883. Warszawa, Gebethner. s. 440.

— Moja matka. Przegl. Współcz. 1926. nr. 52–6. Odb. Kraków 1926. s. 98. R: Płoszowski L., Ruch Lit. s. 154.

Wojszkiw O.: Z mynułych czasów na Podilli. (Selanstwo w 1830 roku). Ukraina, kn. 3. s. 97–108.

Zborucki Z.: Proces studentów samborskich (1837–1839). Lwów. s. 39. Prace z Hist. Nowoż. Uczniów Uniw. J. K. zesz. 1.

R: Knot A., Minerwa Pol. s. 302.

Laubert M.: Beiträge zum Posener Mischenkonflikt. Hist. Vierteljahrsschr. Bd. 24. s. 64–76.

— Willisen und der Posener Mischenstreit. Hist. Gesellsch. f. Posen, Mitteilungen, hrsg. v. d. Vereinigung d. reichsdeut. Mitglieder. 1925. H. 1. s. 75–8.

— Episoden aus d. deutsch-polnischen Sprachenkampf. Grenzmärk. Heimatblätter. 1926. Jg. 2. s. 9–23 u. Sonderdruck. Schneidemühl.

— Ein poln. Urteil über d. nationale Bewegung in Westpreussen. Ostmark. 1926. s. 10–3.

Kronthal A.: Dr. Karol Marcinkowski. Breslau, Priebatsch. 1925. s. 146. R: Luckwaldt, Hist. Zeitschr. Bd. 136. s. 212. 3.J. R., Dt. Blätter in Polen Jg. 4. s. 314. Recke W., Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 48.

Raport hr. Paskiewicza w sprawie ks. Piotra Ściegiennego. Z Pola Walki. nr. 2. s. 146–55.

Laubert M.: Ein Versuch zur Überführung württembergischer Auswanderer nach der Provinz Posen 1839. Württembergische Vierteljahrsshefte für Landesgeschichte.

— Die öffentliche Meinung d. Prov. Posen gegenüber d. Provinziallandtagsabschied v. 6. Aug. 1841. Ostland. 1926. Jg. 7. Nr. 33.

Prelog M.: Slavenska renesansa 1780–1848. Zagreb 1921. Naklada Jugoslavenske Stampe. s. 484. R: Odložilik O., Cas. Matice Mor. t. 51. s. 329–347.

Marchlewskyj J.: Polskij wopros wo wremja rewolucji 1848 goda. Krasnaja Now. 1925.

Marks K.: Obrady nad kwestią

polską we Frankfurcie. Z Pola Walki. nr. 2. s. 3–39.

Szaroła M.: Kartka z życia Mierosławskiego. Kron. m. Poznania. s. 227–42.

Jodziewicz A.: Egzekucja Roehra i kolegów (1848 r.). Aten. Wil. zesz. 12. s. 200–7. Odb. Wilno. s. 8.

Hajnal I.: A lengyel légió utolsó napjai Magyarországon (1849). Hadtörténeti Közlemények. 1925. nr. 1/2.

Gębarowicz M.: Z puścizny rękopisnej po Pawle Stalmachu. (Przyyczynek do dziejów myśli słowiańskiej). Przew. Bibl. 1926. s. 242–4.

Z. Z.: Stanisław Kolanowski. Kron. m. Poznania. s. 98–100.

Szembekowa M.: Niegdyś... Wspomnienia moje o Aleksandrze Fredrzu. Z przedm. A. Siedleckiego. Lwów, Ossolineum. s. X + 153.

Szamraj S.: Winnycze selanstwo 1840-ych rr. Prototypański ruch u s. Kuściołach ta Załywanszczyzny winnyckiego pow. na Podillu. Istor.-geogr. Zbirnyk Ukr. Akad. Nauk. t. I. s. 149–61.

— Selanśki roznruchi na Prawobereżju w serедини XIX w. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 293–310.

Wereszycki H.: O sprawę polską w latach 1854 i 1855. Kwart. Hist. t. XLI. s. 51–77 i nadb.

Knapowska W.: Kandydaci do tronu polskiego w czasie wojny krymskiej. Poznań, Fiszer. s. 74.

Moszyński J.: Pani na Nieświeżu [Marja de Castellane, żona Ant. Radziwiłła]. Tyg. Ill. s. 115–6.

Potocka Anna Stanisława z Działyńskich: Mój pamiętnik. Kraków, nakł. Rodziny. s. 330.

Rudnyćkyj E.: Do istoriji polskoho kozakofilstwa [Michał Czajkowski]. Za sto lit. kn. I. (Zap. b. Istor. Sekcji Ukr. Nauk. Tow. w Kyjiwi. t. XXIV). s. 62–6.

Maliszewski E.: Program prac nad dziejami powstania 1863/64 roku. Pamiętnik IV Powysz. Zjazdu Hist. Pol. t. II. s. 212–6 i nadb.

Rok 1863 na Mińskaźnie. Wyd. J. Witkowski, O. Janiewicz i L. Lech. Mińsk, Inst. Belar. Kult., Polski Addzieł. s. 216.

Mialeszka M. W.: Sjalanskae pytanie u czase paustańca 1863 g. u Belarusi. Połyminja. 1926. nr. 8. s. 179–86.

Sengalewycz Ch.: Zołota hramota. (Iz spomyniwy pro 60-ti roky). Za sto

lit. kn. I. (Zap. b. Ist. Sekc. Ukr. Nauk. Tow. w Kyjiwi. t. XXIV). s. 67—72.

Klukowski Z.: Lekarze w powstaniu 1863 r. polegli w boju, zamordowani i straceni z wyroków sądu. Arch. Hist. i Filoz. Med. 1926. t. IV. zesz. II. Odb. Poznań 1926. s. 11.

— Lekarze-zesłańcy po powstaniu 1863 r. Warszawa, skł. gł. Gl. Księg. Wojsk. s. 24.

Kudriawcew P. A.: Powstanie polskie nad Bajkałem (1865 r.). Z Pola Walki. nr. 2. s. 74—103.

Rosselli N.: Mazzini e Bakounine: dodici anni di movimento operaio in Italia (1860—1872). Torino, Bocca. s. VIII + 444.

Studynśkyj K.: Do istoriiji zwiazkiw Kulisa z Halycznamy w 1869—70 r. Ukraina. kn. 1/2. s. 76—93.

Rjabinin-Skłarewskyj O.: Kyjiwska Hromada 1870-ch rr. Ukraina. kn. 1/2. s. 144—62.

Iz „sekretnych djeł” 70 gg. Rowenskago policejskiego archiwia. Na Czużoj Storouje. 1925. kn. IX. s. 90.

Strajk tkaczy zgierskich (1874 r.). Z Pola Walki. 1926. nr. 1. s. 100—1.

Jaskowski T.: 50-ta rocznica walki kulturnej w Kościanie. (25. 11. 1876—25. 11. 1926). Opisał.. po części naoczny świadek. Kościan 1926. s. 16.

W sprawie zabójstwa Bajtiego (1879). Z Pola Walki. 1926. nr. 1. s. 102—3.

Ep. Krasiński o pokuszeniu na Aleksandra II. Na Czużoj Storonje. 1925. kn. IX. s. 56.

Martell P.: Bismarck und die Ostmark. Ostmark-Archiv. H. 5. s. 17.

Behrendt J.: Die polnische Frage und das österreichisch-deutsche Bündnis 1885 bis 1887. Archiv f. Polit. u. Gesch. 1926. Jg. 4. s. 699—767. Odb. Berlin. s. 79.

Rychlik E.: Słowjanofilstwo Kyryłometodijciw. (Z ideołogij Kyryło-Metodijowskoho bractwa). Zap. Niżyńskiego Instytutu Nar. Oświty. 1926. kn. VI. s. 195—222.

Barwynański A.: M. Drahomaniw pro stanowyszcze lwivskoju „Prawdy” i halycke moskwofilstwo ta pro awtonomiju Ukrajiny. Lit.-Nauk. Wistnyk. t. 92. s. 241—7.

Studynśkyj K.: Perepyska M. Drahomaniowa z W. Nawroćkim. (Z poczatkiv socijalnoho ruchu w Halyczyni). Za sto lit. kn. I. (Zap. b. Istor. Sekc. Ukr. Nauk. Tow. w Kyjiwi. t. XXIV). s. 83 n.

Morawski K. M.: Do wspólnych dziejów katolicyzmu i konserwatyzmu w przeszłowiecznej Polsce. I. Pro Fide, Rege et Lege. s. 3—25.

Popiel P.: Pamiętniki, 1807—1892. Kraków, Krak. Sp. Wyd. s. VIII + 258. R: Pro Fide, Rege et Lege. s. 127—34.

Twardowski J.: Bilinskis Memoiren. Wien, Herder & C. 1926. s. 161—92. Nadb. z Jahrb. d. Österr. Leo-Gesellschaft.

Grąbcewski Br.: Na służbie rosyjskiej. Fragmenty wspomnień. Warszawa, Gebethner. 1926. s. 272. R: Urban J. ks., Przegl. Powsz. nr. 517. s. 104—5.

Sprawa gminy polskich socjalistów w Kijowie (1880). Z Pola Walki. nr. 2. s. 137—46.

Wołkowiczcer J.: Strajk Żyrardowski. (Według dokumentów archiwalnych). Tamże. nr. 2. s. 67—73 oraz po ros. Staczka 1883 r. w Warszawie. Proletarska Rewolucja. 1923. nr. 6/7.

Woźniak M.: Żurnalni plany Franka z rr. 1884—86. Ukraina. kn. 3. s. 17—88.

Zaklynśkyj R.: Hromadsko-politycznyj rozwytok Halicyzny i Franko. Zbirnyk „Iw. Franko”. Kyjiw 1926. s. 125—79.

Materjalj do dziejów ruchu socjalistycznego w Polsce. Pod red. J. Krasnego. T. I. Socjaldemokracja Królestwa Pol. i Litwy. Cz. 1. (1893—1903). Moskwa, Centr. Wyd. Ludów SSSR. s. 208. T. II. Cz. 2. (1904—1905) ułożyła N. Millerowa. s. 184.

Gostkiewicz H.: Wspomnienia proletariacka. Z Pola Walki. nr. 2. s. 40—66 oraz po ros. Zapiski proletarjata. Katorga i ssyłka. Moskwa. 1926. s. 122—50.

Głowacki W. (Pytagoras): Ze wspomnieniem „Proletariacka”. Tamże. nr. 4. s. 3—12.

Raport Raczkowskiego (1893). Tamże. 1926. nr. 1. s. 103—6.

Włostowski T.: Wspomnienia starego eselka z lat 1893—1918. Tamże. nr. 4. s. 20—40.

Olbrzymek: Wspomnienia starego robotnika z lat 1893—1918. Tamże. nr. 4. s. 41—91.

Ostatni raport gien. Broha (1897). Tamże. 1926. nr. 1. s. 106—29.

Marchlewski J. B.: Bojownicza [C. W. Wojnarowska]. Tamże. 1926. nr. 1. s. 65—8.

Bugajski St.: Autobiografja. Tamże. nr. 4. s. 13—9.

Papernikow J. S.: „Buduszcznost”. Junoszecka organizacija pri Warszawsk.

Kom-te S. D. K. P. i L. Socjal-demokratija Korolewstwa Polskogo i Litwy. Kom-somolskaja Letopis, nr. 5—6. s. 47—52.

Riazanow D.: Marks i Engels o kwestii polskiej. Z Pola Walki. 1926. nr. 1. s. 7—34 oraz po ros. Oczerki po historii marksyzmu. Moskwa 1923. s. 605 i n.

Szefer P.: Ze wspomnień lódzkiego robotnika. Tamże. nr. 4. s. 140—58.

Krasny J.: Stan organizacji SDKPL w r. 1905—1907. Tamże. 1926. nr. 1. s. 35—64 oraz po ros. Sostojanie organizacji socjaldemokratii Polszi i Litwy w 1905—1907 g. Proletarskaja rewolucija. 1926. nr. 5 (22). s. 111 n.

Krajewski A.: Wspomnienia z lat 1905—1907. Tamże. nr. 4. s. 92—139.

Z życia i działalności Róży Luksemburg i Jana Tyszki (Jogichesa). Tamże. nr. 2. s. 104—36.

Treść: Marchlewski J.: Pamięci R. Luksemburg i Leona Jogichesa; Bystrjański W.: R. Luksemburg i L. Tyska w obliczu carskiej sprawiedliwości; Lenin W.: Zabójstwo R. Luksemburg; Gumbel E.: Zamordowanie K. Liebknechta i R. Luksemburg.

Christjuk P.: 1905 rik na Ukrayini. Charkiw, Derž. Wyd. Ukr. 1925. s. 238.

Lekcer A.: 1905 rik na Podilli. Cz. I. Agrarni zakototy ta zaworoszennja najmytiw r. 1904—06. Cz. II. Robotniczy ruch ta diajnal'ist' rewolucyjnych organizacij r. 1904—06. Winnycja, Filia Wsenar. Biblioteki Ukrayiny. 1925. s. 49—123.

1905 rik na Berdycziwszcyni. Narasy i spomyny. Berdycziw, Wyd-wo „Radjanśki Szljach”. 1926. s. V + 90 + 10 wkł. ark.

Pieczeta W. I.: Krestjanskoe i rabocze dwiżenie Belarussii w epoce 1905 goda. Pracy Belar. Dżarz. Univ. u Mensku. 1926. nr. 11. s. 105—22. R: K. Ch., Aten. Wit. zesz. 12. s. 229—30.

— Rabocze dwiżenie w Belarussii w 1905 g. Tamże. nr. 14/15. s. 154—68.

Recke W.: Die Wiederaufrichtung Polens in Versailles. Berlin, G. Stilke. 1928. [1927]. s. 40.

Bülow: Die Entstehung der preussischen Provinz Grezmark Posen-Westpreussen. Ostdeut. Monhette. 1926. Jg. 7. s. 717—32.

Samcewicz W.: Barysa u. Nasz Kraj. (Mensk). nr. 2 (17). s. 45—50.

Szamraj S.: Do istoriji Barysz-pola u XVIII w. Istor.-geogr. Zbirnyk Ukr. Akad. Nauk. t. I. s. 93—120.

Husarski W.: Odwiedziny Bydgoszczy. Tyg. Ill. nr. 7. s. 134—6.

Laubert M.: Land und Leute des Regierung-

bezirks Bromberg vor 100 Jahren. Beihefte zu d. Jahresher. d. Schles. Ges. f. vaterl. Kult. 1922. s. 40—80. R: Wojtkowski A., Kwart. Hist. t. XLI. zesz. 3/4. s. 640 s.

Perlick A.: Geschichte der Stadt Beuthen in Oberschlesien. Beuthen, Oberschles. Zeitung. s. 11.

Ganzy A.: Mjasteczka Czaczersk, Gomelskaj akrugi. (Geogr.-gistar. narys). Nasz Kraj. (Mensk). nr. 1 (16). s. 59—61.

Elbing. Bearb. v. Th. Lockemann. Berlin, Dari. 1926. s. 200. R: Buchholz Fr., Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. 1926. Bd. 22. s. 531—2.

Srokowski St.: Elbląg. (Przeszłość i teraźniejszość). Strażnica Zach. R. VI. nr. 4. s. 440—51.

Müller Tr.: Die Landschaft un Elbing. Ostdeut. Monhette. Jg. 8. s. 35—43.

Wiesner M.: Freiburg [na Śląsku] zur Zeit der Gegenreformation. [1653]. Wir Schlesier. Jg. 7. nr. 24. s. 742—3.

Gdańsk. Przeszłość i teraźniejszość. Praca zbiorowa pod red. St. Kutrzaby. Z mapą, 181 ryc. i 10 tabl. Lwów, Osso-lineum. 1928. [1927]. s. XIII + 490.

Treść: Przedmowa. Pawłowski St.: Geograficzny krajobraz terytorium Wolnego Miasta Gdańsk; Kostrzewski J.: Pradzieje; Lutman R.: Historia Gdańskia do roku 1793; Kutrzuba St.: Handel i przemysł do roku 1793; Lutman R.: Historia Gdańskia w latach 1793—1819; Kutrzuba St.: Wolne miasto pod względem prawnym; Tenże: Wolne miasto pod względem politycznym; Siebenichen A.: Życie gospodarcze Wolnego Miasta Gdańsk; Gumowski M.: Herby i pieczęci; Kruszyński T.: Sztuka i przemysł artystyczny; Gumowski M.: Monety i medale; Grabowski T.: Literatura gdańska i o Gdańsku; Przybyszewski St.: O polskości Gdańskim.

Keyser E.: Die Entstehung der Stadt Danzig. Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 1—12.

— Das Hansische Danzig. Bremen, Friesen-Verl. s. 65. Hans. Volkshefte 11.

Kutrzuba St.: Dantzig et la Pologne dans le passé et le présent. Monde Slave. nr. 8. s. 216—41.

Schwartz Fr.: Das deutsche Danzig im Wandel der Zeit in 60 Bildern (Abb.). Danzig, Danz. Verlagsges. s. 74.

Meye H.: Geschichte der Stadt Gilgenburg in Ostpreussen, 1326—1926. Gilgenburg 1926. s. 130 + 1 plan.

Gottschalk J.: Guhla u, Kreis Trebnitz, und Tscheschen, Kreis Gross Wartenberg. (Berichtigungen und Ergänzungen). Schles. Geschichtsbl. s. 66—71.

Janusz B.: U grobu matki królewskiej [Konstancji Poniatowskiej, w Janowie]. Ziemia, s. 384—8.

Ajzenberg L.: Mesteczko Kamienka i jego obitateli. Ewrejskaja Letopiš. 1926. sbornik 4. s. 72—97.

- Gostomski-Nałęcz ks.:** Dzieje i rozwój Wielkich Katowic. Katowice, Magistrat. 1926. s. 252 + 1 mapa.
- Masłowski M.:** Kazimierz Dolny. Ziemia. s. 400–3.
- Kawecki St.:** Opis miasta Krakowa w obrębie okopów w r. 1836. Wyd. A. Chmiel. Kraków. s. 70 + 4 tabl. Bibl. Krak. nr. 65.
- Przegalinski R.:** Opowiadanie o mieście Kraśniku i okolicy. Lublin. s. 134.
- Die Stadt Liegnitz. Hrsg. v. Charbonnier, Elsner, Salomon u. Stein. Berlin-Friedenau, Deut. Kommunal-Verl. s. 312.
- Kaindl R. F.:** Das deutsche Lemberg. Landwirtsch. Kalender f. Polen. 1928. [1927]. Posen.
- Bogatyński Wl.:** Zamek w Łanicach. Ziemia. s. 34–6.
- Holubeć M.:** Ławriw. Istoryczno-archeologiczna studija(c.d.). Zap. Czyna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 317–35.
- Świderski Wl.:** Łomża. Łomża, nakl. aut. 1925. [1927]. s. XVIII + 200 + 3 plany.
- M. Pog.:** Malborg-Elbląg - Królewiec. Tyg. Ill. nr. 20. s. 391–3.
- Krause W.:** Grundriss einer geschichtlichen Heimatkunde von Mi-kultschütz. [Beuthen], Heimatstelle. 1926. s. 16.
- Heimatkundliches aus den Mi-kultschützer Pfarrmatrikeln von 1745–1871. [Rokitnitz], Heimatstelle Beuthen O.-S. s. 11.
- Krukowski A. J.:** Gorad Mazyr i jego wakolice. Nasz Kraj. (Mensk). nr. 3 (18). s. 6–28.
- Myślenice. Monografja. Samorząd Miej. s. 561–71.
- Piątkowski J. S.:** Zamki myślenickie. Ziemia. s. 134–6.
- Sukertowa E.:** Nawsie [Śląsk cieszy]. Ziemia. s. 98–100.
- Zmigrodzki J.:** Nowogród e k i okolice. Nowogródek, Tow. Krajozn. s. 102 + 1 mapka.
- Kubijowicz Wl.:** Z antropogeografií Nowego Sącza. Kraków, Orbis. s. 66 + 6 ryc.
- Kwaciński I.:** Zamek królewski w Nowym Sączu. Wspomnienie historyczne. Stan obecny. Plan odbudowy. Nowy Sącz. s. 40 + 3 tabl.
- Gollub H.:** Der Kreis Orteburg zur Ordenszeit. Prussia. 1922 – 1925. H. 26. s. 241–73.
- Witanowski M. R.:** Zamek królewski w Piotrkowie siedzibą Towarzystwa Krajoznawczego. Ziemia. s. 22–4.
- Wojtkowski A.:** Poznań w czasach Księstwa Warszawskiego. Kron. m. Poznania. s. 256–82.
- Pajzderski N.: Poznań. Lwów 1922. R: Kothe J., Hist. Ges. f. Posen, Mitteil. 1925. H. 1. s. 59–60.
- Bechtel H.: Der Aufbau der Stadt Posen. Breslau 1923. R: Kothe J., Hist. Ges. f. Posen, Mitteil. 1925. H. 1. s. 60–1.
- Przasnysz. Monografja. Samorząd Miej. zesz. 7–8. s. 473–91.
- Ratibor Hrsg. v. Magistrat Ratibor. Bearb. v. Raffelsiefen. Berlin-Ha-lensee, Dari-Verl. s. 105.
- Kaufmann: Geschichte des Kreises Rosenberg. Bd. 1. Marienwerder, Groll. s. 231.
- Pietraszewski J.: Legenda o „Starym Sandomierzu”. Ziemia. s. 375–9.
- Schömberg Nr. spec. Wir Schle-sier. Jg. 7. H. 16.
- M. i. Kirsch Fr.: Aus Sch-s Vergangenheit; Tenze; Sch-s Brände; Erneuerung und Erweiterung des Stadtrechtes 1580.
- Kutschke E.: Geschichtliche v. Schwei-dorf und Burg Greisau im Kreise Neustadt(Oberschlesien). Neustadt O.-S., „Neust. Zeitung“. s. 93 + 1 tabl.
- Slawik J.: Geschichte des Kirchortes Sławiak, Kreis Ratibor (O. S.). Ra-tibor 1925. s. 111.
- Pomarański St.: Smogulec. Ziemia. s. 219–23.
- Zaleski Z.: Środa Poznańska. Kron. m. Poznania. s. 213–26.
- Azbuński M.: Mjasteczka Szacak. Nasz Kraj. (Mensk). nr. 1 (16). s. 44–50.
- Szydłowski T.: Szydłów. mia-steczkoo średniowieczne. Ziemia. s. 2–5.
- Nowak J.: Kronika miasta i powiatu Tarnowskie Góry. Najstarsze dzieje Śląska i Ziemi Bytomsko-Tarnogórskiej. Dzieje pierwszego górnictwa w Polsce. Tarnowskie Góry, Nowak. s. 304.
- Tilsit. Zur Geschichte und Entwick-lung der Stadt. Hrsg. v. Magistrat. Tilsit, Mauderode. 1926. s. 96.
- [Autorowie poszczeg. artykułów: Thalmann, Knaake, Manleitner i Katschinski].
- R: Laubert M., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 403.
- Hubicki St.: Przeszłość Zamku Ujaz-dowskiego. Warszawa, skł. gł. GŁ. Księg. Wojsk. s. 10 + 2 tabl.
- Ohle K.: Der Kreis Waldenburg in niederschlesischen Industriegebiet in Vergangenheit und Gegenwart. Breslau, Korn. s. 140.
- Beiträge zur Geschichte der Stadt Waldenburg in Schlesien. Festschr. z. Feier d. 500 jähr. Bestehens d. Stadt u. d. Einweihung d. Heimatmuseums,

von G. Pietsch u. B. Paschky. Waldenburg 1926. s. 52 + 11 tabl.

Okolice Warszawy. Krajobraz i zabytki. Praca zbiorowa. Warszawa, Pol. Tow. Krajozn. s. 56. Odb. z Kroniki Warszawy, nr. 4.

Biliński M.: Winnickij Zamok. Istoryczny narys z doby 16–18 stolit'. Winnycja 1926. s. V + 18 + VIII.

Schmidt R.: Wriezen. Eine Übersicht über die Entwicklung der alten Hauptstadt des Oderbruches. Eberswalde, Selbstverlag. 1926. s. 34.

Wendt: Breslaus geschichtlicher

Beruf. Bericht üb. d. 15. Versamml. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Priebatsch. s. 11–2.

Zmigrodzki K.: Powiat złotowski. Złotów, Tow Krajozn. s. 80.

Pfifner J.: Geschichte der Bergstadt Zuckmantel in Schlesien bis 1742. Zuckmantel 1924. s. X + 296 + 72. R: Skalsky G., Casop. Matice Mor. 1926, t. 50. s. 752–8.

Chrząszcz J.: Geschichte der Stadt Zülz in Oberschlesien. Zülz, Magistrat. 1926. s. III + 165 + 2 tabl.

W dodatku: Hauke: Geschichte des Lehrerseminars und der Präparandie in Zülz; Rabin L: Die Jüden in Zülz.

II. Nauki pomocnicze.

a) Chronologia. Dyplomatika. Palaeografia. Krytyka źródeł.

Kętrzyński St.: O datach t. zw. niejednolitych w dokumentach polskich. Kwart. Hist. t. XLI. s. 257–73. Odb. Lwów. s. 19.

Fijalek J. ks.: Cyziojan polski z r. 1475. Z wiadomością o cyziojanach wogółe i w Polsce. Prace Filol. t. XII. (Prace polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 428–48.

Bruchnalski W.: T. z. Kalendarz Świętych Słowiańskich w Polsce i ks. Franciszek Siarczyński. Tamże. s. 18–29. Odb. Warszawa. s. 14.

Taszycki W.: O t. zw. kalendarzu imion słowiańskich. W setną rocznicę jego powstania. Język Pol. s. 33–42.

Wolff A.: Formuła relacji w kancelarii mazowieckiej. Archeion. zesz. I. s. 176–208.

Krzyżanowski St.: Album palaeographicum. Tab. I – XXXI. Ed. altera. Cracoviae, Anezyce. s. 12 + XXXI tabl.

Ogijenko J.: Wzory pism cyryliczkich X–XVII w. Elpis. kn. 2/3. s. 33–56. Osobno: Warszawa. s. 144.

R: Chodynicki K., Aten. Wil. zesz. 12. s. 225–7.

— Powstanie alfabetu oraz języka literackiego u Słowian. Album zdjęć. Warszawa, Druk. Synodalna, tabl. 53.

Kumanin I. ta Witwička O.: Wodłani znaki na papierach ukraińskich dokumentów XVI i XVII ww. (1566–1651). Kyjiv 1923. s. 29 + 144 tabl. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. nr. 11. R: Heraklytow A., Slavia. 1926. r. V. s. 814–7.

Siemieniński J.: Symbolika wydawnicza. Projekt ujednóstnienia. Warszawa, Kasa Mięs. s. 48. Roczn. Kom. hist. Tow. Nauk. Warsz. t. I. z. 1. [To samo po francusku].

Hofmeister A.: Die Prüfenerger Vita des Bischofs Otto von Bamberg. Greifswald 1924.

s. LX + 116. R: Schulz E., Hist. Vierteljahrsschr. Bd. 24. s. 89–90.

Meyer K. H.: Literaturwissenschaftliche Untersuchungen zur sog. Nestorchronik. Archiv f. slav. Philol. Bd. 47. s. 14–31.

Orłow A. S.: K woprosu ob Ipat'jewskoj letopisi. Izw. otd. russk. jaz. i słow. 1926. kn. XXXL s. 93–126.

Połnoje scbranie russkich letopisiej, izd. Ist.-Archeogr. Komissijej Akad. Nauk SSSR. T. I. Lawrjentjewskaia letopis. Wyp. 2. Suzdalskaja letopis po lawrjentjewskomu spisku. Izd. II. Leningrad, Akad. Nauk SSSR. s. 289–488.

Prisiolkow M. D.: Piwdennye ruske litopysannja w starodawnjomu suzdalskomu litopysanni XII–XIII ww. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 447–61.

Rozanow S. P. K woprosu o „Ziliti prepodobnago Antonija Peczerskago”. Izw. otd. russk. jaz. i słow. 1914. kn. I. s. 34–46. R: Tomaszewski S., Kwart. Hist. t. XLII. s. 312–4.

Parchemienko W. A.: W jakiej mierze było tendencjonalne sochroniwszesz drewiejsze „Zilitie Antonija Peczerskago”? Tamże. s. 237–41. R: Tomaszewski S., I. w., s. 314–5.

Perdeckij D.: Die Opatovizer AnnaLEN. Eine böhmisch-mährische Kompilation. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 48–78.

Kochanowski J. K.: Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis. T. I. Warszawa 1919. R: Jorga N., Revue hist. de sud-est eur. 1924. nr. 4/6. s. 150–2.

Voigt H. G.: Eine neuerdings wiederentdeckte mittelalterliche Lebensbeschreibung des Preussenmissionars Brun von Querfurt. Sachsen u. Anhalt. Bd. 3. s. 87–134.

Lehmann R.: Die Urkunden des Gubener Stadtarchivs in Regestenform. Niederlaus. Mitt. Bd. 18. s. 1–160.

Moisil C.: Bule de aur dela domnii Tarii Românesti si ai Moldovei. Revista

Arhivelor. 1924—1926. vol. I. nr. 1—3. s. 249—65.

Erszow A.: Pro dżerela, czas skladannia i awtora „Powiesty o tom, czto słuczyłoś na Ukrayinie, kak ona Łytwoju zawładienia“. Zap. ist.-filol. wid. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 1—10.

Schieche E.: Ein Schweidnitzer Formularbuch aus der Luxemburgerzeit. Jahrb. d. phil. Fak. d. deut. Univ. in Prag. 1926. Jg. 2. s. 15 n.

— Ein Schweidnitzer Formularbuch Johanns von Neumarkt. Zeitschr. d. Ver. f. Gesch. Schlesiens. Bd. 61.

Schaube A. Kanonikus Peter Bitischen und die Tendenz seiner Fürstenchronik. (*Cronica principum Polonie*). Tamże. s. 12—42.

Burdach K. Schlesisch-böhmisches Briefmuster aus der Wende des vierzehnten Jahrhunderts. Hrsg. v. G. Bebermeyer. Mit Beitr. v. M. Voigt. Berlin, Weidmann. 1926. s. XXXII + 363 + 147.

Sochaniewicz K. Zaginione dokumenty Witolda W. X. Litewskiego dla Cebrowskich h. Holobok. Aten. Wil. zesz. 12. s. 208—13.

Perfećkij Ew. Peremyszl'skyj litopisnyj kodeks persznej redakcji w składni chroniky Jana Dluhosza. Zap. Tow. Szewc. t. 147. s. 1—54.

Badecki K. Zaginione księgi średniowiecznego Lwowa. Studium rekonstrukcyjne. Lwów. Nakł. gminy m. Lwowa. s. 65 + 3 nb. + 4 tabl. Uzupełnione odbicie z Kwart. Hist. t. XLI. s. 519—79.

Karwasinska J. O najdawniejszych księgach t. zw. „Rachunków dworu królewskiego“. Archeon. zesz. I. s. 155—75.

Gottschalk J. Alte Einkunftsregister des Breslauer Domkapitels. Schles. Geschichtsbl. s. 19—22.

Panaitecu P. P. Influenta polona în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin. Memoriile Sect. Istor. 1925. ser. III. t. IV. s. 149—372. Odb. s. 224.

Klepaćkij P. H. Litops Samijla Wełyczka. Zap. Poltawsk. Inst. Nar. Ośw. 1926. t. VI.

Petrowskyj M. Do pytannja pro pewnist' widownostej litopisu Samowydicia i pro awtora litopisu (Romana Rakuszku-Romanowskoho). Zap. Niżynskiego Instytutu Nar. Oświty. 1926. kn. VI. s. 1—80.

Bretschneider P. Eine Abschrift F. B. Werners nach Koblitz' Annualen. Schles. Geschichtsbl. nr. 1. s. 17—9.

Erszow A. „Ljetopysnoe Powiesťstwowanie o Maloj Rossii“ O. Rigelmana i „Kratkaja Ljetopys Malyja Rossii“, wydana Rubanom. Zap. Niz. Inst. Nar. Oświty. kn. VII. s. 178—92.

b) Heraldyka. Genealogia. Sfragistyka.

Kozierowski St. ks.: Leszczyce i ich plemiennik, arcybiskup gnieźnieński św. Bogumił z Dobrowa. Poznań, Księg. św. Wojc. 1926. s. 68. R: Niwiński M. Aten. Kapl. t. 20. s. 86—7.

Górski K. Ród Odrowążów w wiekach średnich. Kraków. s. 106 + 4 nlb. Z 4 mapkami. Odb. z VIII Roczn. Heraldycznego.

Krasauskaité M. Die litauischen Adelsprivilegien bis zum Ende des XV Jahrhunderts. Diss. Phil. I. Univ. Zürich. s. VI + 73. Borna-Leipzig, R. Noske.

Oelsnitz: Herkunft und Wappen der Hochmeister des Deutschen Ordens, 1198—1525. Königsberg 1926. s. 138. R: Keyser, Mitt. d. Westpreuss. Geschichtsver. nr. 3. s. 61.

Gumowski M. Herb i pieczęcie [Gdańska]. Gdańsk. Praca zbior. Lwów. s. 331 6.

Schaube A. Eine Doppelgängerin in der Stammtafel der Liegnitz-Brieger Piasten. Schles. Geschichtsbl. s. 1—6.

Birkemajer A. Nobilitacja Szarffenbergów. Kraków 1926. s. 24. R: Budka W., Przegl. Bibl. I. s. 111—2.

Namysłowski B. Znamiona bartne mazowieckie 17 i 18 wieku i inne znaki ludowe. Przyzyczek do heraldyki i folkloru. Poznań. s. 58 + 7 tabl.

Breżgo B. Do genealogii rodzin włościańskich w Witebszczyźnie przyzyczek. Ziemia. s. 225—6.

Radziwiłł A. Fr. Losy najstarszej linii Xiaiąt Radziwiłłów. Wilno, druk. Zawadzkiego. 1926. s. 11 + 5 tabl.

Krasinski H. A. Linia ukraińska br. Krasińskich. Rys geneal. z dokumentów archiwum rodz. Zamiast sprostowania do dzieła Bonieckiego p. t. „Herbarz polski“. Wilno, nakł. aut. s. 9 + 1 tabl.

Krzepela J. Rodz ziem pruskich. Kraków, Gebethner. s. IV + 262. R: Mańkowski A. ks., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926—1928. t. VII. s. 161—2.

Gallandi J. Altpreussisches Adelslexicon. Prussia. 1922—1925. H. 26. s. 275—85.

Altpreussische Geschlechterkunde. Blätter d. Ver. f. Familienforsch. in Ost- u. Westpreussen (Königsberg). Hrsg. v. W. Meyer. H. 2. s. 30—64.

Stadie K. Die Perkuhner, ein altpreussisches Freiengeschlecht. Prussia. 1922—1925. H. 26.

Stiebler G.: Die besonderen Aufgaben der oberschlesischen Familien-Geschichtsforschung. Familie u. Heimat. Jg. 1. s. 2—5.

Steinke E.: Deutsch-Kroner Familien. Grenzmark Posen-Westpreussen. Ein Heimatbuch. s. 112—7.

Keyser E.: Quellen zur Danziger Familiengeschichte im Staatsarchiv Danzig. Kultur und Leben. 1926. Jg. 3. s. 336—8.

Hevelke J.: Gert Havelke und seine Nachfahren. Geschichte der Familie Hevelke-Hewelcke und des Astronomen Johannes Hevelius 1434—1927 dargest. Danzig, Danziger Verlags-Gesellschaft. s. 430 + 2 tabl.

Anhuth P.: Stammtafel der Familie Schorn-Braunsberg. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. 1926. Bd. 22. s. 513—5.

— Stammtafel der Familie von Łączynski. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. 1926. Bd. 22. s. 516—8.

Semkowicz Wl.: Materiały do sfragistyki litewskiej. Wiad. Num.-Archeol. 1925. nr. 1—12. s. 20—5. Odb. Kraków 1926. s. 8. R: K. Ch., Aleo. Wil. zesz. 12. s. 232.

Popescu M.: Sigilul lui Sigismund Báthori Prințipele Transilvaniei. Revista Arhivelor. 1924—1926. vol. I. nr. 1—3. s. 318—32.

Antypowycz K. J.: Kyjiwska mińska peczatka. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 825—40.

c) Numizmatyka.

Gumowski M.: Ze studjów nad numizmatyką litewską wieków średnich. Zap. Numizm. 1926. nr. 3/4. s. 58—64.

— Przedsiębiorcy menniczy w Poznaniu. (c. d.). Kron. m. Poznania. s. 47—68, 283—96.

— Monety i medale [gdańskie]. Gdańsk. Praca zbior. s. 426—52.

— Maciej Schilling, pierwszy artysta medalier polski z XVI w. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926—1928. t. VII. s. 97—112. Odb. Toruń. s. 16 + 8 tabl.

R: Miaskowski K. ks., Kwart. Hist. t. XL. s. 631—3.

Knapke W.: Die Münzverhandlungen des Herzogtums Preussen unter dem Administrator Georg Friedrich (1578—1603). Zeitschr. f. Numism. 1926. Bd. 36. s. 209—21.

— Sieben ostpreussische Münzfunde. Tamże. 1926. Bd. 36. s. 222—35.

Bolin St.: Die Funde römischer und byzantinischer Münzen in Ostpreussen. Prussia. 1922—1925. H. 26. s. 203—40.

Przypkowski T.: Wykopalisko monet XIII w. w Brzegach n. Nidą. Cz. IV. [Z 1 tabl.]. Wiad. Num.-Archeol. 1924. s. 65—71.

Charlampowicz P.: Praskija grasy u belaruskich monetnych skarbach. Histar.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 293—302.

— Monetnyja skarby, znojdzenya u Belarusi, u zborach Belar. Dzjarau-naga Muzeju. Tamże. I. s. 303—45.

d) Archiwa i biblioteki.

Spis ważniejszych wydawnictw i prac, tyczących się polskich archiwów państwowych. Archeion. zesz. II. s. 194—207.

Chwalewik E.: Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerje, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w porządku alfabetycznym według miejscowości ułożone. T. I. A—M. s. IX + 490. T. II. N—Z. s. 559. Warszawa, Mortkowicz. 1926—1927.

R: Antoniewicz Wl., Silva Rer. s. 72—3. Tatarkiewicz Wl., Kwart. Hist. t. XLI. s. 315—6. M. Ja., Żurn. Bibliot. ta Bibliogr. nr. 1. s. 148—9.

Informacje ogólne o materiałach do spisu instytucyj i towarzystw naukowych w Polsce. Nauka Polska. t. VII.

I. Buczek K.: Archiwa polskie. s. 1—97. II. Baranowicz E.: Muzea i zbiory o charakterze muzealnym w Polsce. s. 98—161. III. Demby St.: Biblioteki. s. 162—221. IV. Matkowska J.: Towarzystwa i instytucje naukowe. s. 222—447.

Kronika [archiwów polskich]. Archeion. zesz. II. s. 130—83.

Sprawozdania z lat 1915—1926 archiwów: Głównego. Skarbowego, Akt Dawnych, Oświecenia Publ. oraz Wojskowego w Warszawie, Akt Dawnych m. Łodzi i Akt Dawnych m. Państwianic.

Rybarski A.: Centralny zarząd archiwów w odrodonej Rzeczypospolitej polskiej. Tamże. zesz. I. s. 1—14.

Lopaciński W.: Archiwa państwowie Rzeczypospolitej polskiej. (Stan na dzień 1-y stycznia 1927 r.). Tamże. zesz. I. s. 15—32.

Piczeta W. I.: Archiwne delo w Polskoj respublike. Archiwne Delo. 1926. wyp. VIII—IX. s. 130—1.

Ehrenkreutz St.: Archiwści objazdowi czy konserwatorowie zabytków sztuki i kultury? Archeion. zesz. I. s. 145—54.

Handelsman M.: Metoda poszukiwań archiwalnych. Tamże. zesz. II. s. 31—48.

Konarski K.: Z zagadnień nowożytnej archiwistyki polskiej. Tamże. zesz. I. s. 106—24.

Manteuffel T.: Dziedziczenie rejestratur a ich porządkowanie. Artykuł dyskusyjny. Tamże. zesz. I. s. 135—9.

Siemięński J.: Katalogowanie archiwów po bibliotekarsku. (Z powodu rzekomego archiwum Kuratorji Czartoryskiego). Tamże. zesz. I. s. 125—34.

— Rewindykacja archiwów koronnych. Tamże. zesz. I. s. 33—60.

Białykowski L.: Co powinniśmy rewindykować z Kijowa? Tamże. zesz. I. s. 61—5.

Suchodolski W.: Wykonanie art. XI Traktatu Ryskiego w zakresie archiwów państwowych. Tamże. zesz. I. s. 66—78.

Stojanowski J.: Rokowania z Niemcami w sprawach archiwalnych. Tamże. zesz. I. s. 93—105.

Barwiński E.: Rokowania z Austrią w sprawach archiwalnych. Tamże. zesz. I. s. 79—92.

— Zniszczenie archiwów austriackich w lipcu b. r. (Komunikat). Kwart. Hist. t. XII. s. 723—4.

Kazbunda K.: Archivni pohroma vídeňská. Česk. Časop. Hist. t. 33. s. 580—92.

Matouš B.: Videňská archivní pohroma. Cas. Matice Mor. t. 51. s. 234—8.

Kętrzyński St.: Uwagi o początkach metryki koronnej i jej charakterze w XV w. Archeion. zesz. II. s. 1—30.

Prochaska A.: Podział akt ziemskich w XVI w. Tamże. zesz. II. s. 58—70.

— Pierwotny układ akt ziemskich. Tamże. zesz. I. s. 140—4.

Dąbkowski P.: Wykaz inducentów grodzkich halickich z XVIII w. Tamże. zesz. II. s. 49—57.

Przelaskowski R.: Akta Senatu Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Tamże. zesz. I. s. 209—14.

Karaczkiwskyj M.: Archiwna spadzczyna kyjiwskich czechów. Zap. ist. filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 262—86.

Ohloblin Oł.: Archiw Kyjiwo-Meżyhirskoї fabryky. Tamże. 1926. kn. IX. s. 343—4.

Iwaszkiewicz J.: Z dziejów Archiwum Akt Dawnych w Warszawie. Uporządkowanie archiwów Księstwa Warszawskiego. Archeion. zesz. II. s. 83—95.

Jakubowski J.: Akta szkolne pruskie z lat 1794—1807 w Archiwum Oświecenia Publicznego. Tamże. zesz. II. s. 71—82.

Pracy perszaga Zjezdu daśledczyka belaruskae archeologii i archeografii 17—18 studzenja 1926 godu. Minsk 1926. s. 86.

Treść: 1. Rezolucyi. 2. Protokoł. 3. A. Dounar-Zapolski; Staryja belaruska archiwu za niebiecza B. S. S. R. 4. Ź. Dawgjal: Litouskaja metryka i jaе kasztounaś dla wywuczeniia minuuszczyzny Belarusi. 5. M. Mjaleszka: Archiwnaja sprawa u B. S. S. R. da suczasnaga momantu. 6. Jasenou: Nawukowae znaceńne Wičebskaga Akrugowaga Addzelu Centr. Archiwu B. S. S. R. 7. W. Žmitryeu: Smalenskija archiwnyja fondy.

Balan T.: Arhivele Bucovinei. Revista Arhivelor. 1924—1926. vol. I. nr. 1—3. s. 301—4.

Rłabinin J.: Archiwum Państwowe w Lublinie. Warszawa 1926. s. 88. Wyd. Arch. Państw. II. R: Pieczta W., Archiwne Delo. 1926. wyp. VII. s. 154—5.

Smołka J.: Katalog archiwum aktów dawnych miasta Przemyśla. Przemyśl. s. 240.

Kwolek J. ks.: Archiwa diecezji przemyskiej ob. kać. Przemyśl, Arch. Diec. s. 68. Odb. z Kroniki Diecezji Przemyskiej. XXVII. z. 10.

Mienicki R.: Notatka o zaginionem archiwum Jaroszyńskich w Kunie. Archœion. zesz. I. s. 215—9.

Graber E.: Die Inventare der nichtstaatlichen Archive Schlesiens. Kreis Sagan. Breslau, skł. gł. Trewendt u. Granier. s. V + 176. Codex dipl. Silesiae. Bd. 32.

R: I. Sch., Korrespondenzblatt d. Gesamtvereins. s. 259.

Busch N.: Der Verbleib des Rigauer Archivs der schwedischen Generalgouverneure Balt. Monatsschrift. Bd. 58. s. 289—93.

Hansen G.: Katalog des Revaler Stadtarchivs. 2. Aufl. Hrsg. v. O. Greifenhagen. Abt. 3. [koniec]. Reval, Rev. Estn. Verlagsgenossenschaft. 1926. s. V + 193—288.

Rossija i Italija. Sbornik istorycznych materiałów i issledowanij, kasa-juszczejsia suszrenij Rossii s Italiej. lzd. Akad. Nauk SSSR. T. IV. Lenigrad. s. VI + 337.

Treść: Archivum Sacre Congregationis de Propaganda Fide. Opr. E. F. Szmuilo.

Korolewskyj K.: Catalogus Archivi Procuratoris Generalis Ecclesiae Utbene in Urbe. (c. d.). Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 362—75.

Rygiel S.: Organizacja naczelnych władz bibliotecznych. Przegl. Bibliot. I. s. 9—23.

Konopka K. ks.: Jak urządzić biblioteki? Wyd. II. Kraków 1925. s. 102. R: Tbk, Casop. českoslov. knihovníku. nr 4/5. s. 71.

Bornsteinowa J.: Jak urządzić bibliotekę szkolną i domową. Warszawa, Nasza Księgarnia. s. 85.

R: Rygiel St. Silva Rer. s. 54—5.

Świerkowski K. A.: Pierwsza polska Wystawa Biblioteczna. *Silva Rer.* nr. 3. s. 43–7.

Kaisig K.: Die Büchereiaufgaben der oberschlesischen Städte. Die Prov. Oberschlesiens. Jg. 2. s. 311–2.

Becker I.: Zur Gründung der Oberschlesischen Landesbibliothek. Die Provinz Oberschlesiens. Jg. 2. H. 29. s. 382. Przedruk z Oberschles. Volksstimme. 23 Juli.

Bas: Biblioteki Minska. Krasn. Bibliotekar. nr. 1. s. 69–71.

K. P.: Biblioteka klasztoru Duchaków sandom. w r. 1652. *Silva Rer.* s. 105–6.

— Z dziejów bibliotek. [Dalsze wiadomości o bibliotece Anzelma Ephoryna]. Tamże. s. 78–80.

Birkenmajer AL.: W sprawie Biblioteki Narodowej. *Przegl. Bibliot.* I. s. 24–40.

— Biblioteka Jagiellońska a Biblioteka Narodowa. *Silva Rer.* s. 81–4. Odb. Kraków. s. 21.

Kuntze E.: Czem powinna być Biblioteka Jagiellońska? Tamże. s. 65–8.

Wiślicki W. T.: 100-litni juwilej Ossolineum'a. *Bibliologiczni Wisti.* nr. 3. s. 133–6 i nadb.

Pociecha Wł.: Biblioteka Kórnicka. *Silva Rer.* s. 161–68.

Mocarski Z.: O Książnicy Miejskiej im. Kopernika w Toruniu. *Tow. Nauk.* s. 32 + 12 il. Odb. z Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. t. 32.

Zalewski K. ks.: Biblioteka Seminarium duchownego w Lublinie i biblioteki klasztorne w diecezji lubelskiej i podlaskiej. Warszawa, Łazarzki. 1926. s. XV + 304. R: Konopka K. ks., Aten. Kapl. t. 19. s. 201–2.

— Biblioteki klasztorne w diecezjach lubelskiej i podlaskiej a pisma Staszica. Lublin 1926. Odb. z księgi zbior. „Stanisław Staszic”.

A. T.: La bibliothèque de Wilno. Archives et bibliothèques de Belgique. 1926. t. III.

Ammann J.: Das Polenmuseum 1870–1927. Denkschrift zur Überführung des Polnischen Nationalmuseums von Rapperswil nach Warschau. Sep. Abdr. aus der „Linth“. ([Mit Beilage]: Die Abschiedsfeier). Rapperswil, Meyer. s. IV + 31 + 11.

Schwarz F.: Die Marienbibliothek in Danzig. Ostdeut. Monhefte. Jg. 8. s. 391–8.

Masłow S.: Wsenarodna Biblioteka Ukrajiny ta starodruky. Biblioteczny Zbirnyk. t. II. s. 74–7.

Dubiecki T.: Inwentaryzacja Archiwum Stan. Augusta. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 60–1.

Hornowska M.: Inwentaryzacja materiałów w bibliotekach Ord. Zamyskich i Ord. Krasińskich. Tamże. s. 56–60.

Pulaski Fr.: Opis 815 rękopisów Biblioteki Ord. Krasińskich. Warszawa 1925. s. 937 + 70. R: M. H., Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce Biuletyn za I. 1925 i 1926 s. 52–3.

W. P.: Rękopisy Biblioteki Kórnickiej. *Silva Rer.* s. 182–4.

Wędkiewicz St.: Zbiory kórnickie a historiografia rumuńska. Tamże. s. 184–5.

Hordynskyj J.: Rukopisy biblioteki monasteru św. Onufrija Cz. S. WW. u Lwovi. Wyp. I. Żowkwa. s. 233–72, 417–78. Odb. z Analecta Ord. S. Bas.

Birkenmajer A.: Inwentaryzacja rękopisów odnoszących się do Polski w bibliotekach zagranicznych. Pamiętnik IV Powsz. Zjazdu Hist. Pol. t. II. s. 225–9 i nadb.

Tyszkowski K.: Rewindykowane rękopisy Biblioteki Publicznej w Petersburgu jako materiał badań historycznych. Tamże. s. 230–6 i nadb.

Barycz H.: Sprawozdanie z poszukiwań w archiwach i bibliotekach włoskich do stosunków intelektualnych między Polską a Włochami w epoce odrodzenia. Minerwa Pol. s. 388–93.

Kot St.: Polonica w archiwach i bibliotekach holenderskich. Nauka Pol. t. VI. s. 329–30.

Małyński O.: Ohlady archiwnych materiałów z historii zachodnio-rosyjsko ukrainijskiego prawa, szczo perechowujutsia u „Drewle-chranyszczi” Moskowskiego Centr. (po 1-sze lutoho r. 1926). Prac. Kon. dla wyucz. ist. zach.-rosz. ta ukraińsk prawa. 1926. wyp. 2. s. 1–49. B: Barwiński W., Archiwna sprawa. kn. 2/3. s. 116–8.

Żydecki Hn.: Widdil rukopisiw Wsenarodnoji Biblioteki Ukrajiny. Biblioteczny Zbirnyk. t. II. s. 66–73.

Perec W.: Do pytannja pro opys rukopisiw szczo perechowujutsia w knyhozbirniach m. Kyjiva. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XII. s. 273–7.

Szezepotjew W.: Deszczo z rukopisiw Romenśkoho muzeju. Ukraina. kn. 5. s. 50–8.

Stelleckyj Gn.: Ukraińska Zbirka P. Potoćkoho. Czerwonyj Szljach. nr. 3 (48). s. 180–2.

Perec W.: Archeograficzna podoroż

do Pskowa 1926. VI. 13—18. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. X. s. 280—7.

K. P.: Inkunabuły i druki polskie XVI w. w Bibliotece OO. Franciszkańsków we Lwowie. *Silva Rer.* s. 22—3.

— Inkunabuły i polonica XVI wieku w Bibliotece katedralnej we Lwowie. Tamże. s. 69—72.

— Polonica XVI w. w Bibliotece opactwa w Szczyrzycu. Tamże. s. 54.

— Polonica XVI w. w Bibliotece opactwa mogielskiego. Tamże. s. 36—7.

e) Bibliografja i księgoznawstwo.

Maleczyński K.: Bibliografja historji powszechnej za rok 1926. *Kwart. Hist.* t. XLI. s. 663—90 i nadb.

Mazankówna M. i Tyszkowski K.: Bibliografja historji polskiej za rok 1926. *Tamże.* t. XLI. s. 208—31, 400—32. Odb. Lwów. s. 58.

Bickerich W.: Übersicht der Veröffentlichungen auf dem Gebiete der Kirchengeschichte Polens für die Zeit vom September 1924 bis Ende 1926. *Deut. Blätter in Polen.* Jg. 4. s. 39—52.

Löve V.: Bibliographie der schlesischen Geschichte. Breslau, Priebatsch. s. XII + 587. Schlesische Bibliographie. Bd. I.

Kaisig K. u. Bellée H.: Deutsches Grenzland Oberschlesiens. Ein Literaturnachweis. Hrsg. unter Mitarb. von L. Vogt. Gleiwitz. Verband oberschles. Volksbüchereien. Oberschles. Heimatverlags- u. Versandbuchh. in Komm. s. XIII + 616.

Bellée H.: Literatur zur schlesischen Geschichte für die Jahre 1923—1925. Breslau, Trewendt. s. IV + 131.

Vogt L.: Literatur zur Erforschung oberschlesischer Ortsnamen. Der Oberschlesier. Jg. 9. s. 612—7.

Stieda W.: Deutsch-baltische Literatur. [Przegląd prac z l. 1922/7]. Schmollers Jahrb. H. 5. s. 109—24.

Masłow S.: Obsjah ta plan ukraińsko-ho bibliograficznoho repertuaru XVI—XVIII w. w. Biblioteczny Zbirojek. cz. 3. s. 60—4.

Sagarda M.: Osnowni problemy ukraińskiego bibliograficznego repertuara. Tamże. cz. 3. s. 43—59.

Jasyński M.: Holowni momenty z istoriji ukraińskiej bibliografiji. Tamże. cz. 3. s. 8—34.

Bibliografija. Historyja i archeologija Belaruśi za 1925—1926 gg. Histar.

Archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 373—9.

Mocarski Z.: Bibliografja prac Tow. Nauk. w Toruniu. Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. 1925. I. 32. s. 286—315 i odb. R: Sterzyński T., Ruch Lit. nr. 2. s. 56.

Knot A.: Bibliografja [historji szkolnictwa i wychowania w Polsce za 1924/7]. Minerwa Pol. s. 100—4, 196—8, 309—10, 439—41.

Vrtel-Wierczyński St.: Bibliografja literatury polskiej za rok 1919. Lwów 1926. s. IX + 164. R: Sterzyński T., Ruch Lit. s. 90—1. Czachowski K., Przegląd Współcz. nr. 62. s. 523—5.

— Bibliografja literatury polskiej za rok 1922. Lwów 1925. s. VIII + 171. R: Czachowski K., j. w.

— Bibliografja prac prof. W. Bruchnalskiego. „W. Bruchnalskiemu w 40-lecie pracy naukowej“. Lwów, Ossolineum. 1926.

Grycz J.: Przewodnik dla korzystających z bibliotek oraz spis dzieł pomocniczych. Kraków, TSL 1925. s. X + 154. R: Rygiel St., Silva Rer. s. 9—11.

Lysakowski A.: Psychologiczne podstawy instrukcji katalogowej. Referat. Przegl. Ośw. s. 67—73. Odb. Poznań. s. 8.

Bar A.: Przyyczynki do wykazu pseudonimów i kryptoniów polskich. Przegl. Bibliot. I. s. 105—10.

Sterzyński T.: Zagadnienie bibliografii wydawnictw periodycznych. Ruch Lit. s. 197—204.

Lelewel J.: Bibliograficznych ksiąg dwoje, w których rozebrane i pomnożone zostały dwa dzieła Jerzego Samuela Bandtke, Historja drukarń krakowskich, tudzież Historja Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie, a przydany katalog inkunabułów polskich. Wilno, Zawadzki. T. I. s. 280 + 5 tabl. T. II. s. 435 + 12 tabl.

Korpał J.: Bibliografja polska przed Karolem Estreicherem. Silva Rer. s. 151—6.

Estreicher K.: Autobiografja wierszem. Z rękopisu wydał K. Świerkowski. Tamże. s. 145—7.

Estreicher St.: Jak mój ojciec pracował nad „Bibliografią“. Tamże. s. 147—51.

Muszkowski J.: O stanowisko Karola Estreicherera w dziejach badań literackich. Warszawa, Tow. Bibliofilów Pol. s. 28.

Świerkowski K.: Estreicheriana. 1. K. E. a cenzura rosyjska. 2. Drukowana dedykacja do „Bibliografii Polskiej“ K. E-a. 3. Kłopoty z pisownią nazwiska K. E-a. Silva Rer. s. 156—8.

— Karol Estreicher. Ruch Lit. s. 269—71.

Muszkowski J.: Sprawa książki w nowej ustawie prasowej. *Przegl. Bibliot.* I. s. 41—83.

Mortkowicz J.: Rada Narodowa Obrony Książki Polskiej. Warszawa, s. 8. Odb. z *Przegl. Księg.* 1926. nr. 21.

Grycz J.: Drugi Zjazd Bibliofilów Polskich w Warszawie. *Silva Rer.* s. 1—5.

Świerkowski K.: Drugi Zjazd Bibliofilów Polskich w Warszawie. *Przew. Bibliogr.* 1926. nr. 11—12. Odb. Lwów. s. 22.

Siropołko St.: Knyhoznawstwo w Haličyni. *Knygoljub.* kn. 2. s. 20—6.

Bernacki L.: Geneza i historia Psalteria Floriańskiego. Uwagi o części niemieckiej podał A. Kleczkowski. Miniatury kodeksu omówił Wł. Podlacha. Lwów, Ossolineum. s. 45 + 22 tabl. Odb. z Rocznika Zakł. Nar. im. Ossolińskich. t. I.

Dobrowolski K.: Modlitewnik królewicza Aleksandra z r. 1491. *Przegl. Bibliot.* I. s. 84—104.

Budka Wł.: Drugie dopełnienie wydawnictwa *Monumenta Poloniae typographica*. *Silva Rer.* s. 42—3.

Halaciński K. i PiekarSKI K.: Sygnyły polskich drukarzy, księgarzy i nakładów. *Zeszyt. I.* Kraków 1926. tabl. 30. R: Majkowski E., *Zentralbl. I. Bibliothekswesen.* s. 135—6.

K. P.: Z dziejów drukarstwa. [Data śmierci Jana Hallera]. *Silva Rer.* s. 78.

Wojciechowska M.: Z dziejów książek w Poznaniu w XVI w. Poznań, Fiszer. s. XLIII + 358 + 17 tabl. + 2 dodatki.

R: Brückner A., *Kwart. Hist.* t. XLI. s. 630—1. Kurkowa E., *Pam. Lit.* t. 24 s. 468—70.

Brückner A.: Zwei polinische Unicata der Bayr. Staatsbibliothek. Arch. f. slav. Phil. Bd. XLI. s. 161—7.

Bodniak St.: Album amicorum Jana Zborowskiego. *Silva Rer.* s. 174—9.

Wharton I. C.: Histoire des imprimeries dans les états de l'Europe orientale et dans les pays slaves. Conférence des historiens des états de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.

Bober A.W.: Historja drukarń i stowarzyszeń drukarskich we Lwowie. Lwów, Stow. Drukarszy. 1926. s. 242 + 17 tabl.

Budka Wł.: Architypograf Zygmuntta III [Jan Januszowski]. *Silva Rer.* s. 101—2.

Warchałowski J.: Polnische moderne Buchdruckkunst. Gutenberg-Jahrbuch. Jg. 2.

Die Geschichte des Breslauer Buchhandels. Breslau, Schles. Gesellschaft zur Förderung der buchhändl. Fachbil-

dung. Veröffentlichungen der schlesischen Gesellschaft zur Förderung der buchhändl. Fachbildung. H. 5.

Masslow S.: Ukrainsche Druckkunst des 16 bis 18 Jahrh. Mainz 1926. s. 16 + 5 tabl. R: I. Kęcz, Zap. Czyzna św. Wasylia. W. 1926. t. II. wyp. 3/4. s. 465.

Ukrainiška knyha XVI—XVII—XVIII st. Za red. M. O. Makarenka i S. I. Masłowa. Trudy Ukr. Nauk. Instytutu Knyhoznt. I. Kyjiw - Charkiw, Derž. Wyd. Ukr. 1926. s. XV + 434 + 13 tabl.

Makarenko M.: Ornamentacija ukrajinskoj knyžky XVI—XVII st. Trudy Ukr. Nauk. Instytutu Knyhozntwa. 1926. t. I. Odb. Kyjiw 1926. s. 69.

Masłow S. I.: Etudy z istoriji starodrukiw. IX—X. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Batalijja). nr. 51. s. 698—719.

IX. Ilia Oratoria Lawrentija Krzanowycza. Czernihiw 1698. X. Primitiae Philosophicae, hoc est conclusiones ex prolegomenis in universam philosophiam et proemialibus logica: Wasyla Laszczewskiego. Kyjiw 1732.

Borowyj S.: Narysy z istoriji ewrejskoj knygi na Ukraini. II. Rozhrom. Bibliotog. Wisti. 1926. t. I. i odb. Kyjiw. s. 15.

Lastowski W.: Historyja belaruskaj (kryuskaj) knigi. Kowna 1926. s. VII + 776. R: Swiencickij I., *Kwart. Hist.* t. XLI. s. 307—12. Omelczyk H., *Slavia. R.* VI s. 550—4.

Piczeta Ut.: Druk na Belorusi u XVI i XVII stalećjach. Czatyrochstołecce Belaruskaga Druku. Mensk, Inst. Bel. Kult. 1926. s. 228—61.

— Scriniana. (1776—1926). Tamże. s. 284—328.

Brückner A.: Fr. Skorina. Zeitschr. f. slav. Philol. Bd. 4. H. 1/2. s. 19—20.

Dounar-Zapolski M.: Do jubileju belaruskaga knigadruku. Histar.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 83—96.

Szczakacichin M.: Grawjury i knižnyja ozdoby u wydańiach Franc. Skaryny. Czatyrochstołecce Belaruskaga Druku. Mensk, Inst. Bel. Kult. 1926. s. 180—227.

Wouk-Lewanowicz J.: Mowa wydańjar Franę. Skaryny. Tamże. s. 262—84. Odb. Mensk. s. 24.

Inwentarz drukarni Uniwersytetu Jagiell. z 1819 r. *Silva Rer.* s. 102—4.

Memorial po początku i sukcesji papiermi prądnickiej. Wyd. K. Piekarski. Kraków 1926. s. 34. R: Budka Wł., *Kwart. Hist.* t. XLI. s. 625—9.

Adam P.: Über polnische Einbandkunst in XVI Jahrh. Allgem. Anzeiger f. Buchbindereien (Stuttgart) 1925. H. 32.

R: K. H., *Silva Rer.* s. 15—6.
Birkmajer A.: Oprawa rękopisu 2470 Bibl. Jag. i inne oprawy tej samej pracowni introligatorńskiej. Exlibris, 1925. t. VII. s. 29—70.

R: Minns E. H., *The Library*. 1926. ser. 4. VII. s. 90—1. Husung M. J., *Aus der Frühzeit des Bucheinbandstempels*. Zeitschr. f. Bücherfreunde. Bd. 19. Tenzé, Zentralbl. f. Bibl.-wesen. Jg. 44. s. 577.

Hałaciński K.: Sakwowe oprawy książek w krakowskiej sztuce kościelnej. *Silva Rer.* s. 33—5. Odb. Kraków. s. 7 + 4 tabl.

K. P.: Z korespondencji introligatorów XVI w. Tamże. s. 104—5.

Kurbiñyj P.: Ławrski introlatory XVII—XVIII stol. Kyjiw 1926. s. 39. R: M. H-yj, Zsp. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 465—7.

Szezerbakiwskyj D.: Oprawy knyžok u kyjiwskich zolotariw XVII—XVIII st. Kyjiw 1926. s. 52. R: M. H-yj, j. w., s. 465—7.

Pociecha WI.: Drugi egzemplarz ekslibrisu Macieja Drzewickiego z 1516 r. Kartka z dziejów humanizmu w Polsce. *Silva Rer.* s. 168—73.

Briliant W.: K bibliografii polskiego ekslibrisa. *Trudy Leningr. Obszcz. Ekslibrisistów*. IX—X. s. 55—6.

Etinger P.: Bibliografija ekslibrisow (Awstrija, Germanija, Polsza, Sew. Amerika). Tamże. IX—X. s. 71—9.

Galaune P.: Exlibrisas Lietuvoje (XVI—XX šimtm.). Kaunas 1926. s. 25 + XXV tabl.

R: Brensztejn M., *Silva Rer.* s. 39—41.

Marja Mazankówna i Kazimierz Tyszkowski.

BIBLIOGRAFJA HISTORJI POLSKIEJ ZA ROK 1927.

III. Geografja. Etnografja.

Pawlowski St.: Organizacja nauki geografii w Polsce. Przewodnik kongr. II Zj. Słow. Geogr. i Etn. s. 57—68.

Wojciechowski St.: Maciej z Miechowa jako geograf krajów litewsko-ruskich. II Sprawozd. nauk. Koła Geogr. Uczniów Uniw. Jag. za l. 1921—5 Kraków, Orbis 1926. s. 120—35.

Janowski A.: Dawni polscy geografowie i podróżnicy. Ziemia. s. 173—6

Rüffler A.: Friedrich Bernhard Werner und seine Topographia Silesiae. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 212—6.

Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae, das ist Beschreibung und eigentliche Abbildung der vornehmsten und bekandtisten Stätte und Plätze in dem Königreich Boheim und einverleibten Landern Mähren und Schlesien. An Tag gegeben und verlegt durch Matthaeum Merian in Frankfurt 1650 [facsimile]. Brünn, Brecher. s. 31+4 tabl.

Sthenus Bregensis Bartholomaeus: Descriptio totius Silesiae. Hrsg. von Fr. Nieländer. Breslau, Trewendt. s. 48+3 tabl.

Kordt B.: Czużozemni podorożni po Schidnij Ewropi do 1700 r. Kyjiv 1926. s. 208. Zbior. ist.-filol. wida. Ukr. Akad. Nauk nr. 38. R: Kuro B., Ukrajina. kn. 1/2. s. 206—9.

Niemcowna St.: Wincenty Pol a pierwsza polska katedra geografii. Wiadom. Geogr. s. 90—3.

Wojciechowski St.: Geografja karkowska a Odrodzenie. Tamże. s. 83—6.

Gertlerówna J.: Geografja krakowska w epoce Kołłątaja. Tamże. s. 86—90.

Semkowicz Wł.: Rozwój geografji i kartografii historycznej w Krakowie. Tamże. s. 111—8.

Mrazek - Dobrowolska M.: Polskie skarby kartograficzne Krakowa. Tamże. s. 93—100.

Jakubowski J.: Dwie nowoodnalezione mapy polskie z XVIII w. Przegl. Geogr. 1926. t. VI. s. 126—8.

Paszkowska - Jeżowa K.: Geografja ruin w Polsce. Poznań, Tow. Przyj. Nauk. s. 154+1 mapa.

Semkowicz W.: Rola czynników fizjograficznych w rozwoju dziedziczym Polski. Przewodnik kongr. II Zjazdu Słow. Geogr. i Etn. s. 45—56.

— Rola czynników geograficznych w rozwoju dziedziczym Polski. Ziemia. s. 237—45.

Romer E.: Rzut oka na Polskę. Przewodnik kongr. II Zj. Słow. Geogr. i Etn. s. 3—19.

Braun Fr.: Polen. Das Land und die Leute. Leipzig, List u. Bressendorf. s. 108.

Smoleński J.: Przyrodzony obszar Polski i jego granice w świetle nowoczesnych poglądów. Przegl. Geogr. 1926. t. VI. s. 33—44.

Sosnowski P.: Niewłaściwe używanie nazw: Małopolska i Wielkopolska. Ziemia. s. 114—8.

Patkowski A.: Regionalizm polski wobec ziem zachodnich. Strażn. Zach. s. 502—6.

Sorg W.: Schlesien. Eine Einführung in die Heimatkunde. Mit 112 Bild. Leipzig, List u. Bressendorf. s. IV+140.

Świątkowski W.: Płockie i południowolubelszczyzna. Trzecia wycieczka po kraju. Warszawa. s. 77.

— W dorzeczu Narwi. Łomżyńskie i sąsiadnie powiaty. Warszawa. s. 64+1 mapka.

Maas W.: Die Entstehung der Posener Kulturlandschaft. Beiträge zur Siedelungsgeographie. Posen, Hist. Gesellsch. s. 155 + 8 tabl. [Deut. Wiss. Zeitschr. f. Polen, H. 10].

Ostmark. Mittlere Ostmark, Grenzmark Posen-Westpreussen. Hrsg. v. Deut. Ostbuud Bearb. v. E. Ginsche, Fr. Lüdtke. Berlin-Halensee, Dari-Verl. s. 217.

Laskowsky P.: Die Grenzmark Posen-Westpreussen. Der Gesellige. Jubil.-ausg. v. 8 Juli 1926.

Pawłowski St.: O położeniu geograficznem Pomorza i terytorium w. m. Gdańskia. Roczn. Gdańsk. t. I. s. 5–18.

Masuren. Ein Wegweiser durch das Seengebiet und seine Nachbarschaft. Aufl. 11. Königsberg, Hartungsche Verlagsdruck s. 107+1 mapa+3 plany.

Lullies H.: Masuren. Ostpreussen. 3 Aufl. Königsberg 1926. s. 172–84.

Mielert Fr.: Ostpreussen nebst dem Memelgebiet und der Freien Stadt Danzig. Bielefeld u. Leipzig, Velhagen u. Klasing. 1926. s. 163.

Braun H.: Aus der Maserischen Heimat. T. 1–3. Angerburg, Krüppel-lehranstalt. [1926]. s. 280.

Hofmeister H.: Die Wehranlagen Nordalbingiens. H. 2. 1. Amt Fürstent. Ratzeburg, 2. Kreis Herzogt. Lauenburg. Lübeck, Schmidt-Römhild. s. IV+101 +36 tabl.

Gollub H.: Die Masuren. Der ost-deut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 286–305.

Roelcke K.: Vom pommerschen Südostwinkel. Neustettin, Hertzberg. 1926. s. VIII+182.

Żebrowski T.: Mapa Podlasia w drugiej połowie XVI w. Państnik IV Powsz. Zjazdu Hist. Pol. t. II. s. 217–24.

Mondalski W.: Polesie. Cz. I. Zarysy wiadomości ogólnych. Brześć n/B., „Kresy Ilustr.”. s. X+235.

Kubijowicz Wl.: Rozmieszczenie ludności na Polesiu. II Sprawozd. nauk. Koła Geogr. Uczniów Univ. Jag. za 1921–5. Kraków, Orbis. 1926. s. 37–55.

Danysz-Fleszarowa R.: Krajoznam-stwo na Białej Rusi. Ziemia. s. 92–4.

Luczanin M.: Zachodnaja Belaruś pad panawańiem Polszczy. Mensk, Dzjarž. Wyd. Belarusi. 1926. s. 56.

Piczeta Ut.: Połackaja Zjamla u pa-czatku XVI stulećja. Czatyrochsotlećece Belaruskaha Druku. Mensk, Inst. Belar. Kult. 1926. s. 76–113.

Wasylenko M. P.: Terytorija Ukrayiny XVII w. Zbirnyk ist.-filoł. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszczanu D. L. Bahalija). nr. 51. s. 112–32.

Terytorija ta naselennja Mohyliw-Podilskojoj okruhy. [Mohyliw - Podilsk, Okr. Stat. Bjuro]. s. 4+58.

[Artykuły pióra Dohotara i Liwszica, słowo wst. Jurczenkij.]

Otamanowskyj W.: Krajeznawstwo na Podilli, najblyżczi joho zawdannia ta potreby i rola w krajezn. prací Kabinetu Wyucz. Podillja. Winnyca 1926. s. 13+XV.

Winnyca, jiji okołoci ta Winnycka okruha. Cz. I. Kultura ta pryyroda. Winnyca. s. 32.

Tkaczenco M.: Humanszczyna w XVI–XVII ww. Zap. ist.-filoł. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 11–40.

Uman-szczyna. Krajezuawczyj zbirnyk pid red. Skuratiwskoho. Uman. s. 208+5.

Jurkewycz W.: Zwynohorodszczyna w XV–XVI ww. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 13–22.

Żmigrodzki K.: Powiat złoczowski. Złoczów. s. 80.

Mortensen H.: Litauen. Grundzüge einer Landekunde. Hamburg, Friederichsen. 1916. s. XVII+321+8 tabl. R: Friederichsen M., Jnhrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. Bd. 3. s. 263–4.

Ornicki W.: Próba podziału woje-wództwa krakowskiego na krainy go-spodarcze przy uwzględnieniu geogra-ficznego rozłożenia lasu, II Sprawozd. nauk. Koła Geogr. Uczniów Univ. Jag. za I. 1921–5. Kraków, Orbis. 1926.

Stomkówna J.: Wstęp do monografii gospodarczej województwa krakow-skiego. Tamże.

Świerz M.: Stanisław Staszic w Ta-trach. Wierchy. 1926. t. IV. s. 12–30.

Wulff H.: Die Hohe Tatra. Welt und Wissen. Jg. 16. s. 155–61.

Repp Fr.: Der Name „Karpaten“. Turistik, Alpinismus, Wintersport. (Kes-mark). H. 8/9. s. 130–2.

Schlicht O.: Die Kuhrische Nehitung in Wort und Bild. 2 Aufl. Königsberg, Gräfe u. Unzer. s. 180.

März R.: Historische Nachrichten von der Bewallung und Urbarmachung des Netzebruches von L. F. Hahn. 1780. Die Neumark. Jg. 4. s. 57–90.

Löwens P.: Aus einer Werderchro-nik: Von Dam - Durchbrüchen. Seit Anno 1403. Danz. Heimatkalender. Jg. 3. s. 39–42.

Müller H.: Über die Örtlichkeiten der „Wegeberichte“ (W. B.) innerhalb der heutigen Landesgrenze. Altpreuss. Forsch. H. 2. s. 43–64+1 mapka.

Pietkiewicz S.: Granica polsko-niemiecka w oświetleniu Niemców. Przegl. Geogr. t. VII. s. 87–99.

Nistor I.: Frontiera româno-polona. Graiul Românesc. a. I. nr. 1–5.

Bachmann A.: Bibliografia ludoznawcza za r. 1925. Lud. 1926. s. II. t. V. s. 140–4.

Fischer A.: Przegląd polskich wydawnictw etnograficznych i etnologicznych za lata 1925–1927 Kwart. Hist. t. XLI s. 593–611. Odb. Lwów 1928 s. 23.

Bystroń J.: Wstęp do ludoznawstwa polskiego. Lwów, Jakubowski. 1926. s. 176. R: Frąncowksi E. Lud. 1926. s. II t. V. s. 99–105.

Fischer A.: Lud polski. Podręcznik etnografii polskiej. Lwów, Ossolit eum. 1928 s. IV + 240. R: Szczurkiewicz T., Ruch Praw. Nek. i Soc. s. 535–7. Nittman K. I., Muzeum s. 99–100 M. A., Przegl. Prawa i Adm. s. 385.

Czekanowski J. i Bystroń J. St.: Struktura antropologiczna i etnograficzna terytorium polskiego. Przewodnik kongr. II Zj. Słow. Geogr. i Etn. s. 37–45.

Kagarow E.: Narys istoriji etnografiji. Etnohr. Wisnyk. kn. 3. s. 7–46.

Bystroń J. St.: Dawni ludoznawcy polscy. Ziemia. s. 169–73.

Bilij W. W.: Z materiałami do istorii ukraińskiej etnografii. Etnohraf. Wisnyk. kn. V. s. 189–201.

Wasowicz J.: Na marginesie mapy etnograficznej Polski. Czasop. Geogr. t. 5. s. 1–8.

— Mapa etnograficzna województwa poznańskiego. Pol. Przegląd Kartograf. 1926. nr. 13/14. s. 101–4.

Udziała S.: Krakowiacy. Przewodnik kongr. II Zj. Słow. Geogr. i Etn. s. 299–306.

Parczewski A.: Zarys germanizacji Śląska. [Komunikat]. Aten. Wil. t. IV. z. 13. s. 473–4.

Aus dem Beuthener Lande. Heimatkundl. Beilage der Oberschles. Zeitung. 1924. Jg. 1. R: Udziała S., Lud. 1926. s. II. t. V. s. 111–3.

Moszyński K.: Lud Polski w dorzeczu Wisły. Ziemia. s. 163–9.

Sukertowa E.: Mazurzy w Prusach Wschodnich. Kraków, Orbis. s. 199.

R: Tyg. Ill. s. 400.

Schmauch H.: Zur Frage der mazurisch polnischen Bevölkerung im südlichen Ermland. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. Bd. 23. s. 181–90.

Lorentz Fr.: Die Kaschuben. Der ostdeut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 244–64.

Keyser E.: Die deutsche Bevölkerung des Ordenslandes Preussen. Tamme. s. 232–43.

Heidelck Fr.: Das Deutschtum in Pommerellen und Posen. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 221–58.

Boeckmann W.: Deutsche und Polen in der Ostmark. Süddeut. Monhete. 1926. Jg. 24. s. 3–7.

Becker: Die Polen in der Grenzmark. Staat u. Volkstum. (Berlin). 1926. s. 207–11.

Olsejko D.: Die Vergangenheit und Gegenwart der Litauer im Wilnaer Gebiet. Natio. (Warszawa). r. 1. s. 54–7. R: H. J., Ost-Europa. 1926/7. Jg. 2. s. 705.

Wielhorski Wl.: Naród litewski jako typ biologiczny i cywilizacyjny. Sprawy Narodowościowe. nr. 4. s. 352–69.

Fischer A.: Okolica Lwowa pod względem etnograficznym. Przewodnik kongres. II Zjazdu Geogr. i Etn. s. 202–5.

Maksymenko F.: Mezi etnograficznou terytorijí ukrajinščoho narodu. Biblioteczny Zbirnyk cz. 3. s. 65–93.

Wowk Ch.: Studji z ukrajinščojoj etnografiji ta antropolohiji. Praha, Ukr. Wydawn. Fond. s. 356.

R: Hruszews'kyj M., Ukrajina. kn. 6. s. 166–7.

Wasowicz J.: O polskiej wyspie etnograficznej koło Żytomierza. Pol. Przegl. Kartograf. 1926. nr. 15/16. s. 186–91.

Macler Fr.: Rapport sur une mission scientifique en Galicie et en Bukowine. Revue des Éudes Armén. t. VII. s. 11–177.

R: Potaczkówna H., Kwart. Hist. t. XLI. s. 588–90 Teodorowicz A., Posłaniec św. Grzeg. nr. 5/6. s. 37–9. Iorga N., Revue hist. de l'est eur. nr. 7/9. s. 274–5.

Dauhala Ź.: Cyhany na Belarusi. (Histar. narys). Nasz Kraj. (Mensk). 1926. nr. 12 (15). s. 25–34.

Blau J.: Landes- und Volkskunde der Tschechoslovakischen Republik. 2 verm. Aufl. Reichenberg, Sollor. s. 384.

[W części etn. mowa m. i. o Polakach].

Krause W.: Volkskundliches aus Schalscha, Kr. Gleiwitz. Mitteil. d. Beuth. Geschichts- u. Museumsver. H. 7 10. s. 144–5.

Hennrich K.: Volkskundliches aus Lobenau und Zobeltitz O. S. Mitteil. d. Schles. Ges. f. Volkskunde. Bd. 28. s. 270–7.

- Rychłyk E.:** Z etnograficznych studij. I. Seło Wilszanka na Żytomierszczyźni w świetle łęksyky. Zap. Niz. Inst. Nar. Oświty. kn. VII. s. 193—220.
- Bystroń J. St.:** Napisy. Ziemia. s. 206—10, 245—9, 373 5, 403—6, 426—8.
— Napisy na zewnątrz i wewnątrz domów. Ziemia. s. 195—7.
- Dąbrowski St.:** Dawne pieśni toruńskie. Toruń 1926. s. 73 + 8 tabl. Odb. z Roczn. Tow. Nauk. w Tor. t. 31.
- Grabowski E.:** Volkstrachten in Oberschlesien. Die Gartenlaube. s. 370—2.
- Schrammówna H.:** O samodziałach ludowych w Wileńszczyźnie i Nowogrodzkiej. Źródła Mocy. nr. 1. s. 108—13.
- Poniatowski St.:** Chrapki. Lud. 1926. s. II. t. V. s. 1—6. Odb. Lwów. s. 8.
- Antoniewicz Wł.:** Metalowe zapinki góralskie. Spraw. Akad. Um. nr. 4.
- Mainka K. Fr.:** Die Haube der Landfrauen im Beuthener Lande vor 50 Jahren. Mitteil. d. Beuth. Geschichts- u. Museumsver. H. 7/10. s. 139—41.
- Fischer A.:** Czerpaki. Wierchy. t. 5. s. 63—8.
- Henseling R.:** Die altschlesische Bauernstube in Fuchswinkel-Schmidtsdorf. Wir Schlesier. Jg. 7. s. 6. 9—80.
- Wiedermann Fr.:** Schlesische Laubenhäuser. Tamże. s. 492—3.
- Dąbrowski St.:** Dawne kołatki toruńskie. Toruń, Tow. Miłośn. Tor. s. 12.
- Zamki drewniane przy drzwiach. Materjały. Kraków. s. 22+39 tabl.+1 mapa. Prace Kom. Etn. Akad. Um. nr. 5.
- Fischer A.:** Gnatki, notatka etnologiczna. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 114—8 i odb.
- Schellenberg A.:** Altes und neues schlesisches Spielzeug. Schles. Monhefte. Jg. 4. s. 151—6.
- Sochaniewicz K.:** Miary roli na Podhalu w ubiegłych wiekach. Lud. 1926. s. II. t. V. s. 19—37.
- Kubijowicz Wł.:** Życie pasterskie w Beskidach Wschodnich. Kraków, Orbis. 1926. s. 138. Prace Inst. Geogr. Univ. Jag. nr. 5.
R: Woźnowski M., Czasop. Geogr. t. V. s. 39—43, 135—42.
— Życie pasterskie w Beskidach Magurskich. Kraków. s. 63+4 tabl.+2 mapki. Prace Kom. Etnogr. Akad. Um. nr. 2.
- Klapper J.:** Oberschlesischer Volks-glaube im Anfang des 18. Jahrh. Mitteil. d. Schles. Ges. f. Volkskunde. Bd. 28. s. 203—21.
- Biegeleisen H.:** Matka i dziecko w obrębach, wierzeniach i zwyczajach ludu polskiego. Lwów, Ateneum. s. 414. R: Bystroni J. St., Przegl. Współcz. nr. 60. s. 161—3.
- Ingłot St.:** Weselne obrzędy ludowe w powiecie Jaćuckim w drugiej połowie XIX w. Lwów, Ossolineum. s. 30. Odb. z Roczn. Zakł. Nar. im. Ossol. t. I.
- Maszkowski K.:** Kolednicy na Hu-cułach. Wierchy. t. 5. s. 88—108.
- Sawicka I.:** Zwyczaje świąteczne w okresie Bożego Narodzenia w Gródku [na Wołyniu]. Ziemia. s. 104—7.
- Schmidt Å.:** Ein Danziger Neujahrs-gespräch des 17. Jahrh. Jahrb. d. Ver. f. niederdeut. Sprachforsch. 1926. Bd. 51. s. 113—9.
- Mainka K.:** Der Fastnachtsbrauch: Babski comber (das Weiber-Zausen). Der Oberschlesier. Jg. 9. s. 69—70.
- Stache R.:** Das Breslauer Osterei-fest. Kulturlhist. Skizze aus dem 15. Jahrh. Wir Schlesier. Jg. 7. s. 429—30.
- Kamiński W.:** Swjato Kupała na wołyńskim Polissi. Etnohraf. Wisnyk. kn. V. s. 11—23.
- Bachor P.:** Erntezeit in Masuren. Erntegebet, Erntespruch, Plon. Unser Masurenland. Nr. 9.
- Paul V.:** Ratiborer Hausspruch. Der Oberschlesier. Jg. 9. s. 161—3.
- Tackenberg K.:** Das erste Auftreten der Leichenverbrennung in Oberschlesi-sien. Altschlesien. Bd. 2. s. 13—32.
- Greiser W.:** Altltauische Totenge-bräuche. Der Erdball. 1926/27. Jg. 1. s. 391—3.
- Hellmich M.:** Schlesische Totschläg-sühnen. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 507—14.
- Plenzat K.:** Von Feuerreitern und vom Besprechen des Feuers in Ost-preussen. Prussia. 1922/25. H. 26. s. 289—92.
- Dankiwska R. S.:** Etnograficzne doświadczenie ukraińskich obrzádowych peczyw. Nauk. Zbirnyk Chark. 1926. cz. 2—3. s. 199—208.
- Stadie K.:** Jagdliches aus Ostpreus-sens Vorzeit. Prussia. 1922/25. H. 26.
- Grabowski E.:** Vom Seelenglauben des oberschlesischen Volkes. Der Ober-schlesier. Jg. 9. s. 463—8.
- Koranyi K.:** Czary w postępowaniu sądowem. (Szkie prawno-ethnol.). Lud. 1926. s. II. t. V. s. 7—18. Odb. Lwów. s. 14.
- Fischer A.:** Opowieści o czarowni-cach z doliny nowotarskiej. Lud. 1926. s. II. t. V. s. 78—94. Odb. p. t. Czarow-

nice w Dolinie Nowotarskiej. Lwów. s. 19.

Bystroń J. S.: Przezytki wiary w magiczną moc słowa. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 508—21.

Ciszewski St.: Żeńska twarz. Kraków. s. 36. Prace Kom. Etnogr. Akad. Um. nr. 4.

Czenok-Gleinitz C.: Die Pflanze als Symbol im oberschlesischen Volksbrauch. Der Oberschlesier. Jg. 9. s. 640—2.

Perlick A.: Der Hase in der oberschlesischen Volkskunde. Mitteil. d. Beuth. Geschichts- u. Museumsver. H. 7/10. s. 127—38.

Strowska Z.: Légendes polonaises. Paris, Bloud et Gay. s. 215.

Mikeleitis-Winkelmann E.: Polnische Märchen. Darmstadt. s. 91.

Plenzat K.: Sage und Sitte im Deutschherrenlande. Breslau, Hirt. 1926. s. 112.

Ostrowskiy W.: Nowi legendy Chojnosczych. Warszawa, Nasza Besida. 1926. s. 32.

Szczurat W.: Krasnopopuszczanka legenda. Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 160—5.

Plenzat K.: Die deutsche Volkssage in Ost- und Westpreussen. Mitteil. d. Pädagog. Akademien in Preussen. 1926. H. 1. s. 62—71.

— Vom Volksmärchen in Ost und Westpreussen. Zeitschr. f. Deut. Bildung. H. 10.

— Die ost- und westpreussische Märchen und Schwänke nach Typen geordnet. Prussia. H. 27. Odb. Elbing. s. 82.

R: Buchholz F., Zeitschr. f. Gesch. Erm-lands. Bd. 23. s. 197—8.

Giersche Br.: Unbekannte Geschichten und Sagen aus dem nördlichen Teile unserer Provinz (Kr. Schlochau u. Flatow), Grenzmark. Heimatblätter. 1926 Jg. 2. s. 48—53.

Borowski H.: Drei masurische Tiergeschichten. Unser Masuren-Land. H. 3. — Einige alte masurische Rätsel. Tamče. H. 5.

Mainka K. Fr.: Oberschlesische Berggeist-Sagen. Beuthen, Oberschles. Zeitung. s. 37.

Kuchta J.: Polskie podania ludowe o człowieku na księżycu. Lud. 1926. s. II. t. V. s. 38—51. Odb. Lwów. s. 16.

Eisner P.: Volkslieder der Slawen. Leipzig, Bibliogr. Institut. 1926. s. 32 + 560.

R: Fischer A., Lud. 1926. s. II. t. V. s. 108—9.

Pieśni ludowe z polskiego Śląska. Ze zbiorów ks. E. Szramka, A. Cinciały i J. Rogera wyd. J. St. Bystroń. Zess. I. Pieśni balladowe. Kraków, Akad. Um. s. 98.

Mazurowski Z.: Cisownicka pieśń ludowa. Łuków. s. 109.

Perlick A.: Zur Geschichte der deutschen Volksliedforschung im Beuthener Lande. [Rokitnitz], Heimatst. Beuthen O.-S. 1926. s. 9.

Borowski H.: Alte masurische Volkslieder aus dem Kreise Lyck. Unser Masuren-Land. H. 10.

Schmidt A.: Volkstümliche Danziger Dichtungen aus der Zeit des Übergangs in den preussischen Staat 1793. Zeitschr. d. Westpreuss. Geschver. H. 67. s. 97—112.

— Ein Danziger Seeräuber-Lied. Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 18—6. [O Krzysztofie Munkenbecker, † 1673].

Hruszewskyj M.: „Malorossijskija piesni” Maksymowycza i stolittje ukraińskoj naukowejj praci. Ukraina. kn. 6. s. 1—13.

Kwitka K.: Ukraiński piśni pro ditozhubniciu. Etnohraf. Wisnyk. kn. 3. s. 117—37, kn. 4. s. 31—70. Odb. Kyjiw 1927 [ta okł. 1928]. s. 61+8 nut.

Kowaliwskyj A. P.: Wyrobnyczi kulty w dawnij Ukrajini. Nauk. Zbirnyk Chark. 1926. cz. 2—3. s. 141—76.

Seweryn T.: O Chrystusie frasobliwym. Figurki, legendy, świętkarze. Kraków, Orbis. 1926. s. 40.

IV. Historja sztuki. Prehistorja.

a) Sztuka (muzea, ochrona zabytków).

Kleszkowski J.: Artyści obcy w służbie polskiej. Epizody z dziejów sztuki. Lwów, Ossolineum. 1922. R: Diels P., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven, N. F. Bd. 3. s. 260. Kohle J., Mitteil. d. Hist. Ges. f. Posen. 1925. H. 1. s. 61—2.

Jeikner E.: Von alter deutscher Kunst in Krakau. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 381—91.

Stephan B.: Klosterkunst in Schlesien. Der Oberschlesier. Jg. 9. s. 578—84.

Kruszyński T. ks.: Sztuka i prze-

- mysł artystyczny [Gdańska]. Gdańsk. Praca zbior. s. 337—425.
- Szczepanowski D.: Ukrainsche mysteckwo II. Praga 1926. s. XXXIV+62 tabl. R: Hordy - skyj Śv., Zap. Czyna św. Wasylja W 1926. t. II. s. 457—8.
- Szczakachin M. i Dauhala Z.: Nowyja archiunija matarjały. Histar. archeol. zbornik. Inst. Bel. Kult. s. 367—71.
- 1—2. Da architekturnaj historyi Polackie Safi. 3. List wjalistka nadstaraszy Zygmunta Wronskiego ab prodazy zwonu. 4. Verszawany pakaznic XVIII st da raždzelan Statut.
- Sicynskyj V.: Ukrainsche Veröffentlichungen über plastische Kunst in den letzten zehn Jahren (1917—1927). [Przegląd prac]. Zeitschr. f. slav. Philol. Bd. 4. s. 201—12.
- Zalozieckij V.: Ergebnisse der wissenschaftlichen Forschung über alte Kunstscheinungen in der Ukraine (1914—1927). Mitteil. d. Ukr. Wiss. Institutes in Berlin. H. 1. s. 49 n.
- Kothe J.: Stadt und Land Fraustadt in der ostdeutschen Kunstgeschichte. Mitteil. d. Hist. Ges. f. Posen. 1925. H. 1. s. 27—35.
- Pagaczeński J.: Ze studiów nad ikonografią św. Stanisława Kostki. Przegl. Powsz. nr. 518. s. 170—84, nr. 519. s. 325—38+1 tabl. Poprzednio: Spraw. Akad. Um. nr. 1.
- Antoniewicz Wl.: Zadania i organizacja muzeów krajoznawczych. Ziemia. s. 5—8.
- Clasen K. H.: Ostpreussische Museen. Ostdeut. Monhefte. Jg. 8. s. 491—505.
- Król A.: Zamki królewski w Warszawie. Wybór i opis cenniejszych zabytków i dzieł sztuki. Kraków, Druk. Narodowa. 1926. s. 50+99 tabl. Muzea Polskie. t. IV.
- Charlampowicz P.: Pjaciogodźze Betarskaha Dzjarzaunaha Muzeju. Nasz Kraj. (Meusk). nr. 1 (16). s. 10—6.
- Sawicka St. M.: Wystawa średnio-wiecznej sztuki śląskiej we Wrocławiu. Przegl. Współcz. nr. 59. s. 519—23.
- Mańkowski T.: Kolekcjonerswo Stanisława Augusta w świetle korespondencji z Augustem Moszyńskim. Prace Sekcji Hist. Sztuki [Tow. Nauk. we Lwowie]. t. I. z. II. s. 251—88 i odb. R: Tatariewicz Wl., Kwart. Hist. t. XL. s. 353—4.
- Urbański A.: Z czarnego szlaku i tamtych rubieży. Zabytki polskie przepadłe na Podolu, Wołyniu, Ukrainie. Warszawa, nakł. aut. s. 135.
- Trojanowski W.: Zabytki okolic Warszawy. Kron. Warszawy. nr. 4. s. 8—16.
- Tag für Denkmalpflege und Heimatsschutz. Breslau 1926. Tagungsber. nebst Beitr. z. Heimat- u. Kunstgesch. Breslaus u. d. schles. Landes. Mit 105 Abb. Berlin, Hackebeil. s. 243.
- M. i. Wiese E.: Zur Einführung in die Bau- und Kunstgeschichte Breslaus. — Demmler: Denkmalpflege und kirchliche Holzskulptur. —
- Kloepell O.: Siedlung und Stadtplanung im deutschen Osten. — Hensler E.: Kunstrundfahrt durch Schlesien. — Literatur zur schlesischen Bau- und Kunstgeschichte.
- Szydłowski T.: O współpracy architekta z historykiem sztuki. Archit. i Budown. s. 288—92.
- Lauterbach A.: O konserwacji historycznej i romantycznej. Tamże. s. 261—75.
- Zubrzycki Sas J.: Sklepienia polskie. Lwów 1926. s. 97. R: H. B., Aten. Kapl. t. 20. s. 537.
- Szyszko-Bohusz A.: Materjały do architektury bożnic w Polsce. Prace Kom. Hist. Sztuki Akad. Um. t. IV. s. 1—25.
- Antonowycz D. W.: Do pytannija pro pochodzenju staroži ukrajinškoj architektury. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. A.čad. Nauk. kn. XIII—XIV. s. 399—403.
- Sicynskyj W.: Archytekura starokniaziwskoj doby. Praha, Ukr. Wyd. Fond. 1926. s. 50+78 tabl. R: Holubec M., Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 454 7.
- Zeloziecky Wl. R.: By zantinische Baudenkämäler auf dem Gebiet der Ukraine. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 209—30.
- Sicynskyj W.: Archytekura w starodrukach. Lwów 1925. 25 tabl. + 20 s. R: Szczepanowski D., Ukrajina. kn. 1/2. s. 201—3.
- Kaślarowicz M.: Belaruskaja architektura. Narys. Z pradm. M. Szczakachina. Wicebsk 1925. s. 52.
- Wasileuski D.: Pomniki starožwecczyny na Arszanszczyne. Nasz Kraj. (Minsk). nr. 2 (17). s. 40—4.
- Krollmann C.: Die Ordensburgen Preussens. Ostpreussen. 3. Aufl. Königsberg. 1926. s. 87—98.
- Schaetzke V.: Schlesische Burgen und Schlösser. (Iser-, Riesen-, Waldenburgergebirge und Vorberge). Ein Beitrag zur Burgenkunde. 2. u. 3. Aufl. Schweidnitz, Heege. s. 369.
— Schlesische Burgen. Schles. Monhefte. Jg. 4. s. 316—23.
- Małkowski M.: Architektura świecka Kazimierza Dolnego. Ziemia. s. 416—21.
- Dittrich: Ansichten und Pläne der Stadt Neisse. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3 s 248—52, 309—14.
- Semkowicz Wl.: W sprawie kościołka św. Feliksa i Adauktą na Wawelu. Spraw. Akad. Um. nr. 1.
- Furmankiewiczówna K.: Wieża romańska w Mogilnie. Tamże. nr. 3.
- Gumowski M.: Bazyliki romańskie w Polsce XII w. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 5—6.
— Starsze bazyliki romańskie w Polsce średniowiecznej. Przegl. Powsz. nr. 523—524. s. 136—69.

- Problemy Wawelskie. Tamże. nr. 517. s. 57–90. Odb. Kraków. s. 36.
- Grzywiński J.:** Wskrzeszanie Wawelu. Tyg. III. s. 667–8.
- Szydłowski T.:** Odkrycie kościoła z początku XII w. w Jędrzejowie. Ziemia. s. 82–6.
- Architektoniczny palimpsest jędrzejowski. Sztuki Pięk. 1926/27. r. III. s. 229–33.
- Murowane kościoły wiejskie XII–XIII w. w dzielnicach krakowskiej i sandomierskiej. Spraw. Akad. Um. nr. 9.
- Rotunda pod wezwaniem ś. Jana Chrzciciela w Grzegorzwicach. Tamże. nr. 3.
- Okrągły kościółek w Grzegorzwicach. Ziemia. s. 215–8.
- O cysterskich budowlach z początku XIII w. w Wąchocku, Koprzywnicy, Sulejowie i Jędrzejowie, oraz o odkryciu absydy pierwotnego romańskiego kościoła w Jędrzejowie. Spraw. Akad. Um. nr. 2.
- O kościele franciszkańskim w Nowym Korczynie. Tamże nr. 10.
- Peszczanśkyj W.:** Kyjiwskyj Spas na Berestowim. [Z 6 tabl.]. Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 314–6.
- Piotrowski J.:** Katedra ormiańska we Lwowie w świetle restauracji i odkryć. Lwów 1925. s. 45 + 20 tabl. R: Holubec M., Zap. Czyna św. Wasylja W. t. I. wyp. 4. s. 637–45.
- Tomkowicz St.:** Artystyczne piękności kościoła Marjackiego. Kraków. s. 48. Odb. z „Czasu“. nr. 170–173.
- Grotte:** Das Portal am Górkaschen Palaste in Posen. Denkmalpflege und Heimatschutz. Jg. 29. H. 1–12.
- Meyer Br.:** Der Danziger Artushof. Uebersichtsplan über s. Wandschmuck. Danzig, Danz Verlags-Ges. 1926. s. 12.
- Schmid B.:** Das Rathaus in Marienburg. Ostdeut. Monhefte. Jg. 7. s. 141–6.
- Harhausen:** Die drei evang. St. Georgekirchen in Dirschau. Pommer. Landbote. Jg. 3. s. 47–52.
- Założęski W.:** Horjanśka zamkowa kaplica. Nauk. Zbirnyk Tow. Proświta. t. II. Użhorod 1925.
- Adżjarych M.:** Apisańne Kojdanauskaha zamku. Nasz Kraj. (Mensk). nr. 1 (4). s. 37–40.
- Chmiel A.:** Dom nr. 12 na ulicy św. Jana w Krakowie. Kraków. s. 32 + 8 tabl.
- Morełowski M.:** Pałac Piłsudskich w Mosarzu. Kraków, Druk. Literacka. s. 34+19 il. Odb. z Nowej Reformy.
- Szezakacichin M.:** Zamak u Rabaczewie. Nasz Kraj. (Mensk). 1926. nr. 10–11 (13–14). s. 26–33.
- Pajzderski N.:** Zamek w Rydzynie. Archit. i Budown. s. 163–75, 37 ryc.
- Kersten G.:** Baugeschichte der Türme an den Kirche zum Hl. Kreuz in Brieg nebst zwei Briefen Schinkels und die Urkunde im Knopfe des Westturmes. Brieg, Kubisch. s. 32.
- Mańkowski T.:** August Moszyński, architekt XVIII w. Spraw. Akad. Um. nr. 4.
- Karwicki St.:** Le château de Łazienki. Apologie d'un roi sans souci. Varsovie, Gebethner. s. 20+12 tabl.
- Niemojewski L.:** Wnętrza architektoniczne pałaców stanisławowskich. Szkic syntetyczny. Warszawa, Zakład Architektury Pol. s. 70+31 tabl.
- Lauterbach A.** [omawia klasycyzm polski k. XVIII i pocz. XIX w.]. Wasmut's Monatshefte für Baukunst. H. 5.
- Szydłowski T.:** Twórczość Wyspiańskiego w dziedzinie sztuki monumentalnej. Przegl. Współcz. nr. 68. s. 393–403.
- Dobrzycki J.:** Kościoły drewniane na Górnym Śląsku. Kraków, Gebethner. 1926. s. 55. Odb. z Architekta. 1926. nr. 2–3.
- Załozęcky W. R.:** Die gotischen und barocken Holzkirchen in den Karpathenländern. Wien, Krystall-Verl. s. 129. R: R. W., Ost-Europa. 1926/7. Jg. 2. s. 170–1.
- Kellermann G.:** Die Schrotholzkirchen des Kreises Kreuzburg O. S. D. niederschles. Ostmark u. d. Kreis Kreuzburg. (Berlin). s. 269–74.
- Strzygowski J.:** Die Holzkirchen in der Umgebung von Bielitz-Biala. Unter Mitarb. v. A. Karasek u. W. Kuhn. Posen, Hist. Ges. f. Posen. s. VII+47.
- Nowyćkyj O. P.:** Do pytannja pro pochodžennja derewjanoi ukraiňskoij architektury. Zbirn. ist.-fiol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na posznanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 152–60.
- Szczyński W.:** Derewjani dźwiny i cerkwy halickoї Ukrayiny XVI–XIX st. Lwiv 1925. 65 tabl. + 52 s. R: Szczerbakiwskyj D., Ukrayina. kn. 1/2. s. 204–6.
- Bojkowśkyj typ derewjanych cerkow na Karpatach. Lwiv. s. 16 + XVI. Odb. z Zap. Tow. Szewc. 1926. t. 144/5.
- Lustig G.:** Zur Frage der Zobten-altertümmer. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 55–7.
- Semkowicz W.:** Zabytki romańskie na Górzach Sobótce. Spraw. Akad. Um. nr. 1.
- Furmaniiewiczowna K.:** Grobowiec Piotra Włostowicza i jego żony Marii. Tamże. nr. 3.

- Semkowicz Wl.**: Krucyfiks romański w Sirolo we Włoszech. Tamże. nr. 1.
- Buczkowski K.**: Konsola z przedstawieniem trzech lwów w kościele ś. Jana w Gnieźnie. Tamże. nr. 1.
- Jarosławiecka M.**: O rzeźbach dekoracyjnych katedry wrocławskiej. Tamże. nr. 3.
- Jantzen E. B.**: Verzeichnis der alten Grabdenkmäler im Gebiet der Freien Stadt Danzig. Kultur u. Leben. 1926. Jg. 3. s. 347—57.
- Brosig A.**: Ołtarze gotyckie. Poznań, Fiszer. s. VII+29+10 tabl.
- Abs H.**: Vier Elbinger Altare und ihre Abhängigkeit von Dürerschen Holzschnitten. Mit 42 Abb. Elbinger Jahrh. H. 5/6. s. 65—81.
- Trojanowski W.**: Wit Stwosz i źródła jego sztuki. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., wydz. II. 1926. t. XIX. s. 8—15.
- Kothe J.**: Die Bildwerke des Veit Stoss in Polen. Ostdeut. Monhefte. Jg. 7. s. 1091—1101.
- Zubrzycki Sas J.: Arcydziela Wita Stwosza. Lwów 1924. s. 74 R: H. B., Aten. Kapl. t. 20. s. 587.
- Pagaczewski J.**: Posag srebrny św. Stanisława w kościele OO. Paulinów na Skałce w Krakowie. Kraków, M. Muzeum Przem. s. 50+1 tabl.
- Grundmann G.**: Schlesische Kleinschnitzereien. Schles. Monhefte. Jg. 4. s. 211—8.
- Rogalski M.**: Dzieje pomnika Władysława Warneńczyka w Warnie. „Od Wisły do Maricy“. Roczn. Tow. Bulg.-Pol. w Warszawie. I.
- Ulbrich A.**: Geschichte der Bildhauerkunst in Ostpreussen vom Ende des 16 Jahrh. bis gegen 1870. H. 1—4. Königsberg, Gräfe u. Unzer. s. 256+ tabl.
- Kopera F.: Dzieje malarstwa w Polsce T. I-II. Kraków 1925/6. R: Makowski B. ks., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 234—6.
- Pawlućkyj H.**: Istorija ukraińskiego ornamentu. Z peredm. M. Makarenko. Kyjiw, Ukr. Akad. Nauk. s. 28+12 tabl. +1 portr.
- Popow P.**: Materiały do słownika ukraińskich hraweriw. Dod. I. Bibliot. Łohiczn Wisty. nr. 3. s. 81—110.
- Dobrowolski T.**: Studja nad średniowiecznym malarstwem ścinnem w Polsce. Poznań, Fiszer. s. IX+163.
- Szczakacchin M.**: Ornamentalnyja rośpisy śmiedańskiej Barysałebskaj cerkwi u Smalensku. Histar.-archeofoh. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 67—82.
- Salomon H.**: Der Breslauer Barbara-Altar. Ein Beitrag zur Geschichte der deutschen Malerei im 15 Jahrh. Inaug.-Diss. Breslau, „Osten“-Verlag. [1926]. s. 90.
- Schmid**: Gothiche Wandgemälde in der Nikolaikirche zu Elbing. Zeitschrift f. Denkmalpflege. Jg. 1. H. 4—6.
- Mycielski J.**: Jan Polak, malarz polski w Bawarii (1475—1519) oraz utwory jego młodości w Krakowie (1465—1475). Prace Komisji Hist. Sztuki Akad. Um. t. IV. s. 26—66. Odb. Kraków 1926.
- R: Ptaśnik J., Kwart. Hist. t. XL. s. 162—6.
- Lepszy L.**: Dürer w Polsce. Tamże. s. 67—167. Odb. Kraków. s. 108.
- R: Schroeder A., Sztuki Pięk. 1927/8. r. IV. s. 117—9.
- Reitlinger H. S.**: An unknown collection of Dürer drawings. The Burlington Magazine. (London). vol. 50. nr. 288. s. 153—9+3 tabl.
- Winkler Fr.**: Der Lemberger Dürerfund. Der Kunstwanderer. (Berlin). Jg. 9. s. 353—6.
- The collection of Dürer drawings at Lemberg (Galicia). Old Master Drawings. (London). vol. 2. nr. 6. s. 15—9.
- Pauli G.**: Zeichnungen von Dürer und Baldung in der Universitätsbibliothek zu Warschau. Zeitschr. f. bild. Kunst. 1927/28. Jg. 61. s. 321—4.
- Zeichnungen von Albrecht Dürer in Nachbildungen. Bd. 6. Hrsg. v. Fr. Winkler. Berlin, Grote. s. 28+126 tabl.
- Muzkowski J. i Zdanowski J. ks.**: Hans Suess z Kulmbachu. Roczn. Krak. t. XXI. s. 84+1 tabl.
- Sawicka St.**: Polski modlitewnik iluminowany z XVI w. w zbiorach Bańskiego Muzeum Narodowego w Monachium. Spraw. Akad. Um. nr. 4.
- Molsdorf W.**: Zu den Anfängen des Holzschnitts in Schlesien. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 231—7.
- Ameisenowa Z.**: Nieznany drzeworyt polski z połowy XVI w. w Bibliotece Kórnickiej. Silva Rer. s. 190—1.
- Dąbrowski St.**: Malowidła Antoniego Möllera w ratuszu toruńskim. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 169—85.
- Buczkowski K.**: O sgraffitach w Polsce. Spraw. Akad. Um. nr. 1.
- Krypjakewycz I.**: Do istoriji lwowskoj hrawury w XVII w. Bibliot. Wisti. nr. 1 (14). s. 80—3.
- Szczakacchin M.**: Wasil Waszczenka, mahileuski hrawer kanca XVII — pacz.

XVIII stulecia. Nauk. Zbornik Inst. Belar. Kultury. 1925. s. 123–34 + 18 ilustr. i nadb. Mensk.

Remer J.: Konservacja obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej. Źródła Mocy. nr. 2. s. 41–54.

Słedziewski P.: Cudowny obraz Naszej Marii Panny Ostrobramskiej. Tamże. nr. 2. s. 15–40.

Szczurat W.: Malar o. Mykoła Terenśkyj. Zap. Czyna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 416–21.

Sawicki T.: Warszawa w obrazach Bernardo Belotto genannten Canaletto. Erl. Text v. O. E. Schmidt. Dresden, Meinhold. 1 tabl. + 8 s.

Chodowiecki Daniel: Verzeichnis der Kupferstiche von den noch erhaltenen Originalplatten mit einer Einführung v. K. K. Eberlein u. mit 160 Abb. Berlin, Amsler u. Ruthardt. s. 81.
— Acht Tafeln in Kupfertiefdruck. Mit einl. Text v. P. Abramowski. Wien, Manzsche Verlagsbuchh. 1926. s. 4+8 tabl.

Mycielski J. i Wasylewski St.: Porträts polske Elżbiety Vigée - Lebrun, 1755–1842. Lwów-Poznań, Wyd. Pol. s. XIV + 148 + 15 + 24 tabl. Toż w wyd. tańszem s. XIX + 287.
R: Pińiński L., Sztuki Pięk. 1926/7. r. III. s. 460–8, Forst-Battaglia O., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 523–4.

Tatarkiewicz Wł.: Aleksander Orłowski. Z 32 reprod. Warszawa, Gebethner. s. 23. Monogr. Art. t. 7.

Koller J.: Jan Matejko w Muzeum Wielkop. w Poznaniu. Poznań 1926. s. 11 + 3 tabl. Odb. z Roczn. II. Muzeum Wielkop. w Pozn. za r. 1924.

Listy Matejki do żony Teodory, 1863–1881. Kraków, skł. gl. Czernecki. s. XII + 214 + 1 podob.

Załozieckyj V. R.: Stillhistorische Untersuchung der Monomach-Kappe. Abhandl. d. Ukr. Wiss. Institutes in Berlin. Bd. 1. s. 140–67.

Kruszyński T. ks.: Racjonał z daru królowej Jadwigi w skarbcu katedry wawelskiej Kraków, Muzeum Przem. s. 21.

— Ornament i dalmatyki z Żywca i ich holenderskie pochodzenie. Kraków, skł. gl. Muzeum Przem. s. 159. Poprzednio: Spraw. Akad. Um. nr. 3.

Morełowski M.: O nieznanych tapiserjach tkanych dla Polski w XVI,

XVII i XVIII w. Spraw. Akad. Um. nr. 10.

Kruszyński T. ks.: Srebrna skrzynka w skarbcu katedry wawelskiej. Rzeczy Pięk. nr. 2. s. 25–6.

Lepszy L.: Andrzej Mackensen, złotnik królów polskich i srebra podskarbiowskie Krasińskich. Spraw. Akad. Um. nr. 1.

Link W.: Beiträge zur Geschichte der Elbinger Uhren. Elbinger Jahrb. H. 5/6.

Grotte A.: Zwei Arbeiten schlesischen Kunsthandswerks in Polen. Schles. Monhefte. Jg. 4. s. 369–71.

[Dwa świeczniki z w. XVII i XVIII, w synagogach lwow.].

Meyer Br.: Die Glockenspiele auf St. Katharinen in Danzig. Danzig, Käfemann. 1926. s. 17.

Frydrychowicz R. ks.: Dzwony kościelne w diecezji chełmińskiej. Toruń, Tow. Nauk. 1926. s. 183.

Der Remter des früheren Dominikanerklosters in Breslau, Dominikaner-Platz. Liegnitz, Krumbhaar. s. 12.

Hartleb Z.: Szabla polska. Lwów, Ossolineum. 1926. s. 60 + 12 tabl. R: Hnilko A., Bellona. t. 26. s. 124–8.

Zubrzycki Sas J.: Wzory kowalstwa polskiego. Lwów 1926. s. 4 + XII tabl. R: H. B., Aten. Kapl. t. 20. s. 537.

Strauss K.: Die Töpfekunst in Schlesien. Mit 70 Taf. Strassburg, Heitz.

Ryszard R. St.: Porcelana używana w Polsce. Sztuki Pięk. 1926/27. r. III. s. 125–40, 165–85.

Grundmann G.: Alte und neue schlesische Krippenkunst. Schles. Monhefte. Jg. 4. s. 523–9.

b) Prehistoria.

Antoniewicz Wl.: Z dziedziny organizacji nauki. U podstaw archeologii przedhistorycznej w Polsce. Warszawa 1926. s. VIII + 136. R: Kostrzewski J., Przegl. Archeol. 1926. t. III. s. 151–61.

Karpinska A.: Co każdy wiedzieć powinien z naszej archeologii przeddziejowej. Poznań. s. 24.

Kostrzewski J.: Poleu. [Artykuł w] Reallexicon der Vorgeschichte, hrsg. v. M. Ebert. Bd. X. Berlin, Gruyter. s. 177–200 + tabl. 47–90.

— Zarys rozwoju badań przedhistorycznych w Polsce w latach 1875–1925. Kraków, Tow. Przyrodni. im. Kopernika. s. 14.

Boehlich: Aus der Frühzeit schlesischer Vorgeschichtsforschung. Schles. Monhefte. 1926. Jg. 3. s. 258–64.

- Galleiske A.:** Alte Nachrichten über vorgeschichtliche Funde in Schlesien. Altschles. Blätter. s. 17—9.
- F.G.:** Arbeitsgemeinschaft für schles. Urgeschichte. Tamze. s. 46—7.
- Żurowski J.:** Zjazd prehistoryków polskich w Poznaniu. Kraków. s. 12. Odb. z Czasu nr. 103.
- Antoniewicz Wł.:** O ochronę zabytków archeologicznych w Polsce. Przegl. Współcz. nr. 68. s. 518—26.
- Katalog wystawy zabytków przedhistorycznych ze zbiorów prywatnych, urządzonej w dziale przedhistorycznym Muzeum Wielkopolskiego. Poznań. s. 69 + VI tabl.
- Richthofen B.:** Einführung in die ur- und frühgeschichtliche Abteilung des Museums Ratibor. Ratibor. s. 15.
- La Baume W.:** Das Land an der unteren Weichsel in vor- un + frühgeschichtlicher Zeit. Der ostdeut. Volksboden. (Breslau). 1926. s. 87—100.
- Jahn M.:** Schriften zur Vor- und Frühgeschichte Schlesiens aus dem Jahre 1926. Altschles. Blätter. s. 5—7.
- Krzemień A.:** Śląsk a niemieckie badania predhistoryczne. Ziemia. s. 210—5.
- Tackenberg K.:** Die Bedeutung des Zobtenberges in vorgeschichtlicher Zeit. Zobtenjahrbuch. 1926 s. 7—11.
- Maas W.:** Mapy osadnictwa predhistorycznego Wielkopolski. Przegl. Archeol. 1926. t. III. s. 137—51.
- Warneke B.:** U sprawi archeologicznoji mapy Ukrayiny. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI s. 338—40.
- Wasileuski D.:** Z matar'jałau da archeofilicznaj karty Arszanskae akruhi. Nasz Kraj (Mensk). 1926. nr. 6—7 (9—10). s. 64—7.
- Seger:** Die vorgermanische Bevölkerung Schlesiens. Bericht üb. d. 15 Versammel. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Priebatsch. s. 21.
- Tackenberg K.:** Die Wandale in Niederschlesien. Berlin, Gruyter. 1925. s. 133 + 32 tabl. R: Wahle E. Hist. Zeitschr. Bd 136. s. 219 20.
- Glombowski Fr.:** Vandale oder Vandalen? Altschles. Blätter. s. 82—4.
- Obstfelder:** Germanen und Wenden. Heimatbuch d. Kr. Crossen. s. 9—14.
- Żurowski J.:** Badania archeologiczne w okolicy Krakowa w r. 1926. Przegl. Współcz. nr. 64. s. 317—22.
- Lega Wł. ks.:** Z wycieczki archeologicznej po Pomorzu. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 185—98.
- Ehrlich B.:** Übersicht über die Ausgrabungen und bedeutenden vorgeschichtlichen Funde im Reg.-Bez. Westpreussen 1925 bis 1927. Nachrichtenbl. f. deut. Vorzeit. Jg. 3. H. 9/10. s. 144—6.
- Kostrzewski J.:** Przyczynki do pradziejów Pomorza szczecińskiego. Slavia Occid. t. VI. s. 276—86.
- Richthofen B.:** Aus Oberschlesiens Vorzeit. Mitteil. d. Beuth. Gesch. u. Altert.-Ver. 1925/7. H. 7—10. s. 1—6.
- Tackenberg K.:** Neue Funde aus Schlesien. Nachrichtenbl. f. deut. Vorzeit. Jg. 3. s. 87—8.
- Sawicki J.:** Badania archeologiczne na Polesiu. Z Otczłani Wieków. s. 60—1.
- I. S.:** Nowe odkrycia archeologiczne w Gródku na Wołyni u. Tamże. s. 61—2.
- Sawicki L.:** Stanowiska młodszego paleolitu w Gródku na Wołyńiu. Ziemia. s. 36—42.
- Szczątki człowieka paleolitycznego [w Gródku na Wołyńiu]. Tamże. s. 59—60.
- Krukowski St.:** Nowe materiały paleolityczne w dawnych nabytkach Muzeum Archeologicznego P. A. U. Spraw. Akad. Um. nr. 5.
- Richthofen B. v.:** Altsteinzeitliche Funde in Oberschlesien. Altschlesien. Bd. 2. s. 9—12.
- Krukowski St.:** Inwentarze krzemienne paleolityczne w zbiorze Z. Glogera — M. Federowskiego w Muzeum Archeologicznem P. A. U. Spraw. Akad. Um. nr. 5.
- Olbricht K.:** Sind in Schlesien paläolithische Funde zu erwarten. Altschles. Blätter. s. 35—7.
- Kurtz H.:** Eine steinzeitliche Siedlung auf der Düne bei Liebenau, Kr. Oppeln. Oppelner Heimatbl. Jg. 3. H. 8.
- Olbricht K.:** Die Eiszeit in Schlesien, mit besond. Berücksichtigung vorgeschichtlicher Fragen. Altschlesien. Bd. 2. s. 1—8 + 2 mapy.
- Nitschke A.:** Zeugen der Eiszeit im nördlichen Oberschlesien. Der Ober-schlesier. Jg. 9. s. 365—7.
- Jakimowiczowa Z.:** Wykopaliska archeologiczne w Złotej w 1926 r. Ziemia. s. 15—3.
- Richthofen B.:** Erste Funde aus der mittleren Steinzeit in Oberschlesien. Der Ober-schlesier. Jg. 9. s. 181 6.
- Lega Wł. ks.:** Wyroby krzemienne z Muzeum Miejskiego w Grudziądzu. Przegl. Archeol. 1926. t. III. s. 155—9.
- Gaerte W.:** Die steinzeitliche Keramik Ostpreußens. Mit 273 Abb. Königs-

berg, Alt.-ges. Prussia. s. 99+1 mapa +2 tabl.

Kurtz H.: Ein steinzeitlicher Wohnplatz auf einer Düne bei Liebena, Kr. Oppeln. Oppelner Heimatbl. Jg. 3. H. 6. s. 1—2.

Kowalski: Das steinzeitliche Kistengrab von Heinrichswalde, Kr. Osterode. Prussia. H. 26. s. 305—8.

Maczura S.: Pobut po załyszkach Trypiłskoj kultury. Czerw. Szlach. 1926. kn. 12. s. 125—40.

Laudanski A. N.: 1. Raskopki i archeologiczna rażwiedka u Barysauskim pawece. 2. Ślady neolityczne stajanki i paźniejszych kultur kala m. Nowaha Bychawa. Nawuk. Zbornik Inst. Belar. Kult. 1925. s. 86—109+12 ilustr. i nadb.

— Neolitycznyja stajanki u Smaleńskoj guberni. Histars.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 175—92.

Palikarpowicz K.: Neolityczna stajanka kala bałota Peczanęz pa Kalininszczyne. Tamże. s. 233—48

Kozłowski L.: Niektóre zagadnienia polskiego neolitu. (Z powodu rec. prof. J. Kostrzewskiego w Wiadom. Archeol. IX. z. 3/4. Lud. 1926. s. II. t. V. Odb. Lwów. s. 18.

Kostrzewski J.: W sprawie „Niektórych zagadnień neolitu polskiego”. Odpowiedź na replikę prof. Kozłowskiego zamieszczoną w „Ludzie” lwowskim. Poznań. s. 16.

Gaerte W.: Vorchristliche Hügelgräber in Ostpreussen. Forschungen und Fortschritte. Jg. 3. Nr. 27. s. 209.

Richterhofen B.: Die ältere Bronzezeit in Schlesien. Berlin. Gruyter. 1926. s. VIII + 164. R: Behrens G., Germania. Jg. 10. s. 167—8.

Żurkowski J.: Skarby halsztackiego okresu z doliny Dunajca. Prace i Mater. Antrop., Archeol. i Etn. t. IV. cz. 1. Odb. Kraków. s. 112+10 tabl.+1 mapka.

Seger H.: Die Stilentwicklung in der Keramik der schlesischen Urnen-Friedhöfe. Schlesiens Vorzeit. 1924. N. F. Bd. 8 s. 5—19. R: Kühn H., Ipek. Halbd. 2. s. 300—1.

Dunareanu-Vulpe E.: L'espansione delle civiltà italiche verso l'Oriente danubiano nella prima età del ferro. Ephemeris Dacoromana. 1925. t. III. s. 60—109.

Kostrzewski J.: Cmentarzysko z wezsnego i środkowego okresu lateńskiego w Gołecinie, w pow. poznańskim wschodnim. Slavia Occid. 1926. t. V i odb. Poznań 1926. s. 86+5 tabl. R: Lega WI. ks., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 160—1.

Pagoda A.: Eine Siedlung der frühen Eisenzeit bei Rogallen. Unser Masuren-Land. Nr. 11.

Gaerte: Die Goten in Ostpreussen. Gotisch-germanische Besiedelung Ostpreussens und römischer Import nach dem Osten in vorgeschichtlicher Zeit. Der Stein der Weisen. 1926. H. 9.

Frenzel W.: Beitrag zur Anthropologie der Träger der Lausitzer Kultur. Bantzenner Geschichtsbl. H. 11. s. 41—2.

Strauss K.: Studien zur wendischen Keramik des Kliestower Burgwalles. Denkmalpflege u. Heimatschutz. H. 1/3. s. 29—34.

Sjargeenka J.: Haradziszceza pryzaselszczy Babynawiczy. (Wysaczan. r., Wiecbsk. akr.). Nasz Kraj. (Mensk). 1926. nr. 8—9 (11—12). s. 56—8.

Kostrzewski J.: O typach domów mieszkalnych w Polsce przedhistorycznej. Spraw. Akad. Um. nr. 2.

Mötefindt H.: Die Aufdeckung eines germanischen Hauses aus dem 4—5 Jahrh. n. Chr. bei Oberwitz, Kr. Gr. Strehlitz. Altschles. Blätter. H. 1. s. 1—3.

V. Dzieje wojskowości.

Laskowski O. i Pawłowski Br.: Badania dawnej polskiej historii wojskowej. Zadania pracy i ogólna charakterystyka źródeł. Warszawa, Wojsk. Biuro Hist. s. 47.

Dobrowolski L.: Kołysznij nad-dniprjanskij oboronyj wał pid Kyjivom. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XII. s. 223—33.

Rosetti R.: Studii asupra chipului cum se faptuia rasboiul de catre Stefan cel-Mare. [Studja nad taktyką woj. Stefana Wielkiego]. (c. d.). Memoriile Sect. Istor. t. VI. s. 1—71.

Necyporenko Pr.: Storinka z dijalnosty Hen. Wijskowej Kancelariji se-

redyny XVIII stol. Ukraina. kn. 1/2. s. 130—3.

Giergielewicz J.: Organizacja korpusu inżynierów za Stanisława Augusta (1775—1794). Przegl. Wojsk. Techn. lip.-paźdz.

Tokarz W.: Pierwotny statut orderu krzyża wojskowego („Virtuti Militari“). Bellona. t. 26. s. 318—32.

Willaume J.: Służba zdrowia armii Księstwa Warszawskiego w przededniu kampanii 1812 r. Warszawa 1926. s. II. R: Łobaczewski J., Kwart. Hist. t. XLI. s. 176.

Eile H.: Zaopatrzenie wojska w dobie Księstwa Warszawskiego. Przegl. Intend. lip.-wrzes.

- Giedroyc Fr.**: Służba zdrowia w dawnym wojsku polskiem. Warszawa. s. 549.
R: Trzebiński S., Arch. Fil. i Hist. Medyc. t. VII. z. 1. s. 151—3.
- Zembrowski L.**: Złota księga korpusu sanitarnego polskiego, 1797—1918. Warszawa. s. 196 + 36 tabl.
- Grobicki J.**: Formacje kawalerii polskiej na obyczajne po roku 1831. Przegl. Kawaler. nr. 4—5.
- Białokur Fr.**: Materiały do opracowania służby zdrowia w powstaniu styczniowem 1863—1864 r. Warszawa.
- s. 47 + 9 il.** Odb. z Lekarza Wojsk. t. VIII. 1926.
— Postępy w organizacji służby zdrowia w powstaniu styczniowem. Lekarz Wojsk. lipiec.
- Kukowski Z.**: Lekarze jako dowódcy oddziałów powstańczych w 1863 r. Warszawa 1926. s. 12.
- Lipiński W.**: Źródła do historii najnowszej wojskowości polskiej (1908—1918). Bellona. t. 28. s. 61—83. Odb. Warszawa. s. 27.

VI. Kościół.

- Skibniewski M. ks.**: O warunkach pracy nad historią Kościoła. Aten. Kapit. t. 20. s. 430—6.
- Wotschke Th.**: Schlesische Mitarbeiter an den Acta historicoco-ecclesiastica. Korresp.-bl. d. Ver. f. Gesch. d. ev. Kirche Schles.
- Zajikyn W.: Z suczasnoji ukraińskoj cerko-vnoj istoriohrádži. [Przegląd prav]. Zap. Czyt. sw. Wasylia W. 1926. t. II. s. 425—31.
- W. Z.: Najnowsze prace ukraińskie z historii Kościoła (1920—1927). Elpis. kn. III. s. 102—11.
- Hruszewskyj M.: Z istorijí relihiijnoj dumky na Ukrayini. Lwiv 1925. s. 160. R: F. S., Zap. Czyt. sw. Wasylia W. 1926. t. II. s. 459—61.
- Izzekat A.: Bohosłowija. t. V. s. 254—5. Tenże, Nywa. 1925. s. 298—301.
- Dvornik F.: Les Slaves. Byzance et Rome au IXe siècle. Paris. Champion. 1926. s. VI + 360. R: Hybl F., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 611—3.
- Tijdschrift vor geschiedenis. XLII. Bidlo J., Cas. Matice Mor. t. 51. s. 241—54.
- Bréhier L.**: Les missions chrétiennes chez les Slaves au IXe siècle. Monde Slave. nr. 10. s. 29—61.
- Zajikyn W.: Chrześcijaństwo w Europie wschodniej od czasów apostołskich do księcia Igory Starego. Warszawa 1926. s. 30. R: S. T., Zap. Czyt. sw. Wasylia W. 1926. t. II. s. 464—5.
- Chrześcijaństwo w Europie Wschodniej w poł. X w. Elpis. kn. II. s. 107—64, kn. III. s. 57—68.
- Ohijenko I.**: Konstantyn i Metodij, jichž žijtja ta dijalnist. Istor.-liter. monografija. Cz. I. T. I. Warszawa. s. 324.
- Welyki rokowiny. 827—1927. Znaczinnja prací swiatykh Konstantyna i Metodija. Warszawa, Ukr. Nywa. s. 8.
- Chomyn P.**: Juwylej 1100-litnich urodzin św Konstantyna-Kyryła, apostoła Słowian. Bohosłowija. t. V. s. 257—65.
- Grivec F.**: O národnosti slovanských apoštolův. Bratislava. I. nr. 3/4. s. 510—1.
- Sww. Kirił i Metodij. Irenikon. nr. 2.
- Slovanští Apoštole sv. Cyril a Metoděj. Olomouc. s. 173.
- Slovanska apostola sv. Cyril in Metod. Ljubljana. s. 180.
- R: Pastrnek Fr., Slavia. t. VI. s. 493—5.
- Guberina A.**: Nationalizam i katolicizam sv. Cirila i Metoda. Bogoslovска Smotra. broj 2.
- Lilienfeld A.**: Die heiligen Slawen-apostel Kyril und Method. Die kathol. Missionen. Jg. 55. nr. 9.
- Sakač St. Cr.**: S. Cyrillus, Slavorum Apostolus. De Oriente documenta et libri. Orientalia Christ. vol. VIII.—5. s. 241—7.
- Towfik K.**: Opowiadannja arabškoho istoryka Abu Chodži Rudrawerškoho XI w. prote, jak ochrestylasja Ruš. Zbirn. ist.-filoł. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 383—95. Odb. Kyjiw. s. 16.
- Brian-Chaninow N.**: La Russie et la catholicité durant le moyen âge. Revue des questions hist. 1 octobre.
- Taube M.**: Rom und Russland in der vormongolischen Zeit. Ex Oriente, religiöse und philosophische Probleme des Ostens und Westens hrsg. v. L. Berg.
- Lotoćkyj O.: Cerkownyj ustaw kniazia Włodomyra W. Zap. Tow. Szwecz. 1925. t. 138—40. s. 7—44. R: Charlampowycz K., Ukrayina. kn. 3. s. 175—7.
- Hrubý V.**: Původní hranice biskupství pražského a hranice říše české v 10. století Časop. Matice Mor. 1926. t. 50. s. 85—154.
- Hoppe W.**: Das Erzstift Magdeburg und der Osten. Hist. Zeitschr. Bd. 135. s. 369—81.
- Abraham Wł.**: Pontificale biskupów krakowskich z XII w. Kraków. s. 31+ 5 tabl. Rozpr. wydz. hist.-filoz. Akad. Um. s. II. t. 41. nr. 1.
- Holik F.**: Saint Jacques de Compostelle et saint Ladislas de Hongrie.

Revue des études hongroises et finno-ougriennes. 1923. t. I. nr. 1—2.

Kühnem W.: Die Missionsmethode des Bischofs Otto von Bamberg und seiner Vorfäüfer in Pommern, Gütersloh 1926 s. 87. R: Haase F., Jahr. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. Bd. 3. s. 400.

Voigt H. G.: Eine neuerdings wiederentdeckte mittelalterliche Lebensbeschreibung des Preussenmissionärs Brun von Querfurt. Sachsen u. Anhalt. Bd. 3. s. 87—134.

Michael E.: Die schlesische Kirche und ihr Patronat im Mittelalter unter polnischem Recht. Görlitz 1926. s. 288. R: Maleczyński K., Kwart. Hist. t. XLII. s. 618—25. Seppelt F. X., Hist. Jährl. Bd. 47. s. 393—4.

Bretschneider P.: Das Gründungsbuch des Klosters Heinrichau. Breslau, Trewendt. s. XI + 149 + 1 mapa. Darst. u. Quell. z. schles. Gesch., Bd. 29.

Schlösser W.: Die prinzipielle Stellungnahme des Cistercienserordens zur Frage der Christianisierung des östlichen Deutschlands. Phil. Diss. Köln 1924. s. V + 94.

Niwiński M.: Fundacja opactwa cystersów w Wąchocku i dzieje jego uposażenia po koniec wieków średnich. Spraw. Akad. Um. nr. 2.

Gębarowicz M.: Początki kultu św. Stanisława i jego średniowieczny zabytek w Szwecji. Lwów, Ossolineum. s. 174 + 4 tabl. Odb. z Rocznika Zakł. Nar. im. Ossolińskich. t. I. Poprzednio komunikat: Kwart. Hist. t. XLII. s. 719 — 20.

Altaner B.: Die Dominikanermission des 13. Jahrh. Habelschwerdt 1924. s. XXIII + 248. R: S. T., Zap. Czyna św. Wasylia W. t. I. s. 659.

Silnicki T.: Organizacja archidiakonatu w Polsce. Lwów, Tow. Nauk. s. 158. Studia nad Hist. Prawa Pol. t. X. z. 2. Poprzednio: Spraw. Tow. Nauk. we Lwowie. t. VII. s. 23—9.

Umiński J. ks.: Henryk arcybiskup gnieźnieński zwany Kieliczem, 1199—1219. Lublin 1926. s. XII + 288. R: Niwiński M., Przegl. Teol. z. 4. s. 414—7. Kossoński A., Wiadom. Tow. Univ. Lubel. zesz. 1 (4) s. 72—4. K., Zap. Czyna św. Wasylia W. t. I. s. 651.

Tomaszewski St.: Ruski epizod soborn lugduńskiego 1245. Szkic hist. Lwów, nakł. aut. s. 32.

R: Maleczyński K., Kwart. Hist. t. XLII. s. 616—8.

— Predeteca Izydora, Petro Akedowycz, neznanyj mytropolit ruski (1241—1245). Zap. Czyna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 221—313.

— Do istoriji pytannja: chto buw archiepiskop Petro 1245 r.? Tamże. s. 441—2.

Iszczak A. o.: Unionni i awtokefalni zmahannja na ukraińskych ziemiach wid Danyka do Izydora. Bohosławija. t. V. s. 30—8, 151—60.

Skoczek J.: Kwestja języka kazan lwoowskich w wieku XIII—XVI. Przegl. Teol. s. 337—77. Odb. Lwów. s. 41.

Gladysz Br. ks.: Św. Franciszek z Asyżu w hagiografii polskiej. Przegl. Teol. 1926. s. 337—68 i odb. R: Birkenmajer J., Ruch Lit. s. 185—6.

Krollmann C.: Das Religionswesen der alten Preussen. Altpreuss. Forsch. H. 2. s. 5—19.

Blanke F.: Die Missionsmethode des Bischofs Christian von Preussen. Tamże. s. 20—42.

Bieszk K. ks.: Walka zakonu krzyzackiego z Polską o przynależność kościoła archidiakonatu pomorskiego. Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. t. 34. s. 1—53. Odb. Toruń. s. 53.

Steffen-Cosel H.: Die sociale Lage der Pfarrgeistlichkeit im Deutscherdenstaate. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. Bd. 23. s. 1—97.

Funk Ph.: Zur Geschichte der Frömmigkeit und Mystik im Ordensland Preussen. Goetz-Festschrift. s. 67—90.

Eine ostdeutsche Apostelgeschichte des 14 Jhs. Hrsg. v. W. Ziesemer. Halle, Niemeyer.

R: Forstreuter K., Altpreuss. Forsch. H. 2. s. 139—40.

Kienast W.: War Johann von Neumarkt, Kanzler K. Karls IV., Dompropst von Breslau? Schles. Geschichtstbl. s. 42—3.

Chodynicki K.: Geneza i rozwój legendy o trzech męczennikach wileńskich. Aten. Wil. zesz. 13. s. 417—51.

Zaborski Wt.: Legenda o trzech męczennikach wileńskich. Źródła Mocy. Nr. 2. s. 68—72.

Chodynicki K.: Legenda o męczeństwie czternastu franciszkanów w Wilnie. Aten. Wil. zesz. 12. s. 53—78. Odb. Wilno. s. 26.

Najstarsze akta konsistorza Iwowskiego. Cz. I. 1482—1489. Wyd. W. Rolny. Lwów, Tow. Nauk. s. XI + 673.

Kantak K.: Die Ostmission der polnischen Franziskaner Observanten und die litauische Observanten - Provinz. (1453—1570). Franzisk. Studien. Bd. 14. H. 1/2. s. 135—68.

Rosenberg B. M.: Die Landesordnung des Bistums Ermland vom 22. Sept. 1526. Unsere ermländ. Heimat. 1926. Nr. 9.

Umiński J. ks.: Sprawozdanie z poszukiwani rzymskich do monografii o kardynale Stanisławie Hozjuszowi. Aten. Kapł. t. 20. s. 176—83.

Engelbert K.: Kaspar von Logau, Bischof von Breslau (1562–1574). I. Teil. Breslau, Trenwold, 1926. s. VII + 375. R: Seppelt F. X., Hist. Jahrh. Bd. 47. s. 395–6. Schlenz I., Mitt. d. Ver. f. Gesch. d. Deut. in Böhmen. Jg. 65. s. 39–41.

Hofmann G.: Il beato Bellarmino e gli Orientali. Roma. s. 52. *Orientalia Christi*. vol. VIII.—1.

Vasiliu V.: Miscellanea di piccole notizie riguardanti la storia romena dei secoli XVI e XVII. I. Documenti polacchi spettanti il cattolicesimo in Moldavia. *Diplomatarium italicum. Documenti raccolti negli archivi ital.* 1925. t. I. s. 224–58.

R: Stachon B., Kwart. Hist. t. XLI. s. 582–3.

Morawski M. ks.: Sprawa zwołania synodu prowincjonalnego w Polsce w latach 1578–1589. Aten. Kapł. t. 20. s. 340–72.

Adrianowa-Perec W.: Z działalności jezuitów na Ukrainie i Białorusi na przyniec XVI st. za nowymi dokumentami. Ukraina, kn. 3. s. 3–9.

Inwentarz dóbr biskupstwa chełmińskiego z r. 1614, z uwzględnieniem późniejszych do r. 1759 inwentarzy. Wyd. ks. A. Mańkowski. Toruń, Tow. Nauk. s. 164. *Fontes*. t. XXII.

Wicher Wl. ks.: Ks. Szymon Stanisław Mańkowski, teolog moralista polski z XVII w. Kielce, nakł. aut. 1926. s. 248. R: H. K. ks., Aten. Kapł. t. 20. s. 89–91. Rostworowski J. ks., Przegl. Powsz. nr. 518. s. 246–7. E. G. ks., Przegl. Homil. nr. I. s. 65–6. Świński I. ks., Przegl. Teol. s. 324–7.

Skruteń J.: Apostoł Unii. [św. Józafat]. Almanach ultr. bohosłowów (Lwów). 1923. s. 1–19. R: Toloczko Wl., Zap. Czyna św. Wasylja W. t. I. s. 660–1.

— Dwa żyttiepisy św. Josafata. Zap. Czyna św. Wasylja W. t. I. s. 569–75.

— Rukopysnyj zbirnyk o. P. Szymanśkoho pro św. Josafata. (dok.). Tamże. s. 604–27.

Semczuk St.: Św. Józafat na tli Unii. Almanach ultr. bohosłowów (Lwów). 1923. s. 20–30. R: Toloczko Wl., Zap. Czyna św. Wasylja W. t. I. s. 661.

Hofmann G.: Der hl. Josaphat. Roma 1923. s. 24. *Orient. Christ.* nr. 6. R: Skruteń J., j. w., s. 653–6.

— Ruthenica. Roma 1925. s. 148. *Orient. Christ.* vol. III.—2. nr. 12. R: Skruteń J., j. w.

J. Skr.: Żyttiepisy Wasyljan. (Wyjimok z rukopysnoho zbirnyka mytr. Lwa Kyszky). (c. d.). Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 376–401.

Calinescu Ch.: Alcuni missionari cattolici italiani nella Moldavia nei secoli XVII e XVIII. *Diplomatarium italicum. Documenti raccolti negli archivi ital.* 1925. t. I. s. 1–223.

R: Stachon B., Kwart. Hist. t. XIII. s. 581–2.

Andrusjak M.: Iwan Chlopeckij, peremyškyj prawosławnyj episkop-

nominat w 1632–33 r. Zap. Tow. Szewcz. t. 147. s. 131–40.

La confession orthodoxe de Pierre Mogila, métropolite de Kiev (1633–1646), approuvée par les patriarches grecs du 17-e siècle. Publ. p. A. Malvy et M. Villier. Rom, Pont. Institutum Orient. Stud. s. CXXXI + 223. *Orientalia Christi*. v. 10. nr. 39.

Panaitescu P. P.: L'influence de l'oeuvre de Pierre Mogila, archevêque de Kiev dans les Principautés roumaines. *Mélanges de l'École Roumaine en France*. I part. 1926. s. 1–98.

R: Hruszewskyj M., Ukraina, kn. 4. s. 191–2.

Czubatyl M.: Fro prawne stanowyszcze cerkwy w kozaćkiej derżawi. Bohosławia. 1925. s. 19–53, 181–203 i odb. R: Wasylenko N., Fracj. Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruś. prawa. wyp. III. s. 461–3. Okszyszewycz Ł., Ukraina, kn. 4. s. 192–5.

Bidnow W.: Siczowy archymandryt Wołodymyr Sokalski w narodniu pańmijaty ta oświetlenni historycznych dżerel. Zap. Tow. Szewcz. t. 147. s. 81–102.

Loret M.: Rzym a Polska w początku panowania Stanisława Augusta. *Przegl. Współcz.* nr. 68. s. 501–17.

Dauhajała Z.: Uradawyja adnasiny da unita na Menszycy u czasy Paula I. *Histar.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. Mensk.* I. s. 131–52.

Szołdrski Wl. ks.: Św. Klemens Hofbauer, apostoł Warszawy. Kraków, OO. Redemptoryści. s. 190.

Laubert M.: Die provisorische Regelung der geistlichen Gerichtsbarkeit und die Entschädigung des Klerus in der Provinz Posen nach 1815. *Hist. Jahrh.* Bd. 47. s. 367–77.

Skruteń J. o.: "Wizyta" dubenśkoho monasterija SS. Wasyljanok 1818 r. Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 354–61.

Mańkowski A. ks.: Bulla „De salute animalium” w świetle kazania drukowanego r. 1821. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 231–3.

Toloczko Wl.: Pro juwynej u hreko-katolickiej Cerkwi na Łytwi i Bilij Rusy 1826 r. Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 431–7.

Charkiewicz W.: Jak likwidowano Unię w Wilejce. (Ze źródeł arch.). *Przegl. Powsz.* nr. 525. s. 240–51.

Wiśniewski J. ks.: Udział księży z diecezji sandomierskiej w powstaniu styczniowym 1863 r. Radom. s. 106.

Reicher E.: O. Rafał Kalinowski. Szkic biogr. *Przegl. Powsz.* nr. 521. s. 207–30.

Selchow B.: Der Kampf um das Posener Erzbistum 1865. Marburg 1923. R: Horn C., Mitteil. d. Hist. Ges. f. Posen. 1925. H. 1. s. 56–9.

Wytoszynskyj E.: Selanśki opowiadania pro cholmę „wozsoedeninie” (1866–1875 rr.). Za sto lit. kn. I. (Zap. b. Istor. Sekc. Ukr. Nauk. Tow. w Kyjiwi. t. XXIV). s. 77–82.

Smigieliski W. ks.: Wspomnienia z Kulturkampfu, 1875–1878. Ostrów. s. 131.

Charkiewicz W.: Dwie twierdze. Przegl. Powsz. nr. 528. s. 319–39.

Czarnowski O.: Polacy prawosławni na Rusi. Brześć n. B. s. 117.

Janin R.: Les Mariavites et l'orthodoxie. Echos d' Orient. avril-juin.

Seppelt: Epochen der Breslauer Bistumsgeschichte im Mittelalter. Bericht üb. d. 15 Versamml. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Priebatsch. s. 25 oraz Zeitschr. f. Gesch. Schlesiens. Bd. 61. s. 1–11.

Germanicus: Biskupstwo warmińskie. Tyg. III. s. 393–4.

Glewna T. ks.: Kronika Benedyktynek chełmińskich (1578–1619). Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. t. VI–VII. Odb. Toruń 1926. s. 78. R: Konopka K. ks., Przegl. Powsz. nr. 519. s. 373–4.

Mańkowski A. ks.: Prałaci i kanonicy katedralni chełmińscy od założenia kapituły do naszych czasów. II. Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. t. 34. s. 285–424.

Rudowycz I. o.: Pohlad na istoriju Łučkoji eparchiji. Bohosławija. t. V. s. 142–50.

Zarys dziejów diecezji kieleckiej. Synodus dioec. kielc. s. 1–17.

Schmidt H.: Die „Notabilia“ des P. Hyacinth Petersen zur Geschichte des Bunzlauer Dominikanerklosters. Schles. Geschichtsbl. s. 57–62.

Stachnik R.: St. Nikolai - Danzig, 1227–1927. Gedenkschrift zum 700-jähr. Jubiläum der Gründung des Danziger Dominikanerklosters. Danzig, West-preuss. Verlag. s. 61.

Rühle S.: Was Danziger Chroniken von der Marienkirche erzählen. Ost-deut. Monhefte. Jg. 8. s. 1087–9.

Keyser E.: Aus der Geschichte der Marienkirche. Tamże. s. 345–53.

Hoffmann H.: Die Jesuiten in Glogau, Breslau, Schles. Volkszeit. 1926. s. 136. R: D., Hist. Jahrb. Bd. 47. s. 379–81.

Poschmann A.: Die Kirche in Heinrichau. Braunsberg, Ermland. Zeitungs- u. Verlagsdruck. s. 51.

Bastrzykowski A. ks.: Monografia historyczna parafii Jankowice kościelne

sandomierskie. Warszawa, skł. gł. Łazarzki. s. 246 + 52 ilustr.

R: Rostworowski J. ks., Przegl. Powsz. nr. 520. s. 122–3. W. A., Ziemia. s. 201. Bachman A., Lud. 1926. s. II. t. V. s. 135. Holubec M., Zap. Czyzna sw. Wasylia W. t. I. s. 651–3.

Szöldrski Wl. ks.: Kościół Dominikanów i kaplica Pana Jezusa w Kościanie. Włocławek, OO. Redemptorysti. s. 104.

R: M. M., Aten. Kapl. t. 20. s. 536.

Kamiński St. ks.: [Szkice dziejów poszczeg. parafij diecezji lubel.]. Wiat dom. Diecez. Lubel. 1926. s. 119–24, 156–8, 282–4; 1927. s. 30–2, 56–63, 81–7, 115–9, 148–51, 175–81, 212–4, 240–6.

Janusz B.: Nieznany kościół św. Wawrzyńca przy szpitalu Bonifratrów we Lwowie. Ziemia. s. 188–93.

Historja kościoła św. Marii Magdaleny we Lwowie. Z 3 ilustr. Lwów. s. 29.

Chrobok L.: Die alte Kreuzkirche. Miechowitz. s. 23 + 1 mapa + 4 tabl. — Das Marienkloster. Miechowitz. s. 16.

Chetnik A.: Kościół i parafia w Nowogrodzie. Monografia hist.-opis. Nowogród [Łomżyński], Pol. Tow. Krajozn. s. 55.

Urkunden und Akten zur Geschichte der katholischen Kirchen und Hospitäler in Allenstein. Hrsg. v. P. Arendt. Allenstein, skł. gł. Danehl. s. XXVI + 340 + 10 tabl. Urkundenb. z. Gesch. Allensteins. Bd. 3. Teil 2,2.

R: Buchholz Fr., Zeitschr. f. Gesch. Ermelands. Bd. 23. s. 204–9.

Doetsch W.: Kloster Paradies. Ein Kulturzentrum an der deutschen Ostgrenze. Meseritz, Haug. 1926. s. 141.

Chozerau I.: Da pytańia ab Spassauskarkewicze u Połacku. Hist.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 277–92.

Hoogeweg H.: Die Stifter und Klöster der Provinz Pommern. Bd. I–II. Stettin, Saunier. 1924/5. R: Herbst H., Hist. Vierteljahrsschr. 1926. Jg. 23. s. 506–7.

Kantak K. ks.: Sylwetki Bernardynów poznańskich. Kron. m. Poznania. t. V. s. 80–95, 243–55.

[Klemens z Radymna. Innocenty z Czerniewicza].

— Przyczynki do dziejów Dominikanów poznańskich. Tamże. s. 367–74.

Olgierd St.: Kościół w Rabce. Ziemia. s. 368–70.

Kopenhagen W.: Die Totentafel des ehemaligen Franziskanerklosters zu Wartenburg. Zeitschr. f. Gesch. Ermelands. Bd. 23. s. 147–71.

Abramowicz L.: Ostra Bramę w literaturze. (Zarys bibljogr.-kryt.). Źródła Mocy. nr. 2. s. 55—62.

Mienicki R.: Zamach na kaplicę i obraz [w Ostrej Bramie, 1865]. Tamże. s. 73—5.

Charkiewicz W.: Testament Siemaszki. Tamże. s. 66—7.

[Prośba o przeniesienie obrazu N. P. M. Ostrobramskiej do cerkwi św. Ducha].

Dawid G.: Le protestantisme en Pologne jusqu'en 1570. Montpellier. s. 146.

Prentki O. H.: Essai historique sur le déclin de la Réforme en Pologne. Montpellier. s. 115.

Kesselring R.: Humanismus und Reformation in Polen im XV und XVI Jahrh. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 541—51.

Die Reformationsbewegung in Polen und ihr Einfluss auf die Literatur. Nene Evang. Kirchenzeit. 1926. Jg. 2. s. 40—1, 111—2.

Monumenta reformationis polonicae et lithuanicae. Ser. I. Zeszyt 1. Zabytki z w. XVI. Wyd. II. Wilno 1925. s. XVI + 197. R: Ł. W., Kwart. Hist. t. XLI. s. 166.

Wendt H.: Eine Schutzschrift für die Breslauer Reformation, 1529. Schles. Geschichtsbl. s. 11—7.

Kochs E.: Johannes a Lasco, ein Baumeister der reformierten Kirche. Reformiertes Jahrh. s. 25—47.

Jaquemar H.: Johannes a Lasko († 1560). Reformierte Kirchenzeit. Jg. 77. s. 412—4.

Gerullis G.: Archivalische Hinweise auf die Beziehungen preussisch-litauischer Reformatoren zu Polen. Archiv f. slav. Philol. Bd. 41. s. 121—4.

Petri H.: Jakobus Basilikus Heraclides, Fürst der Moldau, seine Beziehungen zu den Häuptern der Reformation in Deutschland und Polen und seine reformatorische Tätigkeit in der

Moldau. Zeitschr. f. Kirchengesch. Bd. 9 (46). s. 105—43.

— Relațiunile lui Jakobus Basilikus Heraclides zis Despot-Vodă cu capii Reformației atât în Germania câtsi în Polonia precum si propria sa actitate reformatoare în principatul Moldovei. București. s. 62. Memoriile Sect. Istor. s. III. t. VIII. mem. 1.

Wotschke Th.: Die Sendomirer Union. Evang. Kirchenbl. in Polen.

Chmaj L.: Samuel Przypkowski na tle prawd religijnych XVI w. Kraków, Akad. Um. s. 240. R: Kolbuszewski K., Pam. Lit. t. 24. s. 220—7.

Hoffmann G.: Sigismundus Suevus Freistadiensis. Ein schlesischer Pfarrer aus dem Reformations-Jahrhundert. Breslau, Hirt. s. 160.

R: Paulus N., Hist. Jahrb. Bd. 47. s. 106—8.

Heuer: Der Thorner Pfarrer Simon Weiss, 1623—88, ein Lebensbild aus stürmisch bewegter Zeit. Mitt. d. Coppernicus-Ver. zu Thorn. H. 35. s. 1—23.

Wotschke Th.: Der Pietismus in Polen. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 429—48.

Kerstan E. G.: Zur Frage der Elbinger Kirchenordnung. Elbinger Jahrb. H. 5/6. s. 1—16.

Fretzendorff: Die Verfassungsurkunde für die evangelische Kirche der Altpreußischen Union in der Freien Stadt Danzig. Preuss. Pfarrarch. 1926. Bd. 15. H. 1.

Schmidt A.: Die evang. Gemeinde Bielitz. Unsere Heimat. (Bielitz). nr. 16. s. 85—9.

Krótki zarys dziejów parafii ewang.-augsb. w Pabianicach, 1827—1927. Pabianice. s. 15.

Wotschke Th.: Der Latinist Zacharias Prätorius. Zeitschr. d. Harzvereines.

— Vier Briefe des Seniors Christoph Arnold. Evang. Kirchenbl. in Polen.

VII. Prawo. Historja gospodarcza.

Dąbkowski P.: Powszechna kronika historyczno-prawna za l. 1920/5. Lwów. s. 400. Pam. Hist.-Prawny. t. V. z. 1.

Schmid H. F.: Die wichtigsten neueren Hilfsmittel zur Einführung in die Rechtsgeschichte. Zeitschr. f. osteur. Recht. 1926. Jg. 2. s. 168—82. [Przegląd ważniejszych prac do historii prawa, m. i. polskiego].

Jedlicki S. M.: Travaux polonais sur l'histoire du droit slave. Monde slave. nr. 4. s. 145—9. Kutrzeba St.: Historja źródeł dawnego prawa polskiego. T. I—II. Lwów, Ossolineum. 1925/6. s. 286, 462. R: K. Ch., Aten. Wit. z. 12 s. 224—5. Jedlicki M. Z.: Revue hist. de droit franç. et étr. nr. 1/3. s. 549—61. Z. H., Ces. Casop. Hist.

t. 33. s. 223—4. Okynszewycz Ł., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśsk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 427—9.

Taranowski T. W.: Neki nowi prikozi za istoriju słowenskich prawa. Beograd. s. 11. Odb. z Archiva za pravne i drusztwene nauke. juli-awgust

Rozdz. III. Istorija izwora dawnog poljskog prawa.

Kutrzeba St.: Le croisement des influences occidentales et orientales dans l'histoire des droits slaves. Conférence des historiens des états de

l'Europe orientale et du monde slave.
I-ère Partie.

Taranowski W.: Literaturna polemika 60-ch rokiw XVII w. pro metu polskoj derżawy, jak prywid do widokremennja dohmatyczno-jurydycznego wyuczuwannja politycznego ustroju Reczy Pospolitoji. Zap. soc.-ekon. widd. Ukr. Akad. Nauk. t. V—VI. s. 1—18.

— Perszyj systematycznyj wykład dohmy derżawnoho prawa Reczy Pospolitoji w druhij połowni XVII w. w traktati Chwalkowskoho. Tamże. s. 26—50.

Piczeta U.: Raspraconka historyi litouska-hełarskaha prawa XV—XVI stalećcja u. historyjahrafii. Polymnia. 1926. nr. 8. s. 169—78; 1927. nr. 2. s. 125—55.

R: Okynszewycz Ł., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 429—32.

Taranowski F.: Uwod u istoriju słowenskich praw. Beograd 1923 R: Malynowskyj O., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 422—4.

Kadlec: Spostrzeżenia nad ustrojem dawnej Polski. Tłum. St. Borowski. Biuletyn Koła Prawników Univ. Warsz. IV. nr. 3.

Rafacz J.: Historja ustroju dawnej Polski. [Wykłady]. Cz. I. Warszawa. s. 48.

Kuleczycki L.: Historja ustroju Polski. Wykłady z r. ak. 1926/27. Warszawa, Bratnia Pomoc SSNP. s. 80.

Komarnicki W.: Upadek i wskrzeszenie państwa polskiego w literaturze niemieckiej. Roczn. Prawn. Wil. 1928. t. 2. s. 241—69. Odb. Wilno. s. 29.

Schätzel W.: Polens Untergang und Wiedererrichtung vom völkerrechtlichen Standpunkt. Archiv d. öffent. Rechts. Bd. 40. s. 73—86.

Winiarski B.: Ustroj polityczny ziem polskich w XIX w. Poznań, Fiszer. 1923. s. 286. R: Siemieniński J., Ruch Prawn., Ekt. i Soc. zesz. 2. s. 95—103 [p. t. Historja prawno-polityczna Polski porozbiorowej].

Wojciechowski Z.: O nowy pódziat historji ustroju Polski na okresy. Kwart. Hist. t. XLI. zesz. 1. s. 108—16. Odb. Poznań. s. 13.

[Uwagi nad pracą Siemienińskiego].

Zajlikyn W.: Hołowni momenty istorij ukraińskiej derżawnosti. B. m. [1923]. s. 13. R: S. T., Zap. Czyna św. Wasylja W. 1926. t. II. s. 464—5.

— Lekcji po istoriji suspilno-derżawnoho lada Ukrajiny. Wstępna czastyna: Istoryczni podstawy ukraińskiej derżawnosti. Wyszczególnienie ukrajinoznaństwa w Warszawie. 1924. s. 56. R: S. T., j. w.

Okynszewycz Ł.: Nauka istoriji ukra-

jinśkoho prawa. Prawo derżawne. Ukraina. kn. 1/2. s. 105—29.

Małynowskyj O.: Kurs istoriji prawa ukraińskoho narodu. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 382—94.

Kryster A.: Prynależnośti ta składowi czastyny reczej w istoriji rosijśkoho ta ukraińskoho prawa. Zap. soc.-ekon. widd. Ukr. Akad. Nauk. t. V—VI. s. 419—51.

Wojciechowski Z.: Powstanie państwa polskiego za Piastów. Myśl Nar. s. 225—8.

— Ustrój polityczny ziem polskich w czasach przedpiastowskich. Lwów. s. 80+3 mapki. Pañ. Hist.-Prawny. t. IV. zesz. 2.

R: Widajewicz J., Slavia Occid. t. VI. s. 389—95. Chaloupecky V., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 425—6. Taranowski T., Archiw za prawne i drusztwene nauke. s. 500—2. Grappin H., Reue des études slaves. t. VII. z. 3.

Arnold St.: Terytoria plemienne w ustroju administracyjnym Polski Piastowskiej (w. XII—XIII). Prace Kom. dla Atlasu Hist. Polski. zesz. II s. 1—127 + 4 mapy.

Wojciechowski Z.: O ustroju szczebowym ziem polskich. Uwagi krytyczne [nad pracą Arnolda]. Poznań, Fiszer i Majewski. s. 63. Odb. z Slavia Occidental. t. VII.

Schmid H. F.: Die Burgbezirksverfassung bei den slavischen Völkern n ihrer Bedeutung für die Ges. hichte ihrer Siedlung und ihrer staatlichen Organisation. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. 1920. N. F. Bd. 2. H. 2 s. 82—132. R: Wojciechowski Z., Kwart. Hist. t. XLI. s. 322—8. J. P., Cesky Casop. Hist. t. 33. s. 646—7. V. N., Casop. Matice Mor. t. 51. s. 373—4.

Widajewicz J.: Dania na stolu księżącego w Polsce Piastowskiej. Lwów 1926 s. 8). Studja nad Hist. Prawa Pol. t. VIII. z. 5. R: Rauscher, Bratislava. t. I. s. 495—7.

Nowyckyj W.: Snemy ruškoj zemli X—XII w. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 1—58.

Philippow A. N.: Iz inostrannych otzywów o Russkoj Prawde i ee komentatorach. Trudy Instytutu istorii. nr. 2.

Maksymenko M.: Pro smerdiw Ruškoj Prawdy. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 59—82.

Zajączkowski St.: Przyczynki do hipotezy o pochodzeniu dynastii Gedyminina ze Żmudzi Ze studijów nad ustrojem wewn. dawnej Żmudzi. Aten. Wil. zesz. 13. s. 392—416.

Kamieniecki W.: Wpływ zakonne na ustroj litewski. Przegl. Hist. 1925. t. 25. s. 160—85. R: Zajączkowski St., Kwart. Hist. t. XLI. s. 343—5.

Czubatyj M.: Derzawno-prawne stanowyszcze ukraińskich zemel litewskiej derżawy pod koniec XIV w. Zap. Tow. Szewcz. 1924. t. 134/5. s. 19—65. t. 144/5. s. 1—108. R: Okynszewycz Ł. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 432—8.

Vetulani A.: Prawny stosunek księstwa pruskiego do Polski. Cz. I. (1525—1568). Spraw. Akad. Um. nr. 9.

Lubański M.: Litouska-Bałarska dżarżawa w paczatku XVI staleccja. Czatyrochstoletce Bałarska Druku. Mensk, Inst. Bałar. Kult. 1926. s. 59—75.

Drużczev W. D.: Pałaečne Litouska-Bałarska dżarżawy pasla Lublinskaj wunii. Pracy Bałar. Dżarż. Uniw. u Mensku. 1925. nr. 6/7. s. 216—51. R: K. Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 23.

Krypiakewycz I.: Studiji nad deržawou Bohdana Chmel'nyckoho. (III. Derzawni meži IV. Dorohy). Zap. Tow. Szewcz. 1926. t. 144/5. s. 109—40. R: Petrowskiy M., Ukrajina. kn. 6. s. 180—1.

— (V. Hetmański uniwersala. VI. Sud). Tamże. t. 147. s. 55—80.

Slabczenko M.: Socjaluo-prawowa organizacija Siczy Zaporozkoji. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 203—340.

Hruszewska O. O.: Kyjivska forpostna linija. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 135—44.

Klymenko P.: Widomist pro skarb ukraiński u 1780 roci. Zap. istor.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XV. s. 221—6.

Laubert M.: Die Verwaltung der Provinz Posen, 1815—1847. Breslau, Priebatsch 1923. s. XII + 312 + 40. R: Warszawski A., Hist. Zeitschr. Bd. 136. s. 387—8.

Rafacz J.: Wstęp do dawnego polskiego prawa sądowego i dawne polskie prawo karne. Wyd. II. Warszawa. s. 48.

Kutrzeba St.: Dawne polskie prawo sądowe w zarysie. Wyd. II. Lwów, Ossolineum. s. 126.

Hellmich M.: Strafrecht und Strafvollzug der Vergangenheit in Schlesien. Schles. Monhefte, 1926. Jg. 3. s. 409—16.

Taubenschlag R.: Proces polski XIII i XIV w. do statutów Kazimierza W. Lwów, Tow. Nauk. s. 105. Studja nad Hist. Prawa Pol. t. X. z. 3.

Vetulani A.: Pozew sądowy w średnio-wiecznym procesie polskim. Kraków 1925. s. 115. R: Borysenok S., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 446—50.

Rafacz J.: Egzekucja w Małopolsce od statutu wiślickiego do końca średnio-wieczca. Warszawa, skł. gł. Księgnica-Atlas. s. 41. Rozpr. Uniw. Warsz. nr. 3.

Vetulani A.: Artykuły sądowe. Studium z historii źródeł prawa polskiego XV w. Lwów. s. 61. Pam. Hist.-Prawny. t. IV. z. 6.

Wachłowski Z.: Dylacje procesowe w sądownictwie ziemi ruskiej XV i XVI w. Lwów 1926. s. 52. Pam. j. w. t. III. z. 3.

Dicker J.: Pokuta kościoenna w prawie wiejskim polskiem od XVI do XVIII w. Lwów 1925. s. 18. Pam. j. w. t. I. z. 1. R: Koranyi K., Kwart. Hist. t. XLII. s. 166—73.

Burwiński B.: Wypraszanie od kary śmierci w dawnem prawie polskim w XVI—XIX w. Lwów 1926. s. 66. Pam. j. w. t. II z. 1. R: Małynowskyj, Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 450—5.

Łaszczenko R.: Kopni sudy na Ukraini, jich pochodźnja, kompetencja i ustrij. (c. d.). Zbirnyk Prawn. Kom. Tow. Szewcz. cz. 2. s. 1—87.

Ehrenkreutz St.: Ustawa o ważności zapisów a praktyka sądowa litewska. Księga Pam. cucci O. Balzera. t. I. Lwów 1925. s. 243—54 i odb. R: Okynszewycz Ł., Ukrajina. kn. 3. s. 187—8. Wasylenko N., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 444—5.

— Uwagi nad rozdziałem VII-ym Statutu litewskiego trzeciego. Roczn. Prawn. Wileński. 1925. t. I i odb. Wilno 1926. s. 19. R: Wasylenko N. j. w. s. 443—4.

Drużczev W.: Da pytannja ab mowe Litouska Statutu. Histaro-archeolo. zbornik. Inst. Bał. Kult. I. s. 345—53.

Piczeta W. I.: Do istoriji opiskunko prawa w łytoškomu Statuti 1529 r. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 476—90.

Koranyi K.: Wpływ prawa flandryjskiego na polskie w XVI w. (Damhouder — Groicki). Lwów. s. 55. Pam. Hist.-Prawny. t. IV. z. 4.

R: Halban L., Przegl. Prawa i Adm. s. 381—2.

Siemieński J.: Prace pruskie o sądach królewskich. Spraw. Tow. Nauk. Warsz. wydz. II. 1926. t. XIX. s. 16—7.

Borysenok S.: Utworzenja profesjonalnej adwokatury w łytoško-ruśkoj derżawie. Praci Kom. dla wyucz. ist. zach.-ruśk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 83—149.

Kryster A.E.: Duchiwnyci XVI—XVII wiku. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 491—513.

Czerkaškyj I.: Powołannja nad trupom zabytoho. Zbirn. soc.-ekon. widd. Ukr. Akad. Nauk. 1925. nr. 3. s. 90—107.

Małynowskyj O.: Pozbawienija woli złoczyńca w mynułomu i suczasnomu. (Narys istoriji dawnio-ruśk., zachidnio-ruśk. ta nowoho ukr. prawa). Ukrajina. kn. 3. s. 10—4.

Adamus J.: Uwagi o pierwotnym małżeństwie polskiem i słowiańskiem.

- Lwów. s. 27. Pam. Hist.-Prawny. t. IV. z. 1.
- Sochaniewicz K.:** Na marginesie „Sporu o Kusego i Sokofa” w „Panu Tadeuszu”. (Uwaga na temat prawa łowieckiego). Pam. Lit. t. 24. s. 412–7.
- Poschmann A.:** Das Weiderecht im Taferwald. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. Bd. 23. s. 98–122.
- Giedroyć Fr.:** „Casus notabilis“ [1660]. Przegl. Hist. t. 26. s. 365–6.
- Borowski St.:** Projekt noweli wekslowej A. Zamoyskiego z r. 1778. Z przedm. J. Namitkiewicza. Warszawa 1926. s. 16. Prace Semin. Prawa Handl. nr. 1.
- Kelles-Krauzówna J.:** Opieka nad małoletnimi sierotami w projektach do „Kodeksu Stanisława Augusta”. Lwów. s. 63. Odb. z Roczn. Zakł. Nar. im. Ossol. t. I.
- Tylbor St.:** Próby reformy kodeksu cywilnego polskiego (1834–1854). Warszawa. s. XIV + 477. Prace Semin. Prawa Cywil. Univ. Warsz. nr. 1.
- Dounar-Zapolski M.:** Socyjalno-ekonomiczna struktura Litowska - Białoruska dzierżawy u XVI–XVIII stuleciach. Histar. - archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 1–66.
- Pieczeta W. I.: Sostaw naselenija w hospodarskich dworach w województwach zap. czasty Belorussii w poreformeniu epochi. Pracy Belar. Dzierz. Univ. u Mensku. 1923. nr. 4/5. s. 82–97; 1925. nr. 6/7. s. 299–307. R: K. Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 228–9.
- Mjakotin W. A.: Ocerki socjalnoj istoriji Ukrayiny w XVII–XVIII w. T. I. Wyp. I–III. Praga 1924. R: Doroszenko D., Na Czujoi Storone. 1925. kn. X. s. 282–6, kn. XIII. s. 250–9. I. K-cz., Zap. Czynu sw. Wasylia W. 1926. t. II. s. 458.
- Słabczenko M. E.:** Materijaly do ekonomiczno-socjalnoji istoriji Ukrayiny XIX stolittja. T. 2. Charkiw, Derž. Wyd. Ukr. s. 278.
- Schwieder I.:** Die soziale Struktur der ländlichen Bevölkerung des alten Kreises Beuthen um 1743 und die Auswirkung der Friderizianischen Agrarreformgesetzgebung im gleichen Gebiet. [Z 3-ma map.]. Mittell. d. Beuth. Gesch. u. Mus.-Ver. 1925/7. H. 7–10 s. 7–97.
- Faraniuk T.:** Winnycza szlachta w XVI w. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 23–31.
- Burdzejka A.:** Zemljasurer i zemljarob pa litouskamu statutu 1566 h. Pracy Belar. Dzierz. Univ. u Mensku. nr. 14/15. s. 126–38.
- Świętochowski A.: Historia chłopów polskich w zarysie. T. I. Lwów-Poznań 1925. s. XV + 523. R: Forst-Battaglia O., Lit. Zentralbl. nr. 11.
- Borries K.:** Ostdeutschlands Bauern und Bauernstand, Dorf und Dorfverfassung im Wandel der Jahrhunderte. Archiv f. innere Kolonisation. Bd. 19. s. 361–72.
- Schweitzer R.:** Vom Dorfrecht bei den schwäbischen Bauern in der Zeit ihrer Ansiedlung in Kleinpolen. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 207–11.
- Solowej Dm.:** Do pytania pro kilkist kripakiw na Ukrayini. Zap. ist. filiol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XI. s. 287–92.
- Kloeppel O.:** Siedlung und Stadtplanung im Osten. Vortrag. Berlin, Hackebeil. s. 43.
- Keyser:** Bericht über die Erforschung der ost- und westpreussischen Stadtpläne durch die Hist. Kommission. Altpreuss. Forsch. H. 2. s. 122–6.
- Schoenmaich G.:** Stadtgründungen und typische Stadtanlagen in Schlesien. Zeitschr. f. Gesch. Schles. 1926. Bd. 60. s. 1–18, 248. R: Hanisch E., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 436–8.
- Drużcycz W.:** Belaruskija mesty u historycznej literatury. Histar.-archeol. zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 249–76.
- Lange O.:** Lokacja miast Wielkopolski właściwej na prawie niemieckiem w wiekach średnich. Lwów 1925. s. 76. Pam. Hist.-Prawny. t. I. z. 5. R: Jedlicki S. M., Revue hist. t. 155. s. 172–3.
- Schwarzer O.:** Das Städtewesen in Schlesien geschichtlicher Entwicklung. Schles Monhefte. Jg. 4. s. 294–301.
- Knötel P.:** Aus alten schlesischen Städten. Schweidnitz, Heege. s. 127.
- Lutman R.:** Położenie prawno-polityczne Gdańska w dawnej Polsce. Roczn. Gdańsk. t. I. s. 59–82.
- Kaufmann K. J.:** Die staatliche Stellung Danzigs zu Polen in der Vergangenheit. Mitt. d. Akad. z. wiss. Erforsch. u. Pflege d. Deutschtums. H. 14. s. 505–8.
- Kloss E.:** Das Bürgerbuch der Stadt Konitz von 1550–1850. Hrsg. v. ... Danzig. Danz. Verlagsges. s. 110. Quell. u. Darstell. z. Gesch. Westpreußens. 13.
- Senrau A.:** Die älteste Verfassung der Neustadt Elbing. Mitt. d. Coppernicus-Ver. H. 35. s. 59–69.
- Drużcycz W.:** Mesta Mensk u kancy XV i paczatku XVI st. Pracy Belar. Dzierz. Univ. 1926. nr. 12. s. 1–22.
- R: K. Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 231–2. Iwanickij S., Praci Kom. dla wyucz. ist. zach. ruszk. ta wkrainisk. prawa. wyp. III. s. 438–9.
- Mesta Wilnja u perszaj pałowe XVI stalećja. Czatyrochsołtce Belaruskaha Druku. Mensk, Inst. Bel. Kult. 1926. s. 114–31.

Kowalenko Wl.: Geneza udziału stoł. m. Wilna w sejmach Rzeczypospolitej. (dok.). Aten. Wil. zesz. 12. s. 79—137.

Burdzejka A.: Narys socjalnoekonomiczna życia mesta Nawahradku u XVI staleczi. Histar.-archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 153—74.

Hruszewskyj O.: Łučke miszczanstwo w XVI w. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 1—12.

Klymenko P.: Misto i terytorija na Ukrajini za Hetmańsczyzny (1654—1767). Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. 1926. kn. VII—VIII. s. 309—57. R: Petrowskyj M., Ukrajina. kn. 5. s. 162—6.

Dobrowolskyj L.: Z mynułoho Choćwiśkoji okołoci m. Kyjiva Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XII. s. 204—22.

Hrochoweczyj D.: Dokumenty do istoriji m. Czernyhowa. Ukrajina. kn. 3. s. 108—10.

Seuberlich E.: Das älteste Bürgerbuch der Stadt Wenden in Livland. Kultur und Leben. Jg. 4. s. 107—12.

Szamraj H.: Czernihiwski ratuszni skarhy. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 40—52.

Ptaśnik J.: Reorganizacja Rady Krakowskiej z końcem XVIII w. Kwart. Hist. t. XLI. s. 96—102.

Szczerbakivskyj D.: Relikwiji stareho Kyjivskoho samowrjaduwanija. Kyjiv ta joho okołocia w istoriji i pamiatkach. (Zap. istor. sekcji Ukr. Akad. Nauk. 1926. t. XXII). s. 217—64.

Semrau A.: Die mittelalterlichen Willküre der Altstadt und der Neustadt Elbing. Mitt. d. Coppernicus-Ver. 1926. H. 34. s. 1—80.

— Die Willkür der Stadt Kulm von etwa 1400. Tanuze. H. 35. s. 29—58.

Fischer H.: Elbinger Gaststätten- und Strassenordnungen aus der ersten Hälfte des 15 Jahrh. Elbinger Jahrb. H. 5/6.

Semrau A.: Ein vorstädtisches Zinsregister der Stadt Kulm aus der Zeit von etwa 1320. Mitt. d. Coppernicus-Ver. H. 35. s. 24—8.

Millack W.: Der Artushof als Börse. Ostdeut. Monhefte. Jg. 7. s. 601—5.

Methner: Danziger Geburtsbriefe. Kultur u. Leben. 1926. Jg. 3. s. 338—42.

Muhl J.: Die Entenfängerzunft in Danzig. Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 17—29, 49—58.

Kersten G.: Geschichte der Schneider-Innung zu Brieg. Brieg, Kubisch. s. 24.

Zaleski Z.: Bractwo krawieckie chwaliszewskie. Kron. m. Poznania. t. V. s. 1—46. Odb. Poznań. s. 48.

Schmidt A.: Die Bankenbrüderschaften des Artushofes. Ostdeut. Monhefte. Jg. 7. s. 581—7.

Kowalczuk M.: Cech budowniczy we Lwowie za czasów polskich. Budowniczy. 1926. nr. 4—8 i odb.

Makowski B. ks.: Zabytki cechu krawieckiego w Kościerzynie. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 225—31.

Dauhaja Z.: Mahileuskae „bractwa prasałau. Histar.-archeoł. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 119—30.

Zaleski Z.: Bractwo krawieckie poznańskie przed r. 1793. Kron. m. Poznania. t. V. s. 109—56.

— Wolny cech krawiecki w Poznaniu. Monografja hist. 1427—1927. Poznań, W. Cech Kraw. s. 148.

— Bractwo krawieckie środeckie. Kron. m. Poznania. t. V. s. 157—69.

Studnicki Gizbert W.: Wybory w Wilnie w dniu ś. Mikołaja. Notatka archiw. Źródła Mocy. nr. 1. s. 85—6.

Zaleski Z.: Nazwy ulic w Poznaniu. Poznań, Magistrat. 1926. s. 104 + 1 mapa.

Schoppe G.: Nachträge zu Markgraf, Breslauer Strassennamen. Schles. Geschichtsbl. s. 43—5.

Schoenaich G.: Zur Geschichte der schlesischen Strassennamen. Tamze. s. 25—33.

Breuer M.: Die Weiss- und Sämischanbergerei in Breslau bis zum Dreissigjährigen Kriege. Zeitschr. f. Gesch. Schlesiens. Bd. 61. s. 108—69.

Semrau A.: Bürger, Einwohner und Gäste in den Städten des Ordensstaates. Mitt. d. Coppernicus-Ver. H. 35. s. 70—81.

Keyser E.: Die Bevölkerung Marienburgs am Ende der Ordenszeit. Ostdeut. Monhefte. 1926. Jg. 7. s. 186—7.

Charewiczowa Ł.: Ograniczenia gospodarcze nacyj schizmatycznych i żydów we Lwowie XV i XVI wieku. Kwart. Hist. 1925. t. XXXIX. s. 193—227. R: Karaczkiewskyj M., Ukrajina. kn. 4. s. 188—91.

Keyser: Zur Erforschung der deutschen Bevölkerungsgeschichte. Bericht üb. d. 15. Versamml. d. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. Breslau, Priebatsch. s. 40—1.

Curschmann: Die landesgeschichtlichen Aufgaben bei der Erforschung der Kolonisation Ostdeutschlands. Tamze. s. 34—6.

— Die Aufgaben der Historischen Kommissionen bei der Erforschung der mittelalterlichen Kolonisation Ostdeutschlands. Altpreuss. Forsch. H. 1. s. 15—40.

Johansen P.: Siedlungsforschung in Estland und Lettland. Deut. Siedlungsforschungen R. Kötzschke z. 60 Geburtst. dargebr. (Leipzig, Teubner).

Schmid H. F.: Die sozialgeschichtliche Auswertung der westslavischen Ortsnamen in ihrer Bedeutung für die Geschichte der ostdeutschen Kolonisation. Tamze.

R: J. P., Cesky Casop. Hist. t. 33. s. 647.

— Die sozialgeschichtliche Erforschung der mittelalterlichen deutschrechtlichen Siedlung auf polnischem Boden. Bericht üb. d. 15. Versamml. Deut. Historiker v. 3 bis 9 Okt. 1926. s. 37—9.

Kötzschke R.: Über den Ursprung und die geschichtliche Bedeutung der ostdeutschen Siedlung. Der ostdeutsche Volksboden. (Breslau). 1926. s. 7—26.

— u. Herrmann Br.: Die ostdeutsche Besiedelung vom 12 - 14 Jahrh. Leipzig, Teubner. s. 32.

— Die deutsche Wiederbesiedelung der ostelbischen Lande. Der ostdeutsche Volksboden. (Breslau). 1926. s. 152—79.

Pischke H.: Die Ostland-Grenzsiedlung namentlich in der Grenzmark und mittleren Ostmark. Ostmark. s. 49—53.

Krollmann: Siedlungsvorgänge im Ordensland. Ostdeut. Monhefte. 1926. Jg. 7. s. 116—21.

Lorentz Fr.: Die Bevölkerung der Kaschubei zur Ordenszeit. Zeitschr. d. Westpreuss. Geschver. 1926. H. 66. s. 7—67. R: Czaplewski ks., Kwart. Hist. t. XLI. s. 331—7.

Mitzka W.: Die Mennoniten in Russland und ihre Beziehungen zu Westpreussen. Staat u. Volkstum. (Berlin). 1926. s. 471—87.

Strunk H.: Über den niederdeutschen Anteil an der Altdanziger Bevölkerung. Altpreuss. Forsch. H. 1. s. 41—99.

Mortensen H. G.: Beiträge zu den Nationalitäten- und Siedlungsverhältnissen von Pr. Litauen. Berlin-Nowawes, Memelland-Verlag. s. 87—1 mapa.

Müller A.: Die preussisch-deutsche Kolonisation in Nordpolen und Litauen (Neuostpreussen). Dissert. Marburg. s. 41.

Urban F.: Wendentum und Deutschtum in der Lausitz. Pädagog. Warte. Jg. 34. s. 751—5.

Jungandreas W.: Die deutsche Besiedlung Schlesiens im Mittelalter. Mitteil. d. Schles. Ges. f. Volkskunde. 1926. Bd. 27 s. 132—7. R: Hanisch

E. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N F. Bd. 3. s. 292—3.

Schremmer W.: Die deutsche Besiedelung Schlesiens und der Ober-Lausitz. 2 Aufl. Breslau, Priebatsch. s. 68 — 8 tabl.

Bochalli: Zur Frage der Grenzsiedlung in Schlesien. Archiv für Innere Kolonisation. Bd. 19. s. 372—5.

Bechtel H.: Mittelalterliche Siedelung und Agrarverhältnisse im Posener Lande. Ein Beitrag zur Entstehungsgeschichte der Gutsherrschaft schmollers. Jahrb. 1925. Jg. 49. H. 1. s. 115—45. R: Iyc T., Kwart. Hist. t. XLI. s. 328—31.

Parchomenko W.: Słowiańska kolonizacja na Liwoberezji. Juwil. Zbirn. Dnipropetrowskoho lno. Dnipro. 1926.

Nandris G.: Migratiuni românesti în Carpati Galitiei și Moravie. Graiul Românesc. a. I. nr. 1—5. s. 99—104.

Tagliavini C.: Per la storia dei Valacchi in Moravia. Omagiu lui Ioan Bianu din partea colegilor si fostilor sai elevi. (Bucuresti). s. 321—5.

Lorenz Kl.: Der Schicksalsweg des deutschen Siedlungsdorfes in 700 jähr. Entwicklung. Ein Beitrag zu Bauer u. Scholle. Breslau, Priebatsch. [1926]. s. 80.

Picze'a W. I.: Istoria selskogo chozjajstwa i zemlewładjenija w Beforuszii. Cz. I (do k. XVI w.). Minsk, Narkomzem. s. 176.

Z. Z.: Wsie miejskie z r. 1253. Kron. m. Poznania. t. V. s. 96—8.

Tymieniecki K.: Z dziejów rozwoju wielkiej własności na Śląsku w XIII w. Prace Kom. Hist. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. t. IV. s. 235—98.

Zaborski B.: O ksztaltach wsi w Polsce i ich rozmieszczeniu. Kraków, Akad. Um. 1926. s. 121+1 mapa. Prace Kom. Etnogr. nr. 1.

R: Mgr., Ces. Casop. Hist. t. 33. s. 440.

Picze'a W.: Zameinaje prawa u statutach 1529 i 1566 hadou. Pracy Belar. Dział. Univ. u. Mensku. 1926. nr. II. s. 93—103, nr. 12. s. 95—117. R: K. Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 229.

Hruszewskyj O.: Hetmński ziemelui uniwersala 1660—1670 rr. Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 53—92.

Firsov N. N.: Krestjanskaja rewolucija na Rusi w XVII w. Istor. oczerk. Moskwa-Leningrad, Gosud. Izd - wo. s. 127.

Rutkowski J.: Le régime agraire en Pologne au XVIII-e siècle. Revue d'hist. écon. 1926. s. 473—505; 1927. s. 66—103. Odb. Paris, Rivière. s. 72.

Wieczorek Wl.: Z dziejów ustroju rolnego W. Ks. Litewskiego w XVIII w. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 16—8.

Neselowskyj O.: Najmyty ta najmyczky na Podilliu w XVIII st. Zap. Kamjaneć-Pod. Inst. Nar. Oświty. t. II. s. 1–38.

Jaroszewycz I.: Kapitalistyczna arenda na Ukraini za polskoj doby. Zas. soc.-ekon. widd. Ukr. Akad. Nauk. t. V–VI. s. 116–259.

Bahalij - Tatarynowa O.: Narysy z istorii wijskowych poszeć na Ukraini. Nauk. Zbirnyk Chark. nr. 5. s. 93–153.

Djakow H.: Do charakterystyki eksploatacji pokrepaczeno selanstwa. Tamże. s. 47–62.

Knapp G. Fr.: Die Bauernbefreiung und der Ursprung der Landarbeiter in den älteren Theilen Preussens. 2 Aufl. Bd. 1. s. XIX + 352. Bd. 2. s. VIII + 473. München, Duncker u. Huimbolt.

Mjałeszka M. W.: Panszczyyna na Białorusi. [1826–1857]. Polymja. 1924. nr. 4. s. 106–9; 1926. nr. 4 s. 117–9.

Hancowa-Bernikowa W.: Z żywija selanstwa Kyjowszczyzy za perszu połowynu XIX st. Selany „iszczuszycy swobody”. Ukraina. kn. 1/2. s. 133–43.

Nazareć O.: Do istoriji form borotby selan za wyzwolenja. Nauk. Zbirnyk Chark. nr. 5. s. 63–92.

Kamiński W.: Do istoriji reformy 1861 r. na Podilli. Studij z istoriji Ukrainy. T. I. Kyjiv 1926. s. 159–76.

Liberak M. A.: Stosunki własności w Tatrach polskich Wierchy. 1926. t. IV. s. 37–46.

Ziekursch J.: Hundert Jahre schleischer Agrargeschichte. Vom Hubertusburger Frieden bis zum Abschluss der Bauernbefreiung. 2 verm. Aufl. Breslau, Preuss u. Jünger. s. XV + 442.

Laubert M.: Die Posener Landwirtschaft vor 100 Jahren. Ostdeut. Heimatkalender. s. 63–6.

Kolankowski L.: „Pomiara włóczna“. Aten. Wil. t. IV. z. 13. s. 235–51.

Piczeta W. I.: Nakaz starostam i derżawcom i wołocznia ustanow. Trudy Belar. Hos. Uniw. w Mińsku. 1922. nr 2/3. s. 223–45. R: K Ch., Aten. Wil. zesz. 12. s. 227–8.

— Haspadarskija (wjaliakagnaskija) dwary u Zachodnich wołaścach Belarusi paśla reformy Źyhimonta-Auhusta. Histar.-archeoł. zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 97–118.

Gembicki I. K.: Wałoczna pamera Babrujskaha starostwa u XVII st. Nasz Kraj. (Mensk). 1926. nr. 12(15) s. 10–22.

Sochaniewicz K.: Ze studjów nad

staropolskimi miarami roli. [Komunikat]. Kwart. Hist. t. XLI. s. 721–2.

— Ślad, półśledzie, kwarta i kęs roli, (Ze studjów nad miarami roli w Wielkopolsce w XVI i XVII w.). Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 2. s. 40–1.

Loesch H.: Die Fränkische Hufe. Zeitschr. f. Gesch. Schlesiens. Bd. 61. s. 81–107.

Bujak Fr.: Notes critiques sur la théorie dominante de l'évolution économique. Paris, Rivière. s. 10.

Rutkowski J.: Le problème de la synthèse dans l'histoire économique. Revue de synthèse hist. t. 17 (43) s. 15–25.

Dziwulski St.: Polska szkoła ekonomiczna. Ekonomista. t. II/III. s. 50–75. Odb. Warszawa. s. 27.

Gargas S.: Geschichte der Nationalökonomie im alten Polen. Berlin, Prager. 1925. s. 151. R: Braun P. E., Zeitschr. f. d. gesamte Staatswiss. Bd. 82. s. 194–5.

Rutkowski J.: Histoire économique de la Pologne avant les partages. Paris, H. Champion. s. 268.

Kniat M.: Życie gospodarcze Pomorza (Prus Królewskich) w czasach Rzeczypospolitej. Roczn. Hist. t. III. s. 173–200. Odb. Poznań. s. 28.

Downar-Zapskij M. W.: Narodne chojajstwo Belorusii (1861–1914 rr.). Minsk, Gosplan BSSR. 1926. s. 240.

R: Kurc B., Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. X. s. 376–80.

Corvi M. A.: Tradycje historyczne stosunków gospodarczych italsko-polskich. Warszawa, Wyd. „Polonia-Italia“ s. 41.

Knackrick: Die volkswirtschaftliche Bedeutung der neuen oberschlesischen Grenze. Verwaltungs- und Wirtschaftsfragen Oberschlesiens. s. 39–61.

Lukaschek: Oberschlesische Probleme vor und nach der Grenzziehung. Tamże. s. 7–38.

Chełnik A.: Warunki gospodarczo-kulturalne na pograniczu kurpiowsko-mazurskim. Rozwój stosunków osiedleńczych, leśnych, rolnych i t. p. Lomża, Tow. Krajozn. s. 140.

Łowmiański H.: Stosunki gospodarcze na Litwie w w. XIII. [Komunikat]. Kwart. Hist. t. XLI. s. 731.

Dąbkowski P.: Stosunki gospodarcze ziemi halickiej w XV w. Lwów. s. 59. Pam. Hist. - Prawny. t. III. z. 4.

R: Załęcki G., Ekonomista t. IV. s. 196–8.

Inglot St.: Stosunki społeczno-gospodarcze ludności w dobrach biskupstwa włocławskiego w pierwszej połowie XVI w. Lwów. s. 95 + 1 mapa. Archiw. Tow. Nauk. we Lwowie. dz. II. t. III. z. 4.

R: Rutkowski J., Kwart. Hist. t. XLI. s. 634—5.

Rosenberg St.: Rozwój i geneza folwarku pańszczyźnianego w dobrach katedry gnieźnieńskiej w XVI w. Prace Kom. Hist. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. t. IV. s. 127—234.

Rutkowski J.: Podział dochodów w żupach ruskich za Zygmunta Augusta. Poznań, Tow. Przyj. Nauk. s. 156.

Kramarz W.: Stosunki gospodarcze w Przemyslu w I połowie XVII stulecia Roczn. Tow. Przyj. Nauk. w Przemyslu. 1925. t. VI. s. 103—59 i odb. R: Smołka J., Kwart. Hist. t. XL. s. 173—5.

Kaufvertrag betr. das Freischulzen-gut in Beyersdorf (Piotrowo) Parochie Polajewo, Kreis Obornik, vom 16. Juni 1637. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4 s. 461—4.

Baranowycz O.: Narysy małnatińsko-hospodarstwa na północy Wołyny u XVIII w. Studiji z istoriji Ukrainy. T. I. Kyjiw 1926. s. 1—90.

Neczyporenko P.: Umowy robitniczości prac na Baturynskich i Huculińskich „Nacjonalnych strojeniach“. (Na podstawie archiwicznych materiałów 1740—60 rr.). Istor.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 121—34.

Hoppe W.: Die Hanse und der Osten. Bremen, Friesen-Verl. s. 24. Hans. Volks-hefte. 14.

Groth P.: Handel Poznania z Zachodem w wiekach średnich. Kron. m. Poznania. t. V. s. 340—66.

Kutrzeba St.: Handel i przemysł [Gdańska] do r. 1793. Gdańsk. Praca zbior. s. 129—71.

Maleckiński K.: Najstarsze targi w Polsce i stosunek do miast przed kolonizacją na prawnie niemieckim. Lwów, Tow. Nauk. we Lwowie. s. 204. R: ega WI ks., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 162—3. Rauscher, Bratislava. nr. 1. s. 103—5.

Wojciechowski Z.: Najstarsze targi w Polsce. Uwagi krytyczne. [Z powodu pracy Malecyńskiego]. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 13—5 i osobno: Poznań, Fiszer. s. 51. Odb. z Pamiętnika ku czci P. Dąbkowskiego.

Ammann H.: Zur Geschichte der wirtschaftlichen Beziehungen zwischen Oberdeutschland und dem deutschen Nordosten im Mittelalter. Schles. Geschichtsbl. s. 49—57.

Keyser E.: Die Anfänge des deut-

schen Handels im Preussenlande. Hans. Geschichtsbl. Bd. 32. s. 57—80.

Charewiczowa Ł.: Handel średniowiecznego Lwowa. Lwów, Ossolineum. 1925 s. 156. R: Rosenberg M., Kwart. Hist. t. XLI. s. 158—61. Laubert, Hist. Ziesschr. Bd. 136. s. 187.

Raths E. R.: Die Entwicklung des Weichselhandels von der Mitte des 13. bis zum 15. Jahrh. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 269—81.

— Der Weichselhandel im 16. Jahrh. Tamże. s. 350—68, 391—407, 448—53.

Klymenko P. W.: Promisłowist i torhowla w podolskiej guberni na poczatku XIX w. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija) nr. 51. s. 1032—57.

Tyszczenko M.: Sukonna fabryka kyjiwskiego „Prykaza Obszczestwennego Pryzrjenija“. Ist.-geogr. Zbirnyk. t. I. s. 145—8.

Ohloblin O.: Tranzytnyj torh Ukrayiny za perszonią połowyną XIX. st. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XII. s. 234—52, kn. XV. s. 166—95.

Liberak M. A.: Górnictwo i hutnictwo w Tatrach polskich. Wierchy. t. 5. s. 13—30.

Modzalewski W.: Huty na Czerniawszczyznie. Kyjiw 1926. s. 191. R: Ohloblin O. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. X. s. 369—75.

Plewako O. A.: Z materiałami do istorii cukrowej promisłowości na Ukrainie. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na poszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 1001—31.

Bałaban M.: Studja historyczne. Warszawa, skł. gł. Freud i Ska. s. 197+ 16 tabl.

Meisl J.: Geschichte der Juden in Polen und Russland. Berlin 1921. s. XII + 342 R: Neufeld S., Monografie aus der histor. Liter. N. F. Bd. 16. s. 53—4.

Dokumente zur Geschichte der Juden in Polen. Menorah. Jg. 5. s. 360—4.

Ringelblum E.: Ze studiów nad dziejami Żydów na Mazowszu. Przegl. Hist. t. 26. s. 299—339.

Higier H.: Jakim był lekarz żydowski średniowiecza w Europie a zwłaszcza w Polsce. Arch. Hist. i Filoz. Medyc. t. VII. s. 47—71.

Laubert M.: Die Erwerbung des Bürgerrechts durch naturalisierte Juden in der Stadt Posen. Monatsschr. f. Gesch. u. Wissensch. d. Judentums. 1926. Jg. 70. s. 32—41.

Bloch Fr.: Die Juden in Militsch. Ein Kapitel aus der Geschichte der Niederlassung von Juden in Schlesien. Inaug.-Diss. Breslau. [1926]. s. 85.

Halpern F.: Geschichte der jüdischen Gemeinde zu Guttstadt. Ein Bei-

trag zur Geschichte der Juden im Ermeland. Guttstadt. s. 45.

Lewin L.: Die Laudessynode der grosspolnischen Judenschaft. Frankfurt a. M., Kauffmann. 1926. s. 126. R: Haase F., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 400.

Raurebe I.: Abram Kunki, jaurejwandrounik pa Belarusi u kancy XVII st. Hist.-Archeol. Zbornik. Inst. Bel. Kult. I. s. 353—6.

Schulsohn S. J.: Abstammung und Herkunft der Juden in der Bukowina

und im heutigen Rumänien. Jeschurun. Jg. 14. s. 633—48.

[Rozdział z dłuższej pracy: Die Geschichte der Juden in der Bukowina unter österl. Verwaltung (1774—1918).]

Balaban M.: Studien und Quellen zur Geschichte der frankistischen Bewegung in Polen. Livre d'hommage à la mémoire du Dr. Samuel Poznański. (Varsovie). s. 25—75. Odb. Warszawa. s. 51.

Luniński E.: Berek Joselowicz. Tyg. Ill. s. 748.

VIII. Oświata. Kultura.

a) Język.

Brückner A.: Dzieje języka polskiego. Wyd. III, zup. przerob. Warszawa, Bibl. Polska. 1925. [1927]. s. 338.

Łoś J.: Początki piśmiennictwa polskiego. (Przegl. d. zabytków językowych) Wyd. II. Lwów, Osolineum. 1922. s. XVI + 544. R: Hruszewskyj M., Ukraina, kn. 1/2. s. 198—200.

Najdawniejsze zabytki języka polskiego. Opr. W. Taszycki. Kraków, Sp. Wyd. s. XLII—147. Bibl. Nar. s. I. nr. 104.

Buzuk V.: Narys istorii ukraińskiej mowy. Wstęp, fonetyka i morfolohija. Kyjiw. s. 94. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. nr. 48.

Perec W.: K iżuczeniu „Słowa o polku Igorewie”. Leningrad, Akad. Nauk. 1926. s. 149. R: Rziga W., Ukraina kn. 3 s. 180—3.

— Słowo o polku Ihorewim. Panjatka fedałnoji Ukrayiny-Rusy XII w. Kyjiw, Ukr. Akad. Nauk. 1926. s. X + 357. R: Rziga W., Ukraina, kn. 3. s. 177—80. Parchomenko W., Czerwonyj Szlach 1926. nr. 11—12. s. 257—8. Speranskij M., Slavia. t. VI. s. 180—2.

Ohijenko I.: „Ruśki” perełkady w Chersonesie w 860 roci. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk (na podszanu D. I. Bahalija). nr. 51. s. 358—78.

Oesterreicher H.: Nieco o dziele polskim w jedenastojęzycznym słowniku Kalepina z r. 1590. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 465—73.

Nitsch K.: O nazwy naszych słowiańskich sąsiadów. I. Rusini czy Ukraińcy? Język Pol. s. 65—72.

Baudouin de Courtenay J.: Do artykułu prof. K. Nitscha: „Rusini czy Ukraińcy?”. Tamże. s. 116—8.

Ułaszyn H.: Rusini czy Ukraińcy? Tamże. s. 138—47.

Wasilewski L.: Ruski, rusiński czy ukraiński? Sprawy Narodowościowe. nr. 4. s. 388—92.

Hinskij G.: K woprosu o proischozdenii nazwanija „Belaja Ruš”. Slavia. t. VI. s. 388—93.

Lorentz Fr.: Geschichte der pomoraniischen (kaschubis hen) Sprache. Berlin, Gruyter. 1925. R: Marguilié A., Archiv f. slav. Philol. Bd. 41. s. 152—4.

Ślaski B.: Mrongowiusz jako leksykograf kaszubski. Slavia Occid. t. VI. s. 213—24.

Lorentz Fr.: Gramatyka pomorska. Cz. 1. Wstęp. Źródła. Transkrypcja. Z mapą. Poznań, Inst. Zach.-Slow. s. 72.

Fischer H.: Kaschubische Sprachreste im heutigen Sprachgebrauch. Unser Pommerland. Jg. 12. s. 310—3.

Lattermann A.: Deutsch-polnische Kulturbeziehungen im Spiegel der sprachlichen Entlehnungen. Deut. Schulzeitung in Polen. Jg. 7. s. 208—11, 222—5.

Miklosich Fr.: Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen. Hrsg. v. E. Bernecker. Heidelberg, Winter. s. 354.

R: Brückner A., Slavia Occid. t. VI. s. 403—4.

Bystroń J. St.: Nazwiska polskie. Lwów, Jakubowski. s. VIII—243. Lwow. Bibl. Sławiast. t. IV.

R: Taszycki W., Przegl. Współcz. nr. 66. s. 170—1. Brückner A., Kwart. Hist. t. XII. s. 611—6. Fischer A., Lud. 1926. s. II. t. V. s. 136—8.

Taszycki W.: Najdawniejsze polskie imiona osobowe. Rozpr. Akad. Um., wydz. filol. 1926. s. 124. R: Brückner A., Kwart. Hist. t. XII. s. 611—6. Flajshans V., Slavia t. 6. s. 129—33.

Kucharski E.: Imiona staropolskie. (Z podw. pr. c. W. Taszyckiego) Kraków, Akad. Um. 1926. R: Łoś J., Język Pol. s. 87—90.

Korduba M.: Nécessité et organisation de la collection des noms géographiques. Conférence des historiens des états de l'Europe orientale et du monde slave. I-ère Partie.

Kozierowski St.: Badania nazwy topograficznych na obszarze dawniej wschodniej Wielkopolski. T. VI. A—O. Poznań, Inst. Wydawn. s. X + 325. R: Brückner A., Zeitschr. f. Ortsnamenforsch. Bd. 3. H. 1. s. 77—8.

Strunk H.: Die Sammlung der Flurnamen im deutschen Volksgebiet unter besonderer Berücksichtigung Ost- und

Westpreussens. Mit einem Anhang und 1 Flurkarte. Die Flurnamen der Landgemeinde Praust (Kreis Danziger Höhe). Danzig, Kafemann, s. 25.

— Aufruf zur Sammlung der ost- und westpreussischen Flurnamen. Alt-preuss. Forsch. H. 2. s. 127—37.

Stomber Fr.: Unsere Ortsnamen im Spiegel der Geschichte. Unsere masur. Heimat. 1926. s. 170—83.

Rink J.: Die Orts- und Flurnamen der Koschneideri. Danzig, Danz. Verlagsges. 1926. s. 195. R: Strunk H., Mitt. d. Westpreuss. Geschver. s. 30—35. Lorentz F., Tamze, s. 35—44. Strunk H., Alt-preuss. Forsch. H. 1. s. 158—60.

Jungandreas W.: Die Erforschung der deutschen Ortsnamen Schlesiens in den letzten fünfzig Jahren. Zeitschr. f. Ortsnamenforsch. 1926. Bd. 2. s. 235—7.

Kuck W.: Die nordöstliche Sprachgrenze des Ermlandes. Teuthonista. 1926. Jg. 2. H. 2.

Lehr - Śpaliński T.: Pochodzenie i rozposzechnienie wyrazu „król“ w polszczyźnie i innych językach słowiańskich. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 44—53.

Taszycki W.: Polskie ksiądz, księga. Slavia. t. VI. s. 265—6.

Rudnicki M.: Odra i Drawa. Slavia Occid. t. VI. s. 370—88.

- Wda i Gwda. Tamże. s. 343—69.
- Wda i Wiśla. Tamże. s. 315—42.
- Nazwa rzeki Bug. Tamże. s. 308—14.

Ilinski G.: Reka Tanew. Tamże. s. 256—8.

Taszycki W.: Ze studjów nad polskim imieniem osobowem. III. Sancygniow. Język Pol. s. 147—50.

Jaszunski S.: Supraśl. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 152—64.

Gancow W. M.: Osobennosti jazyka Radziwilowskogo Kenigsberskogo) spiska letopisi. Izw. otd. russk. jaz. i slow. Akad. Nauk. SSSR. t. XXXII. s. 177—242.

Wouk-Lewanowicz O.: Forma „proszala u buduczym“ (budu-l) u mowe dokumentau „Litouskaj Metryki“. Pracy Belar. Dzjarž. Uniw. u Mensku. nr. 16. s. 68—78.

Čwjatkou L. M.: Uwahi ab mowe filematau. Tamże. s. 79—103.

b) Literatura.

Grabowski T.: Wstęp do nauki literatury ze szczególnem uwzględnieniem

literatury polskiej. Lwów, Jakubowski. s. 158.

R: Richter J. Br., Pan. Lit. t. 24. s. 455—63. Wojciechowski K.: Uwagi wstępne do badań nad nowszą literaturą polską. Lwów, Księgarnica-Atlas. 1926. s. 43. R: Piłomieliński J. E., Ruch Lit. t. 11. s. 22—4.

Pilat R.: Historja literatury polskiej od czasów najdawn. do r. 1815. Wykłady uniw. T. I. Cz. I—II. Opr. St. Kosowskij. Warszawa, Góbethner. 1926. R: Brückner A., Pan. Lit. t. 24. s. 204—10. Tenże, Ruch Lit. s. 116—6. Krzyżanowski J., Przegl. Współcz. nr. 66. s. 154—8. Łoś J., Język Pol. s. 156—8.

Dobrzycki St.: Historja literatury polskiej. T. I. Literatura Polski niepodległej. Poznań, nakł. aut. s. VIII + 600.

Wojciechowski K.: Dzieje literatury polskiej. Wyd. II. Lwów, Księgarnica-Atlas. 1926. s. VIII + 360. R: Sternbach H., Lit. Zentralbl. s. 2019—20. Birkenmajer J., Myśl Nar. s. 34—6.

Chrzanowski I.: Historia literatury polskiej. (Przegląd wydawnictw i opracowań naukowych). Ser. II. 1922—1924. Cz. I—III. Slavia. 1925. t. IV. s. 160—77, 370—82; 1927. t. VI. s. 153—72.

Kridl M.: Badania nad literaturą polską. Przegląd ważn. prac i wydawnictw, ogóln. w r. 1926. Przegl. Współcz. nr. 63. s. 137—50.

Ciechanowska Z.: Prace historyczno-literackie w r. 1926. Przegl. Powsz. nr. 519 s. 366—71, nr. 520. s. 89—117, nr. 521. s. 231—48, nr. 522. s. 355—67. Odb. Kraków. s. 76.

Forst-Battaglia O.: Neues polnisches Schrifttum. (Przegląd prac). Lit. Zentralbl. nr. 16.

— Polnisches Schrifttum zur Literatur- und Kunsts geschichte. Tamże. nr. 16.

Grabowski T.: Literatura polska na Pomorzu. Roczniki Histor. t. III. s. 201—16.

— Z dziejów literatury gdańskiej. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 9—10 oraz p. t. Literatura gdańska i o Gdańsku. Gdańsk. Praca zbior. s. 453—76.

Hruszewski M.: Istorija ukraińskoj literatury. T. V. Wyp. 1. Kyjiw, Derž. Wyd. Ukr. 1926. s. 202. R: Markowskyj M., Ukraina. kn. 3. s. 183—7.

— — — Wyp. 2. s. 203—516. Woźniak M.: Istorija ukraińskoj literatury. T. I—III. Lwiw, Proświta. 1920/1. s. 310, 412, 562. R: Markowskyj M., Ukraina. kn. 6. s. 167—72.

Krzyżanowski J.: Z dziejów „Dekameronu“ w Polsce. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 237—50 i nadb.

Mortkowiczówna H.: Podanie o Wandzie. Dzieje wątku literackiego. Warszawa, Tow. Wyd. s. 140 + 10 tabl.

Ganszyniec R.: Polskie listy mitosne dawnych czasów. Lwów, Ossolineum, 1925. s. XI + 239. R: Vrtel-Wierczyński St., Kwart. Hist. t. XLI. s. 320—1.

Peret W. M.: Issledowaniia i materiały po istorii starinnoj ukraïnskoj literatury XVI—XVIII ww. Sborn. otd. russk. jaz. i slow. Akad. Nauk SSSR. t. 101. nr. 2.

- Ganszyniec R.**: Polonolatina. VII—IX. Pam. Lit. t. 24. s. 86—105.
- Słoński S.**: Przyczynek do dziejów Psalterza Puławskiego. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 165—7.
- Janów J.**: Przekłady staropolscie Nowego Testamentu (Rkpis Bibl. Jag. nr. 3836, inkun. Bibl. Ossol. nr. 60.862 i rkpis Bibl. Ordyn. Zamoj. nr. 1116). Spraw. Tow. Nauk. we Lwowie. t. VII. s. 6—11.
- Birkenmajer L.: Mikołaj Wodka z Kwidzynia. Toruń, Tow. Nauk. 1926. s. 163. R: Konopka K. ks., Przegl. Powsz. nr. 519. s. 376—8.
- Huszti J.**: Callimachus Experiens költményei Mátyás királyhoz. Értekezések a nyelv és széptud. köréből kiadja a Mag. Tud. Akadémia. t. 24. s. 299—322. Ódb. Budapest. s. 22.
- Wędkiewicz St.**: Królowie Jan Olbracht i Jan Sobieski w legendach i piśmiennictwie Rumunów. Spraw. Akad. Um. nr. 1.
- Brachvogel E.**: Zur Kopernikusforschung. Zeitschr. f. Gesch. Ermlands. Bd. 23. s. 190—5.
- Warschauer A.**: Die Geschichte des Streites um die Nationalität des Kopernikus. Mitteil. d. hist. Ges. f. Posen. 1925. H. 1. s. 1—26.
- Tyc T.**: Inwektywa na Litwinów i Polaków z XV w. Aten. Wil. zesz. 13. s. 459—62.
- Fijalek J. ks.**: Początki cenzury książek i pism w kościele rzym.-kat. i w Polsce. Spraw. Akad. Um. nr. 2.
- Clarotti G.: I primordi della letteratura politica in Polonia. La Vita Ital. 1926. giugno-agosto. R: Pollak R., Przegl. Współc. nr. 60. s. 461—5.
- Brahmer M.**: Petrarckizm w poezji polskiej XVI w. Kraków, skł. gł. Kasa Mian. s. VII + 244. Prace Hist. - Lit. nr. 27.
- R: Karyłowski T. ks., Przegl. Powsz. nr. 520. s. 126—7.
- Ćwikliński L.**: O wydaniu spuścizny Klemensa Janickiego (Janiciusa). Spraw. Akad. Um. nr. 5.
- Gaertner H.**: Autorstwo wierszy polskich wydanych przy Zwierciadle Mikołaja Reja. Spraw. Tow. Nauk. we Lwowie. t. VII. s. 4—6
- Budka Wl.**: Person cztery w rejowym „Warwasie“. Silva Rer. s. 158—9.
- Kot St.**: Pobyty Jana Kochanowskiego w Królewcu (na tle studiów zagran. poetry). Spraw. Akad. Um. nr. 4.
- Pollak R.**: Uwagi nad „Dworzaniem“ Górnickiego. Tamże. nr. 10.
- Cicero w „Dworzaninie“ Górnickiego. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 275—91.
- Tync St.**: Dwa polskie kazania protestanckie Marcina Murzyńskiego Muriniusa. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 150—6.
- Brückner A.**: Historja o Ekwanusie. Pam. Lit. t. 24. s 348—50.
- Miaskowski K. ks.**: Erazma Glicznera „Kronika żywota, nauki i spraw Jezusa Chrystusa“ (Grodzisk 1579). Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 205—25, 257—68.
- Kotula R.**: Źródź dziejów tłumaczeń Owidiusza w Polsce. [Melchior Kurzelowczyk]. Pam. Lit. t. 24. s. 136—45.
- Selig S.**: Świrski jako tłumacz Georgika Wergilego. Tamże. s. 350—9.
- Bialecki A. ks.**: Powodowskiego kazanie na pogrzebie Stefana Batorego. Przegl. Romil. nr. 2. s. 118—24.
- Piotuchowicz M.**: Franciszek Skaryna i jego literaturarna dziedzina. Czatrrocztolecze Belaruskaja Druku. Mensk, Inst. Bel. Kult. 1926. s. 157—79.
- Kołodzieczyk J.**: Szymon Syrenjusz i jego „zielnik“. [W. XVI XVII]. Ziemia. s. 123—7.
- Ptański J.**: Wiadomości o trzech lwowskich padewczykach. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi) s. 195 206.
- Treść: 1) Joannes Ursinus Leopolensis; 2) Szymon Birkowski; 3) Mikołaj Fatowicz.
- Wojtkowski A.**: „Tryumf Poznański“. Kron. m. Poznania. 1926. t. IV. s. 79—80.
- Korbut G.**: Historia Moschovitica. Ruch Lit. 1926. s. 318—9.
- Gładysz Br. ks.**: Motywy polskie w poezji M. K. Sarbiewskiego. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 9.
- Pollak R.**: Dwa „zaginione“ utwory Andrzeja Zbylitowskiego. Silva Rer. s. 49 50.
- Brückner A.**: „Paskwalina“ S. Twardowskiego. Pam. Lit. t. 24. s. 14—23.
- Małecki M.**: Czas powstania Rokoszan. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 458—64.
- Cepnicki H.**: Józef Bartłomiej Zimorowicz. Zarys życia i działalności [Lwów] s. 16.
- Kot St.**: Hugo Grotius a Polska. Reform. w Pol. 1926 nr 13—16. Odb. Kraków 1926 s. 50. R: Urban J. ks., Przegl. Powsz. nr. 518. s. 215—6.
- Dauhijała Ź.**: Z białoruska piśmienstwa XVII stal. I. Twory Cypriana Kamunjaki „List da Abúchowicza“ i „Pramowa Mjałeszki“. Pracy Bel. Dzjarž. Uniwersytetu Mensku. nr. 16. s. 169—211.

Wozniak M.: Iz zbirnika Kondraćko kohu kincia XVII w. Zap. Tow. Szewcz. t. 146. s. 155—79.

Popow P. M.: Panegiryk Krzonowicza Lazarju Baranowyczu — newidome czernihiwske wydannja 80-ch rokiw XVII w. Zbirn. ist. filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. (na poszam D. I. Bahalija). nr. 51. s. 668—97.

Bielak F.: „Mesjanizm“ Kochowskiego w świetle poglądów pisarzy XVII w. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 449—557.

Badecki K.: Literatura mieszczańska w Polsce XVII w. Lwów 1925. s. 513 - 9 tabl. R: Mocarski Z., Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 120—9. Skulski R., Pam. Lit. t. 24. s. 474—6.

— Marancja, komedia lwowska z początku XVII stulecia. Pam. Lit. t. 24. s. 425—54. Odb. Lwów. s. 34.

Lempicki St.: Nieznaný kancjonał z Byczyny na Śląsku z XVII w. Spraw. Tow. Nauk. we Lwowie. t. VII. s. 77—82.

Brahmer M.: Echa Ariosta i Marina w „Tobjasz Wyzwolonym“ St H. Lubomirskiego. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 292—304.

M. P.: Czasopismiennictwo polskie w Prusach Wschodnich: „Poczta Królewiecka“. [1718—1720]. Tyg. Ill. s. 397—8.

Mocarski Z.: Psalmy polskie Sylwiusza Wilhelma Ringeltaubego. Zap. Tow. Nauk. w Toruniu. 1926/8. t. VII. s. 112—7.

Birkmajerowa Z.: Z młodzieńczych lat Jana Daniela Janockiego. Prace Kom. Hist. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. t. IV. s. 1—126.

Krewećkyj I.: Poczatki presy na Ukraini, 1776—1850. Lwiw. s. 26. Odb. z Zap. Nauk. Tow. Szewcz. 1926. t. 144/5.

Smoleński W.: Monteskjusz w Polsce w w. XVIII. Warszawa, Kasa Mian. s. 104.

R: A. Sz., Myśl Nar. s. 374—5.

Bernacki L.: Teatr, dramat i muzyka za Stanisławem Augusta. T. I—II Lwów, Ossolineum. 1925. R: Forst-Battaglia O., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 149—50.

Kołodziejczyk J.: X. Ładowski i jego „Historia naturalna“ przez „alfabet ułożona“. Ziemia. s. 370—3.

Kisiel L.: „Pan Podstoli“ wobec „Monitora“. Księga Pam. Gimn. Państw. w Kowlu. Kowel 1926. s. 53—147. R: Krzyżanowski J., Ruch Lit. s. 51—3.

Gubrynowicz Br.: Walka o mitologię. (Epizod z dziejów krytyki literackiej w Polsce w XVIII w.). Prace Filol.

XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 489—500. Odb. Warszawa. s. 14.

Helsztyński St.: English literature in 18-th century Poland. Slav. Review. vol. 6. nr. 16. s. 142—9.

Klarnerówna Z.: Slow anofilstwo w literaturze polskiej lat 1800 do 1848. Warszawa, Kasa Mian. 1926. s. VIII + 302 R: Gardner M. M., Slav. Review. vol. 5. s. 696—7. Paul K., Casop. pro modern filol. a liter. t. XIII. s. 161—3. R: Golębek J., Ruch Lit. s. 83—4.

Chrząbowski I.: Niemcewicz, jako miłośnik i obronca mowy ojczystej. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 260—74.

Kallenbach J.: „Dwa stołki“ J. U. Niemcewicza. Nieznana kom. djā z r. 1830. Przegl. Powsz. nr. 523—524. s. 26—44.

Leśniewski Cz.: Bohusz — nie Staścic. Przegl. Hist. t. 26. s. 385—95.

Urbanski J.: Mowy masoniske Stan. Potockiego (Uwagi bibliogr. i materiały). Pam. Lit. t. 24. s. 359—68.

Gubrynowicz Br.: O nieznanych utworach W. Reklewskiego. Tamże. s. 368—97.

Wężyk Fr.: Korespondencja z Michałem Wiszniewskim. Wyd. L. Bernacki. Tamże s. 145 67. Odb. Lwów. s. 26.

Wojciechowski K.: Historia powieści w Polsce Lwów. Gubrynowicz. 1925. s. II + 314. R: Sternbach H., Lit. Zentralbl. nr. 23.

Bańkowski P.: Udział Michała Podczaszyńskiego w „Revue Encyclopédique“. (Notatka bibliogr.) Pam. Lit. t. 24. s. 106—11.

Ujejski J.: Antoni Małczewski. Poeta i poemat. Warszawa 1921. s. 488. R: Rychlik E., Ukraina. kn. 5. s. 167—70.

Hnatuk W.: Wpływ MakSYMOWYCZA na polsko-ukraińsku szkolu. Ukraina. kn. 6. s. 101—6.

Suchodolski B.: Seweryn Goszczyński. Życie i dzieła. Warszawa, Kasa Mian. s. 313 + IX.

Wasilewski Z.: Seweryn Goszczyński. Poażna 1923. s. 278. R: Rychlik E., Ukraina. kn. 5. s. 171—2.

Pigoń St.: Wiersz przypisany Gozsyczynskiemu. [„Samotność“]. Ruch Lit. s. 112—3.

— „Występne“ książki. Kartka z dziejów procesu filareckiego. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 168—81.

Senkowicz A.: Wydania dzieł A. Mickiewicza w ciągu stulecia. Lwów, Księgarnica-Atlas. 1926. s. 230. R: Pigoń St., Ruch Lit. s. 25—6. Hanisch E., Hist. Jahrb. Bd. 47. s. 636.

Brensztejn M.: Bibliografia utworów Mickiewicza przełożonych na język litewski. Źródła Mocy. nr. 1. s. 69—79.

Kon P.: Przekłady mickiewiczowskie w literaturze hebrajskiej i żydowskiej. Mickiewicz w języku karaimskim. Tamże. s. 47–68. Odb. Wilno. s. 24.

Tychowski P.: Adam Mickiewicz w ukraińskich przekładach. Nauk. Zbiory Chark. 1921. s. 99–122. R: Golabek J., Ruw-Liter. s. 53.

Górski K.: Mickiewicz jako historyk i krytyk czeskiej literatury. Pam. Lit. 1925/6. t. 22/3. s. 286–316. R: B. V., Casop. pro moderni filol. a liter. t. XIII. s. 282–4.

Schipper H.: Sentymentalizm w twórczości Mickiewicza. Lwów, Ossolineum. 1926. s. VI–311. Badania. Lit. I. II R: Bielak Fr., Przegl. Współ z. nr. 60. s. 159–61. Richter J. Br., Pam. Lit. t. 24. s. 231–4.

Brensztejn M. i Otrębski J.: Dajny litewskie, zapisane przez Adama Mickiewicza. Wilno. s. 25+1 tabl. Rozpr. i Mat. Wydz. I. Tow. Przyj. Nauk w Wilnie. t. I. z. 4.

Breitmeier K.: Dwie „Grażyny“. Jasło, skł. gl. Gebethner. s. 62.

R: Skwarezyńska St., Pam. Lit. t. 24. s. 476–8.

— Szkice literackie. Jasło, skł. gl. Strzelcza. s. 113.

M. i. A. Mickiewicz, „Zaloty“. — Antemurale Christianitatis.

R: Skwarezyńska St., j. w., s. 478–9.

Kolbuszewski St.: Pieśń o Aldonę losach. (Próba rekonstrukcji pierwszego pomysłu „Konrada Wallenroda“). Poznani, Rzepecki. s. 30.

R: Blaith R., Ruch Lit. s. 209–12.

Blaith R.: „Do przyjaciół Moskali“. I. Geneza od zewnątrz. II. Geneza od wewnątrz. Ruch Lit. s. 11–5, 39–44.

Armand Lévy, compagnon de Mickiewicz. Intermédiaire des chercheurs et curieux. 20–30 oct. 10 déc.

Hahn W.: Kazimierz i Jan Machniccy. (Mickiewicza „Dziadów cz. III“). Żeromskiego: „Wszystko i nic“. Gościńskiego „Król zameczyska“). Przegl. Powisz. nr. 522, s. 341–54 i nadb.

Lewak A.: Z nieznanych rękopisów Adama Mickiewicza [w zbiorach p. de Choisy, wnuczki poety]. Przegl. Współcz. nr. 62. s. 456–62.

Mensik J.: Mickiewicz a Mácha. Časop. pro moderni filol. a liter. t. XIII. s. 229–49.

Pinto O.: Le poesie orientali di Mickiewicz e di Słowacki. Rivista di letter. slave. s. 362–8.

Sochaniewicz K.: Na marginesie „Pana Tadeusza“. Pojęcia agronomiczno-miernicze u A. Mickiewicza. Ruch Lit. s. 165–9.

Tarnawski W.: Z dziejów wpływu „Ossiana“ w Polsce. Prace Filol. XII. (Prace Polon. ofiar. J. Łosiowi). s. 223–36.

Koczorowski St. P.: Bibliographie des principales traductions françaises des œuvres de Jules Słowacki. Paris, Assoc. France-Pologne. s. 6.

Kleiner J.: Juliusz Słowacki. Dzieje twórczości. T. III. Okres Beniowskiego. Wyd. II. Lwów, Ossolineum. 1928. [1927]. s. 329+6 il.

— T IV. Poeta mistyk. Warszawa, Gebethner. Cz. I. s. 399+7 il. Cz. II. s. 580+7 il.

Janik M.: Juliusz Słowacki, 1809–1849. Próba syntezy. Kraków, Sp. Wyd. s. 110+2 tabl. Z Hist. i Liter. nr. 33.

Grabowski T.: Juliusz Słowacki, jego żywot i dzieła na tle epoki. Wyd. 2, uzuip. T. I–II. Poznań, Tow. Przyj. Nauk. 1920–1926. R: Hartleb M., Ruch Lit. s. 53–5.

Łednicki V.: Jules Słowacki (1809–1849). Revue de l'Univ. de Bruxelles. 1927/28. a. 33. s. 45–74.

Maver G.: Juliusz Słowacki nell'ultimo decennio. Rivista di letter. slave. s. 352–61, 541–59.

Lorentowicz J.: Juliusz Słowacki wśród Francuzów. Szkic liter. Warszawa, Hoesick. s. 66+1 tabl.

Windakiewicz St.: Słowacki we Włoszech. Przegl. Współcz. nr. 63. s. 45–56.

Chrzanowski I.: Słowacki wobec Rzymu i przeszłości Polski. Myśl Nar. s. 262–3.

Wojtkowski A.: Juliusz Słowacki w Poznaniu. Poznań. s. 35. Odb. z Kujriera Pozn.

Kallenbach J.: Wiadomość o autografie „Balladyny“. Przegl. Współcz. nr. 68. s. 389–92.

Studia o Słowackim. Warszawa, Wojnar. s. 109. Prace Kon. do badań nad hist. liter. i oświaty. t. II. z. 3.

Treść Drogoziewski A.: Komentarze do dzieł Stęgo. I. Hugo; Boleski A.; „Kordjan“ jako teren „walki z Adamem“; Komarnicki L.: Kolorysta Stęgo.

Kallenbach J.: Towianizm na tle historycznym. Kraków 1922. s. 192. R: Szmydtowa Z., Pam. Lit. t. 24. s. 479–82. S. C., Myśl Nar. s. 75–6.

Borgese A. G.: Ottocento Europeo. Milano, Treves. s. 272.

[M. i. ustęp o towianizmie we Włoszech].

Gromska J.: Zygmunt Krasiński. Rivista di letter. slave. s. 233–9.

Cernobajev V.: Studien zu Krasiński's „Irydion“; I. Der „Irydion“ und Schiller's „Fiesko“. Zeitschr. f. slav. Philol. Bd. 4. s. 84–90.

Jakubowska Z.: Zapomniane utwory Edmunda Wasilewskiego. Ruch Lit. s. 113–5.

Bielak Fr.: Skreślenia cenzora austriackiego w dramacie Syrokomli. [„Zofja, księżniczka śląska”, 1859].
Silva Rev. s. 50–3.

Grabowski T.: Krytyka literacka w Wielkopolsce za dni Libelta i Cybulskiego. Spraw. Tow. Nauk. we Lwowie. t. VII. s. 13–5.

Paul K.: Slovanské literatury w Muzejniku. Casop. Nár. Musea. 1926. t. 100.

[Na pierwszym miejscu o literaturze polskiej].

Arasymowycz Ł.: T. H. Szewczenko w polskich perełkach. Zap. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. kn. XII. s. 78–102.

Pantelejmon Kulisz. Zbirnyk prać Komisji dla wydania pamiatok nowitnho pyšmenstwa. Za red. S. Jefremowa ta O. Doroszkewycza. Kyjiw. s. 199. Zbirn. ist.-filol. widd. Ukr. Akad. Nauk. nr. 53.

Komarnicki L.: List Aleksandra Grozy do Zygmunta Komarnickiego. Pam. Lit. t. 24. s. 167–72.

Szczurat W.: Iwan Franko i tajni kružky w akadem. gimnaziji u Lwovi. Ukr. Szkoła. 1926. t. I. zesz. 13/14. s. 6–12.

Szweykowski Z.: „Lalka” Bolesława Prusa. Warszawa, Gebethner. s. 362.

R: Kleiner J., Ruch Lit. s. 183–5

Wojciechowski K.: Henryk Sienkiewicz. Lwów 1925. s. VII + 158. R: Sternbach H., Lit. Zentralbl. nr. 23

Kijas J.: Źródła historyczne powieści „Ogniem i mieczem”. Pam. Lit. t. 24. s. 119–35.

c) Szkolnictwo.

Tyniec St.: Kilka uwag z historiografii szkolnej Pomorza Polskiego. Minerwa Pol. s. 240–54.

Wanczura A.: Kilka uwag o krytyce i krytykach „Szkołnictwa w starej Rusi”. Tamże. s. 401–12. Odb. Lwów. s. 11.

Clemenz Br.: Geschichte des schleischen Bildungswesens im Mittelalter. Durchges. von L. Schulte. Mit e. Vorw. v. H. Hoffmann. Liegnitz, Schlesierzentrale. s. III + 206.

Wotschke Th.: Polnische Studenten in Wittenberg. Jahr. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. Bd. 2. H. 2. s. 169–200. Tenze, Polnische Studenten in Heidelberg. Tamże. H. 3. s. 46–67. Tenze, Zur Studiengeschichte des Labischiner Grafen Latalski. Tamże. H. 1. s. 19–25. R: Stachow B., Minerwa Pol. s. 417–21.

— Polnische Studenten in Leiden. Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. Bd. 3. H. 4. s. 461–86.

Wojtkowski A.: Polacy na studiach w Ingolstadtzie. Minerwa Pol. s. 276–9.

Kot St.: Stosunki Polaków z Uniwersytetem lwowskim. Tamże. s. 199–224.

Fidziński F.: Wychowanie u Ormian w Polsce według praw z 1519 r. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 1–4.

Mazurkiewicz K. ks.: Benedykt Herbest. Cz. I. Poznań, Fliszer. 1925. s. 275. R: Bielawski Z. ks., Przegl. Teol. zesz. 1. s. 79–81. Lechicki Cz., Minerwa Pol. s. 186–7. Węglewicz M. ks., Aten. Kapł. t. 20. s. 424–6.

— Początki Akademii Lubrańskiego w Poznaniu (1519–1535). Poznań 1921. s. 186. R: Lechicki Cz., j. w., s. 185–6.

Reu J. M.: Quellen zur Geschichte des kirchlichen Unterrichts in der evang. Kirche Deutschlands zwischen 1530 und 1600. Abt. 1. Hälfte 1. Gütersloh, Bertelsmann. s. VII + 503.

W cz. III: Ord-, nord- u. westdeutsche Katholiken.

Charłampowicz K.: Polski wpływ na szkolnictwo ruskie w XVI i XVII stuleciu. Lwów 1924. s. 41. R: Skoczek J., Minerwa Pol. s. 291–3.

Krypjakewycz I.: Lwińska bratiska szkoła XVI–XVII w. Ukr. Szkoła. 1926. t. I. z. 17/18. s. 1–10.

Tyniec St.: Dzieje gimnazjum toruńskiego (1568–1793). I. Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. t. 34. s. 55–284.

Die Matrikel des päpstlichen Seminars zu Braunsberg, 1578–1798 Hrsg. v. G. Lühr. Braunsberg 1925/6. s. 213. Monum. Hist. Warm. Bd. XI. R: Toloczo Wl. o., Zap. Czynna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 445–8. Haase F., Jahrb. f. Kult. u. Gesch. d. Slaven. N. F. Bd. 3. s. 400–1.

Budka Wl.: Nowe źródła do zatargu scholarów krakowskich z kanonikiem Andrzejem Czarnkowskim w 1549 r. Kwart. Hist. t. XLI. s. 90–6.

Hornowska M.: Przyczynek do dziejów reformy szkół w Polsce [diarjusz z sejmu piotrka, 1562]. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 4–6.

Skoczek J.: List Wojciecha Nosowskiego, studenta Uniwersytetu krak. do lwowskiej rady miejskiej z r. 1630. Minerwa Pol. s. 279–81.

Musioł L.: Instrukcje dla rektorów szkół parafialnych na Śląsku pod koniec XVII w. Tamże. s. 267–76.

Sawicz A.: Zapadno-russkie uniarskie szkoły XVII–XVIII ww. Pracy Belar. Działar. Univ. 1922. nr. 1. s. 161–75, nr. 2/3. s. 180–97. R: Charłampowicz K., Ukraina. kn. 1/2. s. 200–1.

Widajewicz J.: Szkoła parafialna w Buszczu w XVII i XVIII w. Minerwa Pol. s. 156–61.

Freundlich A.: Studja paniczów polskich w XVIII w. w Paryżu. Tamże. s. 162—7.

Konarski St.: Ustawy szkolne. Wyd. J. Czubeli. Wstęp St. Kota. Warszawa, Arct. 1925. Bibl. Pis. Pedag. nr. 1. R: Pohoska H., Minerwa Pol. s. 80.

Ustawodawstwo szkolne za czasów Komisji Edukacji Narodowej. Rozporządzenia, ustawy pedag. i organizac. (1773—1793). Wyd. J. Lewicki. Warszawa, Arct. 1925. s. LXXVIII + 456. R: Pohoska H., j. w., s. 86.

Wierzbowski T.: Szkoły parafialne w Polsce i na Litwie za czasów Komisji Edukacji Narodowej, 1773—1794. Kraków 1921. s. 244. R: Pohoska H., j. w., s. 80—2.

Węglewicz M. ks.: J. A. Komeńskiego Didactica Magna i system szkolny Komisji Edukacji Narodowej. (Studium porówn.) Warszawa. s. 156.

Rostafiński J.: Botanika i zoologia dla szkół narodowych, pierwszy raz wydane w latach 1785—1789. Minerwa Pol. s. 18—33.

Hornowska M.: O Komisji Edukacyjnej. „Rezonowania w różnych materiaach” (1788—1791). Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 48—51.

Lewicki J.: Mowa ks. Hugona Kołłątaja do prześwietnej Komisji Edukacji Narodowej imieniem młodzi polskiej w 1776 r. Tamże. s. 37—41.

— Mowa JW. Chreptowicza do rektorów szkół wydziałowych w 1781 r. Tamże. s. 42—3.

— List Chreptowicza do Uniwersytetu Wileńskiego z 1781 r. Tamże. s. 43—4.

Pohoska H.: Sprawa oświaty ludu w dobie Komisji Edukacji Narodowej. Kraków 1925. s. 182. R: Tyne St., Minerwa Pol. s. 82—5.

Stetkiewiczówna W.: System wychowan a kobiet według Komisji Edukacji Narodowej. Przegl. Pedag. 1924. zesz. 4. s. 215—43. R: Gamaska J., Minerwa Pol. s. 183—4.

Truchim St.: Projekt zwiększenia funduszów Komisji Edukacji Narodowej. Minerwa Pol. s. 398—403.

— Szkoły rydzynskie Augusta Sulkowskiego. Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. nr. 1. s. 10—2.

— Projekt ks. Augusta Sulkowskiego założenia w Rydzynie konwiktu dla panien szlacheckich i szkoły „kunsztów”. Minerwa Pol. s. 116—24.

Kamykowski L.: Nieznana mowa Jana Sniadeckiego [„Krótki zbiór życia i zasług J. X. Ant. Żołędziowskiego”, 1784]. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 44—8.

J. Skr.: Storinka z istoriji monasterjskoj szkoły w Ławrowi. Zap. Czyt. Czynna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 437—8.

Ptaszyński E. ks.: Poglądy Staszica na wychowanie. Z przedm. Z. Kukulskiego. Lublin, skł. gł. Gebethner. s. XVI + 120.

Staszic St.: Pisma pedagogiczne. Opr. Z. Kukulski. Przedm. I. Chrzanowskiego. Lublin, skł. gł. Gebethner. 1926. s. XX + 352. R: Lewicki Cz., Minerwa Pol. s. 86—8.

Gorczycki W.: Oświata publiczna w Księstwie Warszawskim. I. Organizacja władz i fundusze. Rozpr. hist. Tow. Nauk. Warsz. 1921. t. I. zesz. 2. s. 114. R: Radlinska H., Minerwa Pol. s. 173.

Jurgielewiczówna F.: Sto lat minęło... (Organizacja szkół elementarnych za Izby Edukacyjnej, 1807—1821). Szkoła. r. 58. zesz. V.

Borek-Rytłowa Z.: Działalność Towarzystwa do książek elementarnych za czasów Dyrekcyi Edukacji Narodowej (1812—1815). Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 6—24.

Trzebiński S.: Zarys historii Wileńskiego Instytutu Medycznego. Aten. Wil., zesz. 12. s. 1—52.

Kon P.: Dawny Uniwersytet Wileński a Żydzi. I. Wilno 1926. R: Reiter J., Minerwa Pol. s. 294—5.

Barwiński B.: Bezimenna „Pochwala” pytomciom widenskoj „c. k. Konwiktu” w rr. 1804—1819. Zap. Czyzna św. Wasylia W. 1926. t. II. s. 421—4.

Androchowycz A.: Lwińskie „Studio Ruthenum”. Zap. Tow. Szewc. t. 146. s. 33—118.

Kukowski Z.: Dawne szkoły im. Zamoyskich w Szczebrzeszynie (1811—1852). Zamość. s. 86.

R: Tyne St., Minerwa Pol. s. 293—4.

Bobkowska W.: Pestalocyzm w Polsce. Minerwa Pol. s. 225—39.

— Nowe prądy (pestalocyzm i lankastryzm) w polskim szkolnictwie ludowem na początku XIX w. Spraw. Akad. Um. nr. 2.

Kage M.: Pestalozzi und Polen. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 72—8.

Kukulski Z.: Raport Szulca z r. 1810 o metodzie pestalozzo-zellerskiej. Minerwa Pol. s. 65—75.

Koziéradzki A.: Aleksander Mickiewicz, ostatni profesor prawa w dawnym Liceum Krzemienieckiem. Wyd. A. Wrzosek. Tamże. s. 75—9.

Wrzosek A.: Marcinkowskiego lata szkolne. Arch. Hist. i Filoz. Medycyny. t. VII. s. 1—43.

Wojtkowski A.: Z dziejów walki o język w Wielkopolsce. Minerwa Pol. s. 324—56. Odb. Lwów, s. 35.

Laubert M.: Die Ausführung des ersten Posener Provinziallandtagsabstchiedes bezüglich des Schulwesens. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 458—61.

— Die geplante Errichtung eines Konvikts für Posener kath. Theologen an der Universität Breslau. W książęcego autoru: Studien z. Gesch. d. Prov. Posen in d. 1. Hälfte d. 19. Jh. Bd. 2. s. 54—99. [Deut. Wiss. Zeitschr. f. Polen. H. 11].

— Aus dem Martyrium eines Posener Schulmannes 1830. Ostland, nr. 10.

Hozakowski Wl. ks.: Reorganizacja Seminarium Duch. w Poznaniu za ks. arcyb. Dunina. Aten. Kapl. t. 19. s. 227—50.

Laubert M.: Der Kampf um die geistliche Leitung des Schullehrerseminars zu Paradies 1844. Grenzmärk. Heimatbl. Jg. 3. H. 2. s. 74—82.

— Die Unterrichtssprache in der Prov. Posen nach dem Polenaufstand von 1846. Die Ostmark. s. 26—31.

— Die höhere Lehrerschaft in Posen und die polnische Sprache zu Anfang der neupreußischer Zeit. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 79—83.

Wojtkowski A.: Karol Libelt jako wychowawca. Poznań, Tow. Czytelni Lud. 1925/7. s. 127.

R: Lechicki Cz., Minerwa Pol. s. 427—9.

Regorowicz L.: Szkolnictwo polskie w b. zaborze pruskim w w. XIX. Minerwa Pol. s. 41—57.

Kotula K.: Z dziejów organizacji polskich szkół ewangelickich w b. prowincji poznańskiej i w przyłączonych do Polski gminach Śląska Środkiego. Strażn. Zach. s. 452—74.

Kage M.: Zur Geschichte des deutschen Schulwesens im ehemaligen Kongresspolen. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 487—507.

Pachulski R.: Szkoły powszechnie w Bieczu w historycznym rozwoju. Minerwa Pol. s. 281—90.

Zborucki Z.: Euzebiusz Cerkawski i galicyjska ustanowienia szkolna z 1867 r. Tamże, s. 371—87. Odb. Lwów, s. 20.

Król K.: Urywek z pamiętnika. III. W uniwersytecie [warszawskim, 1871—6]. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bąd. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 24—31.

Sochaniiewicz K.: Z dziejów szkolnictwa średniego w b. zaborach: rosyjskim i pruskim. [Przegląd prac]. Minerwa Pol. s. 421—7.

Wieliczko J.: Wspomnienia. Prace Nauk. Oddz. Warsz. Komisji do Bad. Dziej. Wych. i Szkoln. w Polsce. Biuletyn za I. 1925 i 1926. s. 31—4.

Ludwiczak A. ks.: Uniwersytety ludowe w Polsce. Poznań, Tow. Czytelni Lud. s. 119.

Knot A.: Polskie Muzeum Szkolne we Lwowie. Minerwa Pol. s. 167—71.

d) Kultura.

Ptański J.: Kultura wieków średnich. I. Życie religijne i społeczne. Warszawa, Bibl. Polska. 1925, s. 304. R: Poleski M., Przegl. Teol. zesz. 1. s. 68—77.

Steffen H.: Altpreußische Kulturbilder. Teil 1. Aus dem Leben im Deutschordeńskaat. H. 1. Breslau, Hirt. s. 91.

Sawicka St.: Dwa tomy rachunków Bonerowskich. Spraw. Akad. Um. nr. 4.

Humanizm i reformacja w Polsce. Wybór źródeł dla ćwiczeń uniwersyteckich wydali I. Chrzanowski i St. Kot. Lwów, Ossolineum. s. XII + 503.

R: Brückner A., Kwart. Hist. t. XLI. s. 635—7. Hartleb M., Pam. Lit. t. 24. s. 471—3.

Halecki O.: Zagadnienia kulturalne w dziejach unii jagiellońskiej. Przegl. Hist. t. 26. s. 396—408.

Łoziński Wl.: Życie polskie w dawnych wiekach. Wyd. VI. Lwów, Altenberg. s. 159.

Suchodolski B.: Kult przeszłości wśród szlachty polskiej XVI w. Zagadnienia i wyniki. Pam. Lit. t. 24. s. 1—13.

— Szlacheckie pojęcie władzy. Myśl Nar. s. 324—6.

Sobieski W.: Pańska buta. Myśl Nar. 1926, nr. 16. s. 242—4.

Pieczeta Ul.: Belaruskae atradzefine u XVI stalečci. Czatyrochstoletce Bełaruskaha Druku. Mensk, Inst. Beł. Kult. 1926. s. 132—56.

Białkowski L.: Na rubieży podolsko-ukraińskiej (w. XV—XVII). Kwart. Hist. 1925. t. 39. s. 587—615. R: Karaczkiwskyj M., Ukraina, kn. 6. s. 172—5.

Steuer: Skizzen aus dem Leben Grosspolens im 17. Jahrh. Deut. Blätter in Polen. Jg. 4. s. 188—203.

Budka Wl.: Muza ksiąg sądowych XVI w. Silva Rer. s. 85—8.

Klikowski Z.: Sprawa o grzech sdomski w Lublinie w r. 1637. (Przyczynek do dziejów medycyny sądowej). Arch. Hist. i Filoz. Medycyny. t. VII. s. 44—6.

- Luniński E.**: Morstinówna z Sandomierza. Tyg. Ill. s. 813—4.
- Lebert A.**: Une Alsacienne en Pologne. Alsace française. 3 sept.
- Smiałek W.**: Tradycje kultury i szkoły łacińskiej w Polsce. Kwart. Klas. t. I. s. 171—83.
- Małachowski - Lempicki St.**: Sądy w polskich lożach masonickich. Przegl. Powsz. nr. 527. nr. 215—24.
- Bauer H.**: Elbinger Modekarikaturen aus dem Jahre 1621. Mit 15 Abb. Elbinger Jahrb. H. 5/6. s. 96—102.
[Ryciny Adama Wolskiego, † 1636].
- Frotscher G.**: Ein Danziger Kantoren- und Organistenspiegel vom Ende des 18. Jahrh. Ostdeut. Monhefte. 1926. Jg. 7. s. 694—7.
- Kardaszewicz K.**: Drobizgi bibliograficzne. Co opowiadano w Polsce o lekarzach w w. XVII. Warszawa, Gł. Księg. Wojsk. 1926. s. 8.
- Jakimiak B.**: Z przeszłości szpitali i szpitalnictwa w Warszawie. Kron. Warszawy. nr. 3. s. 1—10.
- Estreicher T.**: Z dziejów alchemii. Przegl. Powsz. nr. 521. s. 162—85.
[M. i. o Polaku, Michale Sędziwju, w. XVI/XVII].
- Fischer St.**: Losy kazimierzowskiej fundacji. Szkic z dziejów Bochni. Bochnia. s. 40. Odb. z Sprawozd. Dyr. Gimn. państw. w Bochni za r. 1926/7.
- Kraushar A.**: Ogród Saski w Warszawie (1727—1927). Monografia hist. Kron. Warszawy. nr. 2. s. 1—22.
- Polański Wl.**: Jak przewożono pocztę polską w dawnych czasach. Szkie hist. Toruń 1926. s. 116.
- Panaiteescu P. P.**: Quelques notes sur les relations littéraires polono-roumaines à l'époque contemporaine. Mélanges d'hist. génér. publ. par C. Marinescu. Université de Cluj. Publications de l'Inst. d'histoire. I. Cluj.
- Wędkiewicz S.**: Z dziejów polonistyki w Rumunii. Bogdan Petriceșcu-Hasdeu. [† 1907]. Prace Filol. XII. (Prace Polonist. ofiar. J. Łosiowi). s. 474—88.
- Wojtkowski A.**: Próby zorganizowania Towarzystwa Naukowego w Poznaniu i w Wielkopolsce przed r. 1857. Kron. m. Poznania. t. V. s. 309—39.
- Król K.**: Z dziejów ofiarności na cele naukowe na obszarze Królestwa Kongr. od r. 1800 do dni naszych. Nauka Polska. t. VI. s. 196—259.
- Wojtkowski A.**: Z dziejów popierania nauki i nauczania w Wielkopolsce, na Śląsku i na Pomorzu. Tamże. s. 142—95.
- Kuehnemann E.**: Geistiges Leben im deutschen und ehemals deutschen Osten. Velhagen & Klasings Monhefte. 1926. Jg. 41. s. 265—79.

Marja Mazankówna i Kazimierz Tyszkowski.
